



#### Съдържание

#### I Законодателни актове

##### РЕГЛАМЕНТИ

- ★ Регламент (ЕС) 2019/1022 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за установяване на многогодишен план за риболова на запаси от дънни видове в западната част на Средиземно море и за изменение на Регламент (ЕС) № 508/2014 ..... 1

##### ДИРЕКТИВИ

- ★ Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива за реструктурирането и несъстоятелността) <sup>(1)</sup> ..... 18
- ★ Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година относно отворените данни и повторното използване на информацията от обществения сектор 56

<sup>(1)</sup> Текст от значение за ЕИП.



## I

(Законодателни актове)

## РЕГЛАМЕНТИ

### РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/1022 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 20 юни 2019 година

за установяване на многогодишен план за риболова на запаси от дънни видове в западната част на Средиземно море и за изменение на Регламент (ЕС) № 508/2014

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 43, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет <sup>(1)</sup>,

в съответствие с обикновената законодателна процедура <sup>(2)</sup>,

като имат предвид, че:

- (1) В Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право от 10 декември 1982 г., по която Съюзът е договаряща страна, се предвижда задължение за опазването, включително поддържането или възстановяването, на популациите на подлежащите на улов видове на равнища, на които може да се постигне максимален устойчив улов (МУУ).
- (2) На проведената през 2015 г. в Ню Йорк среща на върха на Организацията на обединените нации по въпросите на устойчивото развитие Съюзът и неговите държави членки поеха ангажимент до 2020 г. да постигнат ефективно регулиране на улова, да прекратят незаконния, недеklarиран и нерегулиран риболов и вредните риболовни практики, както и да прилагат научнообосновани планове за управление с цел възможно най-бързото възстановяване на рибните запаси най-малко до равнища, на които може да се постигне МУУ, в съответствие с биологичните характеристики на запасите.
- (3) С министерската декларация от Малта — MedFish4Ever, приета на 30 март 2017 г. <sup>(3)</sup>, се установява нова рамка за управление на рибарството в Средиземно море и се утвърждава работна програма с пет конкретни действия за следващите 10 години. Един от поетите в тази декларация ангажименти включва установяването на многогодишни планове.
- (4) С Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(4)</sup> се определят правилата на общата политика в областта на рибарството (ОПОР) в съответствие с международните задължения на Съюза. ОПОР следва да допринася за опазването на морската среда, за устойчивото управление на всички видове, експлоатирани с търговска цел, и по-специално за постигането на добро състояние на околната среда до 2020 г.

<sup>(1)</sup> ОВ С 367, 10.10.2018 г., стр. 103.

<sup>(2)</sup> Позиция на Европейския парламент от 4 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 6 юни 2019 г.

<sup>(3)</sup> Министерска декларация от Малта MedFish4Ever. Конференция на министерско равнище за устойчивост на риболова в Средиземноморието (Малта, 30 март 2017 г.).

<sup>(4)</sup> Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 22).

- (5) Част от целите на ОПОР са насочени към гарантиране на устойчивостта на риболова и аквакултурите от екологична, социална и икономическа гледна точка в дългосрочен план и към прилагане на подхода на предпазливост и на екосистемния подход при управлението на рибарството. ОПОР допринася също така за постигането на справедлив жизнен стандарт в сектора на рибарството, включително в секторите на дребномашабния, непромишления или крайбрежния риболов. Постигането на тези цели допринася и за гарантирането на хранителните доставки и осигурява ползи, свързани с трудовата заетост.
- (6) За постигане на целите на ОПОР следва да бъдат приети редица мерки за опазване — например многогодишни планове, технически мерки, както и мерки за определяне и разпределяне на максимално допустимото риболовно усилие.
- (7) Съгласно членове 9 и 10 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 многогодишните планове следва да се основават на научни, технически и икономически становища. Съгласно посочените разпоредби многогодишният план, установен с настоящия регламент (наричан по-нататък „планът“), следва да съдържа общи цели, количествено измерими цели с ясни срокове, референтни равнища на опазване, предпазни мерки и технически мерки, насочени към предотвратяване и намаляване на нежелания улов.
- (8) Понятието „най-добри налични научни становища“ следва да се разбира като отнасящо се до публично достъпните научни становища, които са подкрепени от най-актуалните научни данни и методи и които са изготвени или проверени от независим научен орган, признат на равнището на Съюза или на международно равнище.
- (9) Комисията следва да разполага с най-добрите налични научни становища относно запасите, обхванати от плана. За тази цел по-специално е необходимо тя да се консултира с Научния, технически и икономически комитет по рибарство (НТИКР). Комисията следва да разполага с публично достъпни научни становища, включително становища относно смесения риболов, в които е отчетен планът и в които се посочват диапазони на максималния устойчив улов ( $F_{MSY}$ ) и референтни равнища на опазване ( $B_{PA}$  и  $B_{LM}$ ).
- (10) С Регламент (ЕО) № 1967/2006 на Съвета (<sup>9</sup>) беше установена обща рамка за управление на устойчивата експлоатация на рибните ресурси в Средиземно море и беше въведено изискването да бъдат приети планове за управление на риболова с тралове, лодкови сейнери, брегови сейнери, ограждащи мрежи и драги в териториалните води на държавите членки.
- (11) Планове за управление в съответствие с Регламент (ЕО) № 1967/2006 вече са приети във Франция, Италия и Испания. Тези планове обаче не са съгласувани помежду си и в тях не са включени всички уреди, използвани при експлоатацията на запасите от дънни видове, нито разпределянето на някои трансгранично преминаващи запаси и риболовни флотове. Наред с това беше установено, че плановете са неефективни за постигането на целите на ОПОР. Държавите членки и заинтересованите страни изразиха своята подкрепа за изготвянето и прилагането на многогодишен план за съответните запаси на равнището на Съюза.
- (12) В становище на НТИКР се посочва, че експлоатацията на много от запасите на дънни видове в западната част на Средиземно море значително надхвърля равнищата, необходими за постигането на МУУ.
- (13) Ето защо е целесъобразно да се установи многогодишен план за опазване и устойчива експлоатация на запасите от дънни видове в западната част на Средиземно море.
- (14) Планът следва да е съобразен със смесения характер на риболова и с динамиката между запасите, към които е насочен, а именно мерлуза (*Merluccius merluccius*), барбуня (*Mullus barbatus*), океанска розова скарида (*Parapenaeus longirostris*), норвежки омар (*Nephrops norvegicus*), синьо-червена скарида (*Aristeus antennatus*) и червена скарида (*Aristaeomorpha foliacea*). В него следва също така да бъдат взети предвид видовете, засегнати от прилов при риболова на дънни видове, и запасите от дънни видове, за които липсват достатъчно данни. Планът следва да се прилага по отношение на риболова на дънни видове (по-специално с тралове, дънни хрилни мрежи, рибни капани и парагади), извършван във водите на Съюза или извършван от риболовни кораби на Съюза извън водите на Съюза в западната част на Средиземно море.
- (15) Когато смъртността, причинена от любителски риболов, оказва значително въздействие върху съответните запаси, Съветът следва да може да определи недискриминационни ограничения за рибарите любители. При определянето на тези ограничения Съветът следва да посочи прозрачни и обективни критерии. Когато е целесъобразно, държавите членки следва да вземат необходимите пропорционални мерки за целите на наблюдението и събирането на данни за извършването на надеждна оценка на действителните равнища на улова при любителски риболов. Освен това следва да бъде възможно да се приемат технически мерки за опазване по отношение на любителския риболов.

(<sup>9</sup>) Регламент (ЕО) № 1967/2006 на Съвета от 21 декември 2006 г. относно мерките за управление на устойчивата експлоатация на рибните ресурси в Средиземно море, за изменение на Регламент (ЕИО) № 2847/93 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1626/94 (ОВ L 409, 30.12.2006 г., стр. 11).

- (16) Географският обхват на плана следва да се основава на географското разпределение на запасите съгласно информацията в най-добрите налични научни становища. Възможно е в бъдеще да се наложат промени в географското разпределение, предвидено в многогодишния план, ако бъдат получени по-точни научни данни. Поради това на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да приема делегирани актове за коригиране на предвиденото в плана географско разпределение на запасите, ако научните становища свидетелстват за промяна в географското разпределение на съответните запаси.
- (17) С плана следва да се подпомогне изпълнението на целите на ОПОР, и по-специално постигането и поддържането на МУУ за целевите запаси, изпълнението на задължението за разтоварване на запасите от дънни видове и на прилова на пелагични видове при риболов на дънни видове, за които се прилагат минимални референтни размери за опазване, и постигането на справедлив жизнен стандарт за хората, чийто поминък зависи от риболова, като се отчитат крайбрежният риболов и социално-икономическите условия. Наред с това в плана следва да се прилага екосистемният подход към управлението на рибарството, за да се гарантира, че отрицателното въздействие на риболовните дейности върху морската екосистема е сведено до минимум. Той следва да е съобразен със законодателството на Съюза в областта на околната среда, и по-специално с целта за постигане на добро състояние на околната среда до 2020 г. в съответствие с Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета <sup>(6)</sup>, както и с целите на Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета <sup>(7)</sup> и Директива 92/43/ЕО на Съвета <sup>(8)</sup>.
- (18) Необходимо е да се определят целеви равнища на смъртност от риболов ( $F$ ), които са съобразени с целта за постигане и поддържане на МУУ и са изразени като диапазони от стойностите, съответстващи на целта за постигане на МУУ ( $F_{MSY}$ ). Тези основани на най-добрите налични научни становища диапазони са необходими, за да се осигури гъвкавост във връзка с промените в научните становища, да се подпомогне изпълнението на задължението за разтоварване и да се отчете смесеният риболов. Въз основа на плана диапазоните са определени така, че да осигурят не повече от 5 % намаляване на добивите в дългосрочен план в сравнение с МУУ. От своя страна, е предвидена максимална стойност за горната граница на диапазона на  $F_{MSY}$  за да се гарантира, че вероятността от намаляване на числеността на запаса под критичното референтно равнище за биомасата на репродуктивния запас ( $B_{LIM}$ ) не надвишава 5 %.
- (19) С оглед на определянето на максимално допустимото риболовно усилие следва да бъдат предвидени диапазони на  $F_{MSY}$  за „обичайна употреба“ и, при добро състояние на съответните запаси, възможност за определяне на максимално допустимото риболовно усилие над тези диапазони на  $F_{MSY}$  за най-уязвимите запаси, ако в съответствие с научните становища това е необходимо за постигането на целите на настоящия регламент по отношение на смесения риболов, така че да се избегне увреждане на даден запас, предизвикано от вътрешни процеси в рамките на запаса или от взаимодействието между запаси от различни видове, или да се ограничат колебанията в максимално допустимото риболовно усилие между последователни години. Целевите равнища на смъртност от риболов, съответстващи на тези диапазони на  $F_{MSY}$ , следва да се постигнат постепенно и с натрупване до 2020 г., доколкото е възможно, и най-късно до 1 януари 2025 г.
- (20) За запасите, за които са въведени измерими цели, свързани с МУУ, и за прилагането на предпазните мерки е необходимо да бъдат определени референтни равнища на опазване, изразени като предпазни референтни равнища ( $B_{PA}$ ) и критични референтни равнища ( $B_{LIM}$ ).
- (21) Следва да бъдат предвидени подходящи предпазни мерки, за да се гарантира постигането на измеримите цели и предприемането на коригиращи мерки, когато това е необходимо, наред с другото, при намаляване на числеността на запасите под референтните равнища на опазване. Коригиращите мерки следва да включват спешни мерки в съответствие с членове 12 и 13 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, максимално допустимото риболовно усилие и други специални мерки за опазване.
- (22) С цел да се осигури прозрачност на условията за достъпа до риболов и да бъдат постигнати целевите стойности на смъртността от риболов, следва да се въведе режим на риболовното усилие на равнището на Съюза по отношение на тралове, тъй като те са основните уреди, използвани при експлоатацията на запасите от дънни видове в западната част на Средиземно море. За тази цел е подходящо да се обособят групи за целите на риболовното усилие, така че Съветът да определи максимално допустимото риболовно усилие, изразено като брой риболовни дни годишно. Когато е необходимо, в режима на риболовното усилие следва да бъдат включени и други риболовни уреди.
- (23) Предвид бъдещото тревога състояние на много запаси от дънни видове в западната част на Средиземно море и с цел да се намалят текущите високи равнища на смъртност от риболов, режимът на риболовното усилие следва да доведе до значително намаляване на усилието през първите пет години от прилагането на плана.

<sup>(6)</sup> Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19).

<sup>(7)</sup> Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

<sup>(8)</sup> Директива 92/43/ЕО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

- (24) Държавите членки следва да предприемат специални мерки, чрез които се гарантира, че режимът на риболовното усилие е ефективен и изпълним, и които включват метод за разпределяне на квотите за риболовно усилие в съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, като за целта изготвят списък на корабите, издават разрешения за риболов и записват и предават съответните данни относно риболовното усилие.
- (25) С оглед да допринесат за ефективното постигане на целите на плана и в съответствие с принципите на добро управление, предвидени в член 3 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, на държавите членки следва да бъде позволено да насърчават системи за управление с участието на заинтересованите страни на местно равнище.
- (26) С цел да се опазят районите на размножаване и уязвимите местообитания, както и да се защити дребномащабният риболов, крайбрежната зона следва редовно да се запазва за по-селективни видове риболов. Поради това в плана следва да се установи ежегодна тримесечна забрана за тралове, извършващи дейност до шест морски мили от брега, с изключение на зоните с дълбочина над 100-метровата изобата. Следва да бъде възможно да се определят други зони със забрана за риболов, ако това може да осигури намаление от най-малко 20 % на улова на млади екземпляри мерлуза.
- (27) Следва да се вземат допълнителни мерки за опазване на запасите от дънни видове. По-специално, въз основа на научните становища е целесъобразно да се въведат допълнителни забрани в зоните със значителни струвания на хвърляща хайвер риба, за да се защитят силно увредените пасажи от възрастни екземпляри мерлуза.
- (28) Подходът на предпазливост следва да се прилага по отношение на запасите, засегнати от прилов, и на запасите от дънни видове, за които липсват достатъчно данни. Когато научните становища свидетелстват за необходимостта от коригиращи мерки, следва да бъдат приемани специални мерки за опазване в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) № 1380/2013.
- (29) В плана следва да бъдат включени допълнителни технически мерки за опазване, които да се приемат чрез делегирани актове. Това е необходимо, за да бъдат постигнати целите на плана — по-специално във връзка с опазването на дънните запаси и подобряването на селективността.
- (30) С цел изпълнение на задължението за разтоварване, установено с член 15, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, в плана следва да се предвидят допълнителни мерки за управление, които да се конкретизират допълнително в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) № 1380/2013.
- (31) За да може планът да бъде своевременно адаптиран към научно-техническия прогрес, на Комисията следва да се делегира правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с допълнението на настоящия регламент с коригиращи и технически мерки за опазване, изпълнението на задължението за разтоварване и изменението на определени елементи на плана. От особена важност е по време на подготвителната работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, като те бъдат съобразени с принципите, заложи в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество<sup>(9)</sup>. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като на експертите на тези две институции се предоставя редовен достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (32) В съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 1380/2013 следва да се определи срок за представянето на съвместни предложения от страна на държавите членки.
- (33) За да се извърши оценка на напредъка по постигането на целта за МУУ, планът следва да позволява редовно научно наблюдение на съответните запаси, а когато е възможно — и на запасите, засегнати от прилов.
- (34) В съответствие с член 10, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 Комисията следва да извършва периодична оценка на целесъобразността и ефективността на настоящия регламент. Оценката следва да се основава на предхождаща я периодична оценка на плана и на научните становища на НТИКР, която се извършва до 17 юли 2024 г., а впоследствие — на всеки три години. Тези срокове ще позволят пълното изпълнение на задължението за разтоварване, приемането и прилагането на мерки за регионализация, както и постигането на въздействие върху запасите и риболова.

<sup>(9)</sup> OBL 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- (35) От съображения за правна сигурност е целесъобразно да се поясни, че може да се счита, че е допустимо подпомагане съгласно Регламент (ЕС) № 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(10)</sup> във връзка с мерките за временно преустановяване, приети за постигане на целите на плана.
- (36) За да се постигне баланс между риболовния капацитет на флота и наличното максимално допустимо риболовно усилие, за окончателното преустановяване на риболовни дейности следва да се предвиди подпомагане от Европейския фонд за морско дело и рибарство по отношение на небалансираните сегменти на флота, обхванати от настоящия регламент. Поради това Регламент (ЕС) № 508/2014 следва да бъде съответно изменен.
- (37) Вероятното икономическо и социално въздействие на плана беше подложено на надлежна оценка преди неговото изготвяне в съответствие с член 9, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1380/2013.
- (38) Като се има предвид, че максимално допустимото риболовно усилие се определя за всяка календарна година, разпоредбите за режима на риболовното усилие следва да се прилагат от 1 януари 2020 г. Предвид съображенията за устойчивост от екологична, социална и икономическа гледна точка разпоредбите относно диапазоните на  $F_{MSY}$  и предпазните мерки по отношение на запасите под  $B_{PA}$  следва да се прилагат от 1 януари 2025 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

#### ГЛАВА I

#### ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

##### Член 1

#### Предмет и обхват

1. С настоящия регламент се установява многогодишен план (наричан по-нататък „планът“) за опазване и устойчива експлоатация на запасите от дънни видове в западната част на Средиземно море.
2. Настоящият регламент се прилага по отношение на следните запаси:
  - а) синьо-червена скарида (*Aristeus antennatus*) в подзони 1, 5, 6 и 7 на GFCM;
  - б) океанска розова скарида (*Parapenaeus longirostris*) в подзони 1, 5, 6 и 9-10-11 на GFCM;
  - в) червена скарида (*Aristaeomorpha foliacea*) в подзони 9-10-11 на GFCM;
  - г) мерлуза (*Merluccius merluccius*) в подзони 1-5-6-7 и 9-10-11 на GFCM;
  - д) норвежки омар (*Nephrops norvegicus*) в подзони 5, 6, 9 и 11 на GFCM;
  - е) барбуния (*Mullus barbatus*) в подзони 1, 5, 6, 7, 9, 10 и 11 на GFCM.
3. Настоящият регламент се прилага също така по отношение на запасите, засегнати от прилов, при извършването на улов в западната част на Средиземно море на запасите, изброени в параграф 2. Той се прилага и по отношение на всички други запаси от дънни видове, които са обект на улов в западната част на Средиземно море и за които липсват достатъчно данни.
4. Настоящият регламент се прилага по отношение на търговския риболов на запасите от дънни видове, посочени в параграфи 2 и 3, когато този риболов се извършва във водите на Съюза или от риболовни кораби на Съюза извън неговите води в западната част на Средиземно море.
5. В настоящия регламент се установяват и подробните правила във връзка с изпълнението на задължението за разговарване във водите на Съюза в западната част на Средиземно море по отношение на всички запаси от видовете, за които се прилага задължението за разговарване по член 15, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 и които са били уловени при риболов на дънни видове.
6. В член 13 от настоящия регламент се предвиждат технически мерки, приложими в западната част на Средиземно море по отношение на всички запаси.

<sup>(10)</sup> Регламент (ЕС) № 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за Европейския фонд за морско дело и рибарство и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2328/2003, (ЕО) № 861/2006, (ЕО) № 1198/2006 и (ЕО) № 791/2007 на Съвета и Регламент (ЕС) № 1255/2011 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 149, 20.5.2014 г., стр. 1).

## Член 2

## Определения

В допълнение към определенията, съдържащи се в член 4 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, член 4 от Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета <sup>(1)</sup> и член 2 от Регламент (ЕО) № 1967/2006, за целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „западната част на Средиземно море“ означава водите на следните географски подзони на GFCM, определени в приложение I към Регламент (ЕС) № 1343/2011 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(12)</sup>: 1 (на север от остров Алборан), 2 (остров Алборан), 5 (Балеарски острови), 6 (Северна Испания), 7 (Лионски залив), 8 (остров Корсика), 9 (Лигурско и Северно Тиренско море), 10 (Южно Тиренско море) и 11 (остров Сардиния);
- 2) „съответните запаси“ означава запасите, изброени в член 1, параграф 2;
- 3) „най-уязвим запас“ означава запасът, за който по време на определянето на максимално допустимото риболовно усилие смъртността от риболов за предходната година е най-отдалечена като стойност от стойността на  $F_{MSY}$ , посочена в най-добрите налични научни становища;
- 4) „диапазон на  $F_{MSY}$ “ означава диапазон от стойности, предвиден в най-добрите налични научни становища, и по-специално в становищата на НТИКР или на подобен независим научен орган, признат на равнището на Съюза или на международно равнище, при който всички равнища на смъртност от риболов в рамките на диапазона водят до максимален устойчив улов (МУУ) в дългосрочен план при определен модел на риболова и при съществуващите средни екологични условия, без да оказват значително въздействие върху процеса на възпроизводство на съответните запаси. Той е изчислен по такъв начин, че да осигурява не повече от 5 % намаляване на добива в дългосрочен план в сравнение с МУУ. Диапазонът е ограничен така, че вероятността от спадане на числеността на запаса под критичното референтно равнище ( $B_{LIM}$ ) да не надвишава 5 %;
- 5) „стойност на  $F_{MSY}$ “ означава стойността на прогнозната смъртност от риболов, която при определен модел на риболова и съществуващите екологични средни условия осигурява максимален улов в дългосрочен план;
- 6) „ $MSY F_{LOWER}$ “ означава най-ниската стойност в диапазона на  $F_{MSY}$ ;
- 7) „ $MSY F_{UPPER}$ “ означава най-високата стойност в диапазона на  $F_{MSY}$ ;
- 8) „долен диапазон на  $F_{MSY}$ “ означава диапазон, който съдържа стойности от  $MSY F_{LOWER}$ , не по-високи от стойността на  $F_{MSY}$ ;
- 9) „горен диапазон на  $F_{MSY}$ “ означава диапазон, който съдържа стойности от  $F_{MSY}$ , не по-високи от стойността на  $MSY F_{UPPER}$ ;
- 10) „ $B_{LIM}$ “ означава критичното референтно равнище, изразено като биомаса на репродуктивния запас и предвидено в най-добрите налични научни становища, по-специално в становищата на НТИКР или подобен независим научен орган, признат на равнището на Съюза или на международно равнище, под което е възможен спад във възпроизводителната способност;
- 11) „ $B_{PA}$ “ означава предпазното референтно равнище, изразено като биомаса на репродуктивния запас и предвидено в най-добрите налични научни становища, по-специално в становищата на НТИКР или подобен независим научен орган, признат на равнището на Съюза или на международно равнище, което гарантира по-малко от 5 % вероятност биомасата на репродуктивния запас да е под  $B_{LIM}$ ;
- 12) „група за целите на риболовното усилие“ означава управленска единица на флота на държава членка, за която е определено максимално допустимо риболовно усилие;
- 13) „група запаси“ означава група от запаси, които заедно са предмет на улов съгласно приложение I;
- 14) „риболовен ден“ означава всеки непрекъснат период от 24 часа или част от такъв период, по време на който даден кораб е в западната част на Средиземно море и не се намира в пристанище.

<sup>(1)</sup> Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета от 20 ноември 2009 г. за създаване на система за контрол на Съюза за гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 847/96, (ЕО) № 2371/2002, (ЕО) № 811/2004, (ЕО) № 768/2005, (ЕО) № 2115/2005, (ЕО) № 2166/2005, (ЕО) № 388/2006, (ЕО) № 509/2007, (ЕО) № 676/2007, (ЕО) № 1098/2007, (ЕО) № 1300/2008, (ЕО) № 1342/2008 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2847/93, (ЕО) № 1627/94 и (ЕО) № 1966/2006 (ОВ L 343, 22.12.2009 г., стр. 1).

<sup>(12)</sup> Регламент (ЕС) № 1343/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно определени разпоредби за риболова в зоната по Споразумението за GFCM (Генералната комисия по рибарство в Средиземно море) и за изменение на Регламент (ЕО) № 1967/2006 на Съвета относно мерките за управление на устойчивата експлоатация на рибните ресурси в Средиземно море (ОВ L 347, 30.12.2011 г., стр. 44).



## Член 3

## Цели

1. Планът се основава на режим на риболовното усилие и има за цел да допринесе за постигането на целите на общата политика в областта на рибарството, посочени в член 2 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, по-специално чрез прилагане на подхода на предпазливост при управлението на рибарството, като гарантира, че експлоатацията на живите морски биологични ресурси позволява възстановяването и поддържането на популациите на видовете — обект на улов, над равнищата, на които може да се постигне МУУ.
2. Планът допринася за премахване на изхвърлянето на улов посредством избягване и намаляване, доколкото е възможно, на нежелания улов, както и за изпълнението на задължението за разтоварване, установено в член 15 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, за видовете, за които съгласно правото на Съюза са въведени минимални референтни размери за опазване и за които се прилага настоящият регламент.
3. Планът прилага екосистемния подход към управлението на рибарството, за да се гарантира, че отрицателното въздействие на риболовните дейности върху морската екосистема е сведено до минимум. Той е съобразен със законодателството на Съюза в областта на околната среда, по-специално с целта за постигане на добро състояние на околната среда до 2020 г., предвидена в член 1, параграф 1 от Директива 2008/56/ЕО.
4. По-специално планът има за цел:
  - а) да гарантира, че са изпълнени условията по дескриптор 3 от приложение I към Директива 2008/56/ЕО;
  - б) да допринася за изпълнението на други важни дескриптори от приложение I към Директива 2008/56/ЕО, съобразно ролята на рибарството в тяхното изпълнение; и
  - в) да допринася за постигането на целите, посочени в членове 4 и 5 от Директива 2009/147/ЕО и членове 6 и 12 от Директива 92/43/ЕИО, по-специално за свеждане до минимум на отрицателното въздействие на риболовните дейности върху уязвимите местообитания и защитените видове.
5. Мерките, предвидени в плана, се предприемат въз основа на най-добрите налични научни становища.

## ГЛАВА II

## ИЗМЕРИМИ ЦЕЛИ, РЕФЕРЕНТНИ РАВНИЩА НА ОПАЗВАНЕ И ПРЕДПАЗНИ МЕРКИ

## Член 4

## Измерими цели

1. Целевите равнища на смъртност от риболов в съответствие с диапазоните на  $F_{MSY}$ , определени в член 2, се постигат за съответните запаси постепенно и с натрупване до 2020 г., доколкото е възможно, и най-късно до 1 януари 2025 г., след което тези равнища се поддържат в диапазоните на  $F_{MSY}$ .
2. За определяне на диапазоните на  $F_{MSY}$  въз основа на плана се отправя искане, по-специално до НТИКР или до подобен независим научен орган, признат на равнището на Съюза или на международно равнище.
3. В съответствие с член 16, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, когато Съветът определя максимално допустимото риболовно усилие, той определя това риболовно усилие за всяка група за целите на риболовното усилие в рамките на наличния към конкретния момент диапазон на  $F_{MSY}$  за най-уязвимия запас.
4. Независимо от параграфи 1 и 3, максимално допустимото риболовно усилие може да бъде определено на равнища, които са по-ниски от диапазоните на  $F_{MSY}$ .
5. Независимо от параграфи 1 и 3, максимално допустимото риболовно усилие може да бъде определено над наличния към конкретния момент диапазон на  $F_{MSY}$  за най-уязвимия запас, при условие че всички съответни запаси са над  $B_{PA}$ :
  - а) ако предвид най-добрите налични научни становища или данни това е необходимо за постигането на установените в член 3 цели при смесения риболов;

- б) ако предвид най-добрите налични научни становища или данни това е необходимо, за да се избегне сериозно увреждане на запаса, предизвикано от вътрешни процеси в рамките на запаса или от взаимодействието между запаси от различни видове; или
- в) за да се ограничат разликите в максимално допустимото риболовно усилие между последователни години до не повече от 20 %.
6. Когато поради липса на подходяща научна информация не могат да бъдат определени диапазоните на  $F_{MSY}$  за запас, посочен в член 1, параграф 2, този запас се управлява в съответствие с член 12, докато бъдат получени диапазони на  $F_{MSY}$  съгласно параграф 2 от настоящия член.

#### Член 5

### Референтни равнища на опазване

За целите на член 6 се отправя искане, по-специално до НТИКР или до подобен независим научен орган, признат на равнището на Съюза или на международно равнище, за определянето на следните референтни равнища на опазване въз основа на плана:

- а) предпазни референтни равнища, изразени като биомаса на репродуктивния запас ( $B_{PA}$ ); и
- б) критични референтни равнища, изразени като биомаса на репродуктивния запас ( $B_{LIM}$ ).

#### Член 6

### Предпазни мерки

1. Когато научните становища свидетелстват, че биомасата на репродуктивния запас при някой от съответните запаси е под  $B_{PA}$ , се предприемат всички подходящи коригиращи мерки с цел своевременно възстановяване на съответните запаси на равнища над тези, позволяващи постигането на МУУ. По-специално, независимо от член 4, параграф 3, максимално допустимото риболовно усилие се определя на равнища, съответстващи на смъртността от риболов, намалена в рамките на диапазона на  $F_{MSY}$  за най-уязвимия запас, като се взема предвид намаляването на биомасата.
2. Когато научните становища свидетелстват, че биомасата на репродуктивния запас на някой от съответните запаси е под  $B_{LIM}$ , се вземат коригиращи мерки с цел своевременно възстановяване на съответните запаси на равнища над тези, позволяващи постигането на МУУ. По-специално, независимо от член 4, параграф 3, тези коригиращи мерки могат да включват спирането на целевия риболов за съответните запаси и подходящо намаляване на максимално допустимото риболовно усилие.
3. Коригиращите мерки, посочени в настоящия член, могат да включват:
- а) мерки в съответствие с членове 7, 8 и 11—14 от настоящия регламент; и
- б) спешни мерки в съответствие с членове 12 и 13 от Регламент (ЕС) № 1380/2013.
4. Мерките, посочени в настоящия член, се подбират съобразно характера, сериозността, продължителността и честотата на положението, при което биомасата на репродуктивния запас е под равнищата, посочени в член 5.

## ГЛАВА III

### РИБОЛОВНО УСИЛИЕ

#### Член 7

### Режим на риболовното усилие

1. По отношение на всички кораби, които извършват риболов с тралове в зоните и на групите запаси, определени в приложение I, и чиято дължина попада в категориите, посочени в същото приложение, се прилага режим на риболовното усилие.
2. Съветът определя ежегодно за всяка държава членка максимално допустимото риболовно усилие за всяка група за целите на риболовното усилие въз основа на научните становища и съгласно член 4.

3. Чрез дерогация от член 3, параграф 1 и независимо от параграф 2 от настоящия член, през първите пет години от прилагането на плана:
- а) през първата година от прилагането на плана, освен за географските подзони, в които усилието е било намалено с над 20 % през изходния период, максимално допустимото риболовно усилие се намалява с 10 % спрямо изходното равнище;
  - б) от втората до петата година от прилагането на плана максимално допустимото риболовно усилие се намалява с максимум 30 % през този период. Намалението на риболовното усилие може да бъде допълнено с всякакви подходящи технически или други мерки за опазване, приети в съответствие с правото на Съюза, с цел постигане на  $F_{MSY}$  до 1 януари 2025 г.
4. Изходното равнище, посочено в параграф 3, се изчислява от всяка държава членка за всяка група за целите на риболовното усилие или географска подзона, изразено като средно риболовно усилие в брой риболовни дни между 1 януари 2015 г. и 31 декември 2017 г., като се вземат предвид само корабите, които са извършвали дейност през този период.
5. Когато най-добрите налични научни становища свидетелстват за наличието на значителен улов на даден запас с риболовни уреди, различни от тралове, максимално допустимото риболовно усилие за съответните уреди може да бъде определено въз основа на тези научни становища.

#### Член 8

### Любителски риболов

1. Когато в научните становища се посочва, че любителският риболов оказва значително въздействие върху смъртността от риболов на запас, посочен в член 1, параграф 2, Съветът може да определи недискриминационни ограничения за рибарите любители.
2. При определянето на ограниченията, посочени в параграф 1, Съветът се основава на ясни и обективни критерии, включително от екологично, социално и икономическо естество. Тези критерии могат да включват, по-специално, въздействието на любителския риболов върху околната среда, общественото значение на тази дейност и нейния принос за икономиката в крайбрежните райони.
3. Когато е целесъобразно, държавите членки вземат необходимите пропорционални мерки за целите на контрола и събирането на данни за извършването на надеждна оценка на действителните равнища на улова от любителски риболов.

#### Член 9

### Задължения на държавите членки

1. Държавите членки управляват максимално допустимото риболовно усилие в съответствие с условията, предвидени в членове 26—34 от Регламент (ЕО) № 1224/2009.
2. Всяка държава членка определя метод за разпределяне на максимално допустимото риболовно усилие между отделни кораби или групи кораби, плаващи под нейно знаме, в съответствие с критериите, предвидени в член 17 от Регламент (ЕС) № 1380/2013.
3. Всяка държава членка може да променя разпределеното ѝ риболовно усилие, като прехвърля риболовни дни между групите за целите на риболовното усилие за една и съща географска зона, при условие че прилага преобразуващ коефициент, обоснован от най-добрите налични научни становища. Разменените риболовни дни и преобразуващият коефициент се съобщават на Комисията и на другите държави членки незабавно и в срок от най-много 10 работни дни.
4. В случай че дадена държава членка разреши на корабите, плаващи под нейно знаме, да извършват риболов с тралове, тя гарантира, че този риболов е ограничен до не повече от 15 часа за всеки риболовен ден при пет риболовни дни седмично или до равностойна на тази продължителност.

Държавите членки могат да предоставят дерогация от не повече от 18 часа за всеки риболовен ден, за да се вземе предвид времето за транзит между пристанището и риболовната зона. Тази дерогация незабавно се съобщава на Комисията и на другите заинтересовани държави членки.

5. Независимо от параграф 3, когато кораб извършва риболов на две различни групи запаси в рамките на един риболовен ден, от максимално допустимото риболовно усилие, определено за този кораб за всяка група, се приспада половин риболовен ден.

6. Всяка държава членка издава в съответствие с член 7 от Регламент (ЕО) № 1224/2009 разрешения за риболов за зоните, посочени в приложение I, за корабите, плаващи под нейно знаме и извършващи улов от съответните запаси.
7. Държавите членки гарантират, че общият капацитет, изразен в GT и kW, който съответства на издадените в съответствие с параграф 6 разрешения за риболов, не се увеличава през срока на прилагането на плана.
8. Всяка държава членка съставя и поддържа списък на корабите с разрешения за риболов, които са издадени в съответствие с параграф 6, и го съобщава на Комисията и на останалите държави членки. Държавите членки изпращат своите първи списъци в срок от три месеца след влизането в сила на настоящия регламент, а след това — не по-късно от 30 ноември всяка година.
9. Държавите членки наблюдават прилагането на своя режим на риболовното усилие и гарантират, че максимално допустимото риболовно усилие, посочено в член 7, не превишава определените граници.
10. В съответствие с принципите на добро управление, установени в член 3 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, държавите членки могат да насърчават използването на системи за управление с участието на заинтересованите страни на местно равнище с оглед постигането на целите на плана.

#### Член 10

##### Съобщаване на относими данни

1. Държавите членки записват и предават на Комисията данните за риболовното усилие в съответствие с член 33 от Регламент (ЕО) № 1224/2009 и членове 146в, 146г и 146д от Регламент за изпълнение (ЕС) № 404/2011 на Комисията <sup>(13)</sup>.
2. Данните за риболовното усилие се обобщават всеки месец и съдържат информацията, посочена в приложение II. Форматът на обобщените данни трябва да е XML Schema Definition, базиран на UN/CEFACT P1000-12.
3. Държавите членки предават на Комисията посочените в параграф 1 данни за риболовното усилие не по-късно от 15-о число на всеки месец.

#### ГЛАВА IV

##### ТЕХНИЧЕСКИ МЕРКИ ЗА ОПАЗВАНЕ

#### Член 11

##### Зони със забрана за риболов

1. В допълнение към предвиденото в член 13 от Регламент (ЕО) № 1967/2006 използването на тралове в западната част на Средиземно море се забранява за три месеца всяка година, а когато е подходящо — за три последователни месеца, до шест морски мили от брега, с изключение на зоните с дълбочина над 100-метровата изобата, въз основа на най-добрите налични научни становища. Тримесечната ежегодна забрана за риболов се определя от всяка държава членка и се прилага през най-подходящия период, определен въз основа на най-добрите налични научни становища. Този период незабавно се съобщава на Комисията и на другите заинтересовани държави членки.
2. Чрез дерогация от параграф 1 и при условие че това е оправдано от особени географски ограничения, като например ограничения размер на континенталния шелф или отдалечеността на риболовните полета, държавите членки могат да определят въз основа на най-добрите налични научни становища други зони със забрана за риболов, при условие че във всяка географска подзона се постига намаление от най-малко 20 % на улова на млади екземпляри мерлуза. Тази дерогация незабавно се съобщава на Комисията и на другите заинтересовани държави членки.
3. До 17 юли 2021 г. и въз основа на най-добрите налични научни становища съответните държави членки определят други зони със забрана за риболов, ако има данни за висока концентрация на млади екземпляри под минималния референтен размер на опазване и на хвърляща хайвер риба от запасите от дънни видове, особено ако те спадат към съответните запаси.

<sup>(13)</sup> Регламент за изпълнение (ЕС) № 404/2011 на Комисията от 8 април 2011 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета за създаване на система за контрол на Общността за гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството (ОВ L 112, 30.4.2011 г., стр. 1).

4. Другите зони със забрана за риболов, определени съгласно параграф 3, се оценяват по-специално от НТИКР или от подобен независим научен орган, признат на равнището на Съюза или на международно равнище. Ако оценката покаже, че зоните със забрана за риболов не съответстват на техните цели, държавите членки преразглеждат зоните, като отчитат тези препоръки.

5. Когато посочените в параграф 3 от настоящия член зони със забрана за риболов засягат риболовни кораби на няколко държави членки, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 8 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 и член 18 от настоящия регламент, както и въз основа на най-добрите налични научни становища, като в тези актове определи съответните зони със забрана за риболов.

#### Член 12

##### Управление на запасите, засегнати от прилов, и на запасите от дънни видове, за които липсват достатъчно данни

1. Запасите, посочени в член 1, параграф 3 от настоящия регламент, се управляват въз основа на подхода на предпазливост при управлението на рибарството по смисъла на определението в член 4, параграф 1, точка 8 от Регламент (ЕС) № 1380/2013.

2. Мерките за управление на запасите, посочени в член 1, параграф 3 — и по-специално техническите мерки за опазване, като например изброените в член 13 — се установяват, като се вземат предвид най-добрите налични научни становища.

#### Член 13

##### Конкретни мерки за опазване

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 18 от настоящия регламент и член 18 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 за допълнение на настоящия регламент чрез установяването на следните технически мерки за опазване:

- а) спецификации на характеристиките на риболовните уреди и правила за тяхната употреба, така че да се гарантира или подобри селективността, да се намали нежеланият улов или да се сведе до минимум отрицателното въздействие върху екосистемата;
- б) спецификации на промените или на допълнителните съоръжения на риболовните уреди, така че да се гарантира или подобри селективността, да се намали нежеланият улов или да се сведе до минимум отрицателното въздействие върху екосистемата;
- в) ограничения или забрана на употребата на определени риболовни уреди и на риболовни дейности в определени зони или периоди, за да се защити хвърлящата хайвер риба, рибата, която е под минималния референтен размер за опазване, или нецелевите видове или за да се сведе до минимум отрицателното въздействие върху екосистемата;
- г) определянето на минимални референтни размери за опазване на всеки от запасите, за които се прилага настоящият регламент, с цел да се осигури защитата на младите екземпляри морски организми; и
- д) мерки във връзка с любителския риболов.

2. Мерките, посочени в параграф 1, трябва да допринасят за постигането на целите, посочени в член 3.

#### ГЛАВА V

##### ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА РАЗТОВАРВАНЕ

#### Член 14

##### Разпоредби относно задължението за разтоварване

За всички запаси от видове в западната част на Средиземно море, за които се прилага задължението за разтоварване по член 15, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, както и за прилова на пелагични видове в рамките на риболова на запасите, посочени в член 1, параграф 2 от настоящия регламент, за които се прилага задължението за разтоварване, на Комисията се предоставя правомощието, след като проведе консултации с държавите членки, да приеме делегирани актове в съответствие с член 18 от настоящия регламент и член 18 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 за допълнение на настоящия регламент, като конкретизира правилата във връзка с това задължение, съгласно предвиденото в член 15, параграф 5, букви а)—д) от Регламент (ЕС) № 1380/2013.

## ГЛАВА VI

## РЕГИОНАЛИЗАЦИЯ

## Член 15

## Регионално сътрудничество

1. По отношение на мерките, посочени в членове 11—14 от настоящия регламент, се прилага член 18, параграфи 1—6 от Регламент (ЕС) № 1380/2013.
2. За целите на параграф 1 от настоящия член държавите членки с пряк управленски интерес могат да представят съвместни препоръки в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1380/2013:
  - а) за първи път — не по-късно от 12 месеца след 16 юли 2019 г., а след това — не по-късно от 12 месеца след всяко представяне на оценка на плана в съответствие с член 17, параграф 2 от настоящия регламент;
  - б) до 1 юли от годината, предхождаща годината, през която трябва да се предприемат мерките; и/или
  - в) когато преценят за необходимо, по-специално в случай на рязка промяна в състоянието на някой от запасите, за които се прилага настоящият регламент.
3. Правомощията, предоставени съгласно членове 11—14 от настоящия регламент, не засягат правомощията, предоставени на Комисията съгласно други разпоредби от правото на Съюза, включително съгласно Регламент (ЕС) № 1380/2013.

## ГЛАВА VII

## ИЗМЕНЕНИЯ И ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙСТВИЯ

## Член 16

## Изменения на плана

1. Когато научните становища свидетелстват за промяна в географското разпределение на съответните запаси, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 18 за изменение на настоящия регламент чрез коригиране на зоните, определени в член 1, параграф 2 и в приложение I, така че да бъде отразена посочената промяна.
2. Когато въз основа на научни становища Комисията прецени, че е необходимо изменение на списъка на съответните запаси, тя може да представи предложение за изменение на този списък.

## Член 17

## Наблюдение и оценка на плана

1. За целите на годишния доклад, предвиден в член 50 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, количествените показатели трябва да обхващат годишните прогнози за текущите равнища на смъртност от риболов над  $F_{MSY}$  ( $F/F_{MSY}$ ), биомасата на репродуктивния запас (SSB) и социално-икономическите показатели за съответните запаси и — когато е възможно — за запасите, засегнати от прилов. Те могат да бъдат допълвани с други показатели въз основа на научните становища.
2. До 17 юли 2024 г. и на всеки три години след това Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно резултатите и въздействието на плана върху съответните запаси и върху видовете риболов, насочени към тези запаси, по-специално по отношение на постигането на целите, посочени в член 3.

## ГЛАВА VIII

## ПРОЦЕДУРНИ РАЗПОРЕДБИ

## Член 18

## Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в членове 11—14 и 16, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 16 юли 2019 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възрази предварително срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.
3. Делегирането на правомощия, посочено в членове 11—14 и 16, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка, в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет в съответствие с членове 11—14 и 16, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

## ГЛАВА IX

### ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО

#### Член 19

#### Подпомагане от Европейския фонд за морско дело и рибарство

Мерките за временно преустановяване, приети с оглед постигането на целите на плана, се считат за временно преустановяване на риболовните дейности за целите на член 33, параграф 1, букви а) и в) от Регламент (ЕС) № 508/2014.

#### Член 20

#### Изменение на Регламент (ЕС) № 508/2014 по отношение на определени правила, свързани с Европейския фонд за морско дело и рибарство

Член 34 от Регламент (ЕС) № 508/2014 се изменя, както следва:

- 1) Параграф 4 се заменя със следното:

„4. Подпомагането по настоящия член може да се предостави до 31 декември 2017 г., освен в случаите, когато са приети мерки за окончателно преустановяване с оглед постигането на целите на многогодишния план за опазване и устойчива експлоатация на запасите от дънни видове в западната част на Средиземно море, установен с Регламент (ЕС) 2019/1022 на Европейския парламент и на Съвета (\*).

(\* ) Регламент (ЕС) 2019/1022 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за установяване на многогодишен план за риболова на запаси от дънни видове в западната част на Средиземно море и за изменение на Регламент (ЕС) № 508/2014 (ОВ L 172, 26.6.2019 г. стр. 1).“

- 2) Въмква се следният параграф:

„4а. Разходите, свързани с мерките за окончателно преустановяване, приети с оглед на постигането на целите на Регламент (ЕС) 2019/1022, са допустими за подпомагане от ЕФМДР, считано от влизането в сила на посочения регламент.“

## ГЛАВА X

**ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

## Член 21

**Влизане в сила и прилагане**

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Поради съображения за устойчивост от екологична, социална и икономическа гледна точка член 4 и член 6, параграф 1 се прилагат от 1 януари 2025 г.

Член 7 се прилага от 1 януари 2020 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 20 юни 2019 година.

За Европейския парламент

Председател

A. TAJANI

За Съвета

Председател

G. CIAMBA

\_\_\_\_\_



## ПРИЛОЖЕНИЕ I

## Режим на риболовното усилие

(съгласно член 7)

Групите за целите на риболовно усилие се определят, както следва:

А) Тралове за улов на барбуня, мерлуза, океанска розова скарида и норвежки омар в континенталния шелф и горната част на континенталния склон

Вид уред	Географски район	Групи запаси	Обща дължина на корабите	Код на групата за целите на риболовно усилие
Тралове (ТВВ, ОТВ, РТВ, ТВН, ТВС, ТВ, ОТМ, РТМ, ТМС, ТМ, ОТТ, ОТ, РТ, ТХ, ОТР, ТСП)	подзони 1-2-5-6-7 на GFCM	барбуня в географски подзони 1, 5, 6 и 7; мерлуза в географски подзони 1-5-6-7; океанска розова скарида в географски подзони 1, 5 и 6; норвежки омар в географски подзони 5 и 6.	< 12 m	EFF1/MED1_TR1
			≥ 12 m и < 18 m	EFF1/MED1_TR2
			≥ 18 m и < 24 m	EFF1/MED1_TR3
			≥ 24 m	EFF1/MED1_TR4
	подзони 8-9-10-11 на GFCM	барбуня в географски подзони 9, 10 и 11; мерлуза в географски подзони 9-10-11; океанска розова скарида в географски подзони 9-10-11; и норвежки омар в географски подзони 9 и 10.	< 12 m	EFF1/MED2_TR1
			≥ 12 m и < 18 m	EFF1/MED2_TR2
			≥ 18 m и < 24 m	EFF1/MED2_TR3
			≥ 24 m	EFF1/MED1_TR4

Б) Тралове за улов на синьо-червена скарида и червена скарида в дълбоки води

Вид уред	Географски район	Групи запаси	Обща дължина на корабите	Код на групата за целите на риболовно усилие
Тралове (ТВВ, ОТВ, РТВ, ТВН, ТВС, ТВ, ОТМ, РТМ, ТМС, ТМ, ОТТ, ОТ, РТ, ТХ, ОТР, ТСП)	подзони 1-2-5-6-7 на GFCM	синьо-червена скарида в географски подзони 1, 5, 6 и 7.	< 12 m	EFF2/MED1_TR1
			≥ 12 m и < 18 m	EFF2/MED1_TR2
			≥ 18 m и < 24 m	EFF2/MED1_TR3
			≥ 24 m	EFF2/MED1_TR4
	подзони 8-9-10-11 на GFCM	червена скарида в географски подзони 9, 10 и 11.	< 12 m	EFF2/MED2_TR1
			≥ 12 m и < 18 m	EFF2/MED2_TR2
			≥ 18 m и < 24 m	EFF2/MED2_TR3
			≥ 24 m	EFF2/MED1_TR4

## ПРИЛОЖЕНИЕ II

**Списък с информация относно данните за риболовното усилие**

(съгласно член 10)

Информация	Определение и коментари
1) Държава членка	Трибуквен ISO код на докладващата държава членка на знамето
2) Група за целите на риболовното усилие	Код на групата за целите на риболовно усилие, определен в приложение I
3) Период на риболовно усилие	Начална и крайна дата на месеца, за който се отнася информацията
4) Деклариране на риболовното усилие	Общ брой риболовни дни

**Съвместно изявление на Европейския парламент и на Съвета**

Европейският парламент и Съветът възнамеряват да отменят правомощията за приемане на технически мерки посредством делегирани актове съгласно член 13 от настоящия регламент, когато приемат нов регламент за техническите мерки, който да включва правомощие за същите мерки.

---

# ДИРЕКТИВИ

## ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/1023 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 20 юни 2019 година

**за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива за реструктурирането и несъстоятелността)**

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 53 и 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет <sup>(1)</sup>,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите <sup>(2)</sup>,

в съответствие с обикновената законодателна процедура <sup>(3)</sup>,

като имат предвид, че:

- (1) Целта на настоящата директива е да се подпомогне доброто функциониране на вътрешния пазар и да се премахнат пречките за упражняването на основни свободи като свободното движение на капитали и свободата на установяване, които произтичат от разлики между националните законодателства и производствата по превантивно реструктуриране, несъстоятелност, опрощаване на задължения и забрана за осъществяване на дейност. Без да засяга основните права и свободи на работниците, настоящата директива цели премахването на такива пречки, като гарантира, че жизнеспособните предприятия и предприемачи с финансови затруднения разполагат с достъп до ефективни национални рамки за превантивно реструктуриране, които им позволяват да продължат да осъществяват дейност, че почтените несъстоятелни или свръхзадължени предприемачи могат да се възползват от пълно опрощаване на задълженията след разумен срок, като по този начин им се даде втори шанс, и че ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения се подобрява, по-специално чрез скъсяване на тяхната продължителност.
- (2) Реструктурирането следва да даде възможност на длъжниците с финансови затруднения да продължат изцяло или отчасти да осъществяват дейност чрез промяна на състава, условията или структурата на техните активи и техните пасиви или на коя да е друга част от тяхната капиталова структура, включително чрез продажба на активи или части от предприятието, или, когато това е предвидено в националното право, чрез продажба на цялото предприятие, както и чрез извършване на оперативни промени. Освен ако специално не е предвидено друго в националното право, оперативните промени, като например прекратяването или изменението на договори или продажбата или друго разпореждане с активи, следва да бъдат съобразени с общите изисквания, предвидени в националното право при такива мерки, по-специално съгласно правилата на гражданското и трудовото право. Всяка размяна на дълг срещу капитал също следва да бъде съобразена с предвидените в националното право гаранции. Рамките за превантивно реструктуриране следва преди всичко да дадат възможност на длъжниците да се реструктурират ефективно на ранен етап с цел избягването на несъстоятелността, като по този начин се ограничи ненужната ликвидация на жизнеспособни предприятия. Тези рамки следва да предотвратят ненужната загуба на работни места, знания и умения и да увеличат до максимум цялостната стойност за кредиторите в сравнение с това, което биха получили в случай на ликвидация на активи на предприятието или при следващия най-добър алтернативен вариант за действие при липса на план, както и за собствениците и икономиката като цяло.

<sup>(1)</sup> ОВ С 209, 30.6.2017 г., стр. 21.

<sup>(2)</sup> ОВ С 342, 12.10.2017 г., стр. 43.

<sup>(3)</sup> Позиция на Европейския парламент от 28 март 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 6 юни 2019 г.

- (3) Рамките за превантивно реструктуриране също така следва да предотвратяват натрупването на необслужвани заеми. Наличието на ефективни рамки за превантивно реструктуриране ще гарантира, че се предприемат действия преди предприятията да спрат да обслужват своите заеми, като по този начин се спомогне за намаляване на риска от необслужване на заемите по време на циклични спадове и за смекчаване на отрицателното въздействие върху финансовия сектор. Значителен процент предприятия и работни места биха могли да бъдат спасени, ако съществуват превантивни рамки във всички държави членки, в които предприятията имат клонове, активи или кредитори. В рамките за реструктуриране правата на всички участващи страни, включително на работниците, следва да бъдат защитени по балансиран начин. Същевременно нежизнеспособните предприятия без перспективи за оцеляване следва да бъдат ликвидирани във възможно най-кратък срок. Когато длъжник с финансови затруднения не е икономически жизнеспособен или неговата икономическа жизнеспособност не може да бъде лесно възстановена, усилията по реструктурирането биха могли да доведат до засилване и натрупване на загуби в ущърб на кредиторите, работниците и други заинтересовани страни, както и на икономиката като цяло.
- (4) Налице са разлики между държавите членки по отношение на набора от достъпни производства за длъжниците с финансови затруднения, посредством които да реструктурират своята стопанска дейност. Някои държави членки разполагат с ограничен набор от производства, които дават възможност за реструктуриране на предприятията едва на един относително късен етап, в контекста на производствата по несъстоятелност. В други държави членки реструктурирането е възможно на по-ранен етап, но наличните производства не са толкова ефективни, колкото биха могли да бъдат, или са твърде формални, в частност защото ограничават прибягването до извънсъдебни договорености. Превантивните решения са засилваща се тенденция в правото в областта на несъстоятелността. При тази тенденция са предпочитани подходите, които – за разлика от класическия подход за ликвидация на предприятие с финансови затруднения – имат за цел неговото възстановяване или най-малкото спасяването на все още икономически жизнеспособните му части. Наред с останалите ползи за икономиката, този подход често спомага за запазването на работни места или за намаляването на загубата на работни места. Освен това степента на участие в рамките за превантивно реструктуриране на съдебните или административните органи или определените от тях лица, варира от никакво или минимално участие в някои държави до пълно участие в други. По подобен начин съществуват разлики между държавите членки в националните разпоредби, даващи втори шанс за предприемачите, по-специално чрез опрощаване на задълженията, натрупани при упражняване на дейността им, по отношение на срока и условията за опрощаване на задълженията.
- (5) В редица държави членки отнема над три години обявените в несъстоятелност, но почтени предприемачи, да получат опрощаване на техните задължения и да започнат отново дейност. В резултат на неефективните рамки за опрощаване на задълженията и забрана за осъществяване на дейност предприемачите са принудени да се преместят в други юрисдикции, за да могат да започнат отново дейност след разумен срок, което води до значителни допълнителни разходи както за кредиторите, така и за самите предприемачи. Забраните за осъществяване на дейност за дълъг период, които често придружават производствата, водещи до опрощаване на задълженията, създават пречки за свободата на започване и осъществяване на предприемаческа дейност под формата на самостоятелна заетост.
- (6) Твърде продължителните производства по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задълженията в няколко държави членки представляват важен фактор, който води до ниски проценти на събиране на вземанията и възпира инвеститорите от осъществяване на стопанска дейност в юрисдикции, в които има риск производствата да отнемат твърде много време и да са ненужно скъпи.
- (7) Разликите между държавите членки по отношение на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задълженията водят до допълнителни разходи за инвеститорите при оценката на риска длъжниците да изпаднат във финансови затруднения в една или повече държави членки или при оценката на риска, свързан с инвестирането в жизнеспособни предприятия във финансови затруднения, както и на допълнителните разходи за реструктуриране на предприятия с клонове, кредитори или активи в други държави членки. Такъв най-често е случаят при реструктуриране на международни групи от дружества. Инвеститорите изтъкват несигурността във връзка с правилата относно несъстоятелността или риска от продължителни или сложни производства по несъстоятелност в друга държава членка като една от основните причини да не инвестират или да не встъпят в делови отношения с партньор извън държавата членка, в която са установени. Тази несигурност действа като демотивиращ фактор, който възпрепятства свободата на установяване на предприятията и насърчаването на предприемачеството и накърнява доброто функциониране на вътрешния пазар. По-специално повечето микро-, малки и средни предприятия („ММСП“) не разполагат с необходимите ресурси за оценка на рисковете, свързани с трансгранична дейност.
- (8) Разликите между държавите членки по отношение на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задълженията водят до различни условия за достъп до кредитиране и до различни проценти на събиране на вземанията в отделните държави членки. Постигането на по-висока степен на хармонизация в областта на реструктурирането, несъстоятелността, опрощаването на задълженията и забраната за осъществяване на дейност следователно е абсолютно необходимо за добре функциониращ вътрешен пазар като цяло и в частност за работещ съюз на капиталовите пазари, както и за устойчивостта на европейските икономики, включително за запазването и създаването на работни места.

- (9) Следва да бъдат намалени и допълнителните разходи за оценка на риска и за трансгранично принудително изпълнение на искове за кредиторите на свръхзадължители предприемачи, които се преместват в друга държава членка, за да получат опрощаване на задължения след много по-кратък период от време. Следва да бъдат намалени и допълнителните разходи за предприемачите, произтичащи от необходимостта да се преместят в друга държава членка, за да получат опрощаване на задължения. Освен това пречките в резултат на забраните за осъществяване на дейност за дълъг период поради несъстоятелност или свръхзадължениост на предприемача възпрепятстват предприемачеството.
- (10) Всяка дейност по реструктуриране, и особено ако е в голям мащаб и със значително въздействие, следва да се основава на диалог със заинтересованите страни. Този диалог следва да обхване избора на мерките, набелязани във връзка с целите на дейността по реструктуриране, както и алтернативните възможности, и следва да има подходящо участие на представителите на работниците, както е предвидено в националното право и правото на Съюза.
- (11) Пречките за упражняването на основни свободи не се ограничават само до трансгранични ситуации. Наличието на все по-взаимосвързан вътрешен пазар, на който стоките, услугите, капиталите и работниците се придвижват свободно и който има все по-засилващо се цифрово измерение, означава, че дейността на много малко предприятия е ограничена само до една държава, ако се отчетат всички съответни елементи, като например тяхната клиентска база, веригата на доставки, обхватът на дейностите им, инвеститорите и капиталовата база. Дори случаите на несъстоятелност, напълно ограничени в рамките на една държава, могат да окажат въздействие върху функционирането на вътрешния пазар чрез т.нар. ефект на доминото, при който обявяването на длъжник в несъстоятелност може да доведе до други случаи на несъстоятелност по веригата на доставки.
- (12) Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(4)</sup> е насочен към въпроси, свързани с компетентността, признаването и изпълнението, приложимото право и сътрудничеството при трансгранични производства по несъстоятелност, както и към взаимното свързване на регистрите по несъстоятелност. Неговото приложно поле обхваща превантивните производства, които насърчават спасяването на икономически жизнеспособни длъжници, както и производства по опрощаване за предприемачите и други физически лица. При все това с посочения регламент не се преодоляват несъответствията между националните законодателства, които уреждат тези производства. Освен това инструмент, ограничен само до случаи на трансгранична несъстоятелност, не би могъл да премахне всички пречки за свободното движение, нито пък е реалистично инвеститорите да определят предварително трансграничното или националното естество на евентуалните финансови затруднения на длъжника в бъдеще. Поради това е необходимо да се отиде отвъд въпросите от областта на съдебното сътрудничество и да се установят минимални материалноправни стандарти за производствата по превантивно реструктуриране, както и за производствата, водещи до опрощаване на задължения на предприемачите.
- (13) Настоящата директива следва да не засяга обхвата на Регламент (ЕС) 2015/848. Тя има за цел да бъде в пълно съответствие с посочения регламент и да го допълва, като се предвиди изискване към държавите членки да въведат производства по превантивно реструктуриране, при които се спазват определени минимални принципи на ефективност. Настоящата директива не променя подхода, възприет в посочения регламент, който предоставя на държавите членки възможността да запазят или да въведат производства, които не изпълняват условието за публичност за нотифицирането съгласно приложение А към посочения регламент. Въпреки че в директивата не се изисква попадащите в нейния обхват производства да отговарят на всички условия за нотифициране съгласно приложение А към този регламент, тя има за цел да се улесни трансграничното признаване на тези производства и признаването и изпълнението на съдебни решения.
- (14) Предимството на прилагането на Регламент (ЕС) 2015/848 е, че той осигурява гаранции срещу злоупотреби с преместването на центъра на основни интереси на длъжника при трансгранични производства по несъстоятелност. За производствата, които не попадат в обхвата на посочения регламент, следва също да се прилагат някои ограничения.
- (15) Необходимо е разходите за реструктуриране да се намалят както за длъжниците, така и за кредиторите. Поради това следва да се намалят разликите между държавите членки, които възпрепятстват ранното реструктуриране на жизнеспособни длъжници с финансови затруднения и възможността за опрощаване на задължения за почтените предприемачи. Намаляването на разликите следва да осигури повишена прозрачност, правна сигурност и предвидимост в Съюза. Това следва да се увеличи до максимум събирането на вземания за всички видове кредитори и инвеститори и да се насърчат трансграничните инвестиции. По-голямата съгласуваност на производствата по реструктуриране и несъстоятелност следва да улесни и реструктурирането на групи от дружества, независимо от това къде в Съюза се намират членовете на групата.

<sup>(4)</sup> Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 19).

- (16) Премахването на пречките за ефективното превантивно реструктуриране на жизнеспособни длъжници с финансови затруднения допринася за свеждане до минимум на загубата на работни места и загубата на стойност за кредиторите във веригата на доставки, за запазване на ноу-хау и умения и съответно носи ползи за икономиката в по-широк план. Улесеното опрощаване на задължения за предприемачите ще допринесе за избягване на изключването им от пазара на труда и ще създаде условия да започнат отново предприемаческа дейност, като извлекат поуки от предишния опит. Освен това, намаляването на продължителността на производствата по реструктуриране ще доведе до по-високи проценти на събиране на вземанията за кредиторите, тъй като по-дългите срокове обикновено водят единствено до допълнителна загуба на стойност за длъжника или за неговата стопанска дейност. И накрая, ефикасните процедури за превантивно реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения ще създадат възможност за по-добра оценка на рисковете, свързани с решенията за отпускане и вземане на заеми, и ще улеснят адаптирането за несъстоятелни или свръхзадължители длъжници, като сведат до минимум икономическите и социалните разходи, свързани с процеса на намаляване на задължията им. Настоящата директива следва да предостави на държавите членки гъвкавост при прилагането на общите принципи, като същевременно спазват националните си правни системи. Държавите членки следва да могат да продължат да прилагат или да въведат в своите национални правни системи други рамки за превантивно реструктуриране, освен предвидените в настоящата директива.
- (17) Един по-съгласуван подход на равнището на Съюза следва да помогне на предприятията, и по-специално ММПС, които представляват 99 % от всички предприятия в Съюза. ММПС е много по-вероятно да бъдат подложени на ликвидация вместо на реструктуриране, тъй като те трябва да понесат разходи, които са непропорционално по-високи от тези, пред които са изправени по-големите предприятия. ММПС, особено когато се сблъскват с финансови затруднения, често не разполагат с необходимите ресурси, за да се справят с високите разходи за реструктуриране и да се възползват от по-ефикасни производства по реструктуриране, налични само в някои държави членки. С цел да се помогне на такива длъжници да се реструктурират при ниски разходи, в национален мащаб следва да се разработят и да се предоставят онлайн комплексни контролни списъци за плановите за реструктуриране, адаптирани към потребностите и специфичните особености на ММПС. Освен това, като се вземат предвид ограничените ресурси на ММПС за наемане на специалисти, следва да бъдат въведени инструменти за ранно предупреждение, които да известяват длъжниците, че е необходимо спешно да предприемат действия.
- (18) Когато въвеждат определения за ММПС, държавите членки биха могли надлежно да вземат предвид Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета <sup>(5)</sup> или Препоръката на Комисията от 6 май 2003 г. относно дефиницията за микропредприятията, малките и средните предприятия <sup>(6)</sup>.
- (19) Целесъобразно е от приложното поле на настоящата директива да бъдат изключени длъжници, които представляват застрахователни и презастрахователни предприятия, както са определени в член 13, точки 1 и 4 от Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета <sup>(7)</sup>, кредитни институции, както са определени в член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(8)</sup>, инвестиционни посредници и предприятия за колективно инвестиране, както са определени в член 4, параграф 1, точки 2 и 7 от Регламент (ЕС) № 575/2013, централни контрагенти, както са определени в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(9)</sup>, централни депозитари на ценни книжа, както са определени в член 2, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(10)</sup>, и други финансови институции и субекти, посочени в член 1, параграф 1, първа алинея от Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета <sup>(11)</sup>. Спрямо тези длъжници се прилагат специални разпоредби и националните надзорни органи и органи по реструктурирането разполагат с широки правомощия за намеса във връзка с тях. Държавите членки следва да могат да изключат от приложното поле и други финансови субекти, предоставящи финансови услуги, спрямо които се прилагат сравними разпоредби и се упражняват правомощията за намеса.

<sup>(5)</sup> Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидирани финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19).

<sup>(6)</sup> Препоръка на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

<sup>(7)</sup> Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (ОВ L 335, 17.12.2009 г., стр. 1).

<sup>(8)</sup> Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

<sup>(9)</sup> Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на трансакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1).

<sup>(10)</sup> Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 1).

<sup>(11)</sup> Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 190).

- (20) По същите съображения е уместно от приложното поле на настоящата директива да се изключат и публичните органи съгласно националното право. Освен това държавите членки следва да могат да ограничат достъпа до рамките за превантивно реструктуриране, като го предоставят само на юридически лица, тъй като финансовите затруднения на предприемачите могат да бъдат ефективно разрешени не само посредством производства по превантивно реструктуриране, но също и чрез производства, водещи до опрощаване на задължения, или чрез неформално реструктуриране, основано на договорни споразумения. В държавите членки с различни правни системи, в които един и същ вид образуване има различен правен статут съгласно въпросните правни системи, следва да може да се прилага единен режим спрямо тези образувания. Установените съгласно настоящата директива рамки за превантивно реструктуриране не следва да засягат вземанията и съществуващите права срещу длъжник, произтичащи от професионалните пенсионни системи, ако тези вземания и съществуващи права са натрупани в период преди реструктурирането.
- (21) Свръхзадължията на потребителите е въпрос, който поражда сериозни икономически и социални тревоги, и е тясно свързан с намаляването на прекомерната задължията. Освен това често е невъзможно да се направи ясно разграничение между дълговете, натрупани от предприемача в хода на търговската, стопанската или професионалната му дейност, и дълговете, натрупани извън тези дейности. Предприемачите не могат да се възползват ефективно от втори шанс, ако трябва да преминат през отделни производства с различни условия на достъп и срокове за опрощаване на задължения, за да бъдат опростени задълженията им, които са свързани със стопанската им дейност, и другите им задължения, натрупани извън стопанската им дейност. Поради тези причини, макар настоящата директива да не включва обвързващи правила относно свръхзадължията на потребителите, препоръчва се на държавите членки в най-кратки срокове да започнат да прилагат разпоредбите на настоящата директива за опрощаване на задължения и към потребителите.
- (22) Колкото по-рано длъжникът е в състояние да узнае за своите финансови затруднения и да предприеме подходящи действия, толкова по-голяма е вероятността да се избегне заплахата от несъстоятелност или, в случай че жизнеспособността на предприятието е трайно увредена, толкова по-добре организиран и ефективен ще е процесът на ликвидация. Поради това следва да бъде осигурена ясна, актуална, сбита и лесна за използване информация относно достъпните производства по превантивно реструктуриране, както и един или повече инструменти за ранно предупреждение, така че длъжниците, които започват да изпитват финансови затруднения, да бъдат стимулирани да предприемат действия на ранен етап. Инструменти за ранно предупреждение под формата на механизми за подаване на сигнал, които показват кога длъжникът не е извършил определени видове плащания, могат да бъдат задействани например при неплащането на данъци или социалноосигурителни вноски. Тези инструменти биха могли да бъдат разработени или от държавите членки или от частноправни субекти, при условие че се постигне целта. Държавите членки следва да предоставят онлайн достъп до информацията относно системата за ранно предупреждение, например на специален уебсайт или уебстраница. Държавите членки следва да могат да адаптират инструментите за ранно предупреждение в зависимост от размера на предприятието и да въведат специални разпоредби за инструментите за ранно предупреждение за големите предприятия и групи, като се вземат предвид особеностите им. С настоящата директива следва да не се налага отговорност на държавите членки за евентуална вреда, понесена посредством производства за реструктуриране, активирани от такива инструменти за ранно предупреждение.
- (23) За да се повиши подкрепата за работниците и техните представители, държавите членки следва да гарантират, че представителите на работниците имат достъп до приложима и актуална информация относно наличието на инструменти за ранно предупреждение, като освен това следва могат да осигурят подкрепа на представителите на работниците при извършването на оценка на икономическото състояние на длъжника.
- (24) За длъжниците, включително за юридическите лица и когато това е предвидено съгласно националното право — за физическите лица и групите от дружества, следва да е налице рамка за реструктуриране, която да им даде възможност да преодолеят своите финансови затруднения на ранен етап, когато изглежда вероятно да бъде избегната несъстоятелност и може да се гарантира жизнеспособността на стопанската им дейност. Рамката за реструктуриране следва да е достъпна, преди длъжникът да изпадне в несъстоятелност съгласно националното право, а именно преди длъжникът да отговаря на предвидените в националното право условия за пристъпване към производства по колективна несъстоятелност, което обикновено предполага пълно лишаване на длъжника от правото на разпореджане и назначаване на ликвидатор. С цел обаче да се избегнат злоупотреби с рамките за реструктуриране, финансовите затруднения на длъжника следва да показват вероятност от несъстоятелност и планът за реструктуриране следва да може да предотврати несъстоятелността на длъжника и да осигури жизнеспособността на неговото предприятие.
- (25) Държавите членки следва да могат да определят дали вземанията, които станат изискуеми или възникнат след подаването на заявление за производство по превантивно реструктуриране или след откриването на производството, се включват в мерките за превантивно реструктуриране или в спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение. Държавите членки следва да могат да решат дали спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение оказва въздействие върху дължимите по вземанията лихви.



- (26) Държавите членки следва да могат да въведат тест за жизнеспособност на длъжника като условие за достъп до предвиденото в настоящата директива производство по превантивно реструктуриране. Този тест следва да се провежда, без да се накърняват активите на длъжника, което би могло да стане под формата, наред с другото, на предоставяне на временно спиране или извършване на теста без ненужно забавяне. Ненакърняването на активите обаче не следва да изключва възможността държавите членки да поискат от длъжниците да докажат за своя сметка жизнеспособността си.
- (27) Обстоятелството, че държавите членки могат да ограничат достъпа до рамката за реструктуриране по отношение на длъжници, за които е постановена присъда във връзка с тежки нарушения на задълженията за водене на счетоводна документация и за счетоводна отчетност, следва да не е пречка държавите членки, наред с това, да ограничат достъпа на длъжниците до рамките за превантивно реструктуриране, когато водената от тях счетоводна документация и отчетност е непълна или недостатъчна в такава степен, че е невъзможно да бъде установено стопанското и финансовото положение на длъжниците.
- (28) Държавите членки следва да могат да включат в обхвата на предвидените в настоящата директива рамки за превантивно реструктуриране случаите, в които длъжниците са изправени пред нефинансови затруднения, при условие че тези затруднения пораждаат реална и сериозна заплаха за настоящата или бъдещата способност на длъжника да изплати задълженията си, когато станат изискуеми. Подходящата времева рамка за установяването на такава заплаха може да е с продължителност от няколко месеца или дори повече, за да се вземат предвид случаите, когато длъжникът е изправен пред нефинансови затруднения, представляващи заплаха за статуса на неговото предприятие като действащо предприятие и, в средносрочен план, за неговата ликвидност. Такъв може да е например случаят, ако длъжникът е загубил договор, който е от ключово значение за него.
- (29) С цел да се насърчи ефикасността и да се намалят забавянията и разходите, националните рамки за превантивно реструктуриране следва да включват гъвкави производства. Когато настоящата директива се прилага чрез повече от едно производство в рамката за реструктуриране, длъжникът следва да има достъп до всички права и гаранции, предвидени в настоящата директива с цел постигане на ефективно реструктуриране. Освен в случаите, в които съгласно настоящата директива участието на съдебни или административни органи е задължително, държавите членки следва да могат да ограничат участието на тези органи до случаите, в които това е необходимо и пропорционално, като се вземат предвид, наред с другото, целта за защита на правата и интересите на длъжниците и на засегнатите страни и целта за намаляване на забавянията и разходите по производствата. Когато съгласно националното право кредиторите или представителите на работниците имат право да започнат производство по реструктуриране и длъжникът е ММСП, държавите членки следва да поискат съгласието на длъжника като предпоставка за започването на производството и наред с това следва да могат да разширят това изискване по отношение на длъжниците, които са големи предприятия.
- (30) За да се избегнат ненужните разходи, да бъде отразен ранният характер на превантивното реструктуриране и да се насърчат длъжниците да подадат заявление за превантивно реструктуриране на ранен етап на техните финансови затруднения, те следва по принцип да продължат да разполагат с контрол върху своето имущество и ежедневното управление на стопанската си дейност. Назначаването на специалист в областта на реструктурирането, който да осъществява надзор на дейността на длъжника или да поеме частичен контрол върху ежедневните операции на длъжника, не следва винаги да бъде задължително, а да се решава поотделно във всеки случай в зависимост от обстоятелствата по случая или конкретните нужди на длъжника. При все това държавите членки следва да могат да вземат решение, съгласно което назначаването на специалист в областта на реструктурирането при определени обстоятелства винаги е необходимо, например когато в полза на длъжника е постановено общо спиране на производствата по индивидуални искове за принудително изпълнение, когато планът за реструктуриране се нуждае от утвърждаване посредством механизъм за принудително налагане между класове кредитори, когато в плана за реструктуриране са включени мерки, засягащи правата на работниците, или когато длъжникът или управителните му органи са извършвали в рамките на деловите отношения измамни, престъпни или зловредни действия.
- (31) С цел да се окаже съдействие на страните при договарянето и изготвянето на плана за реструктуриране, държавите членки следва да предвидят задължително назначаване на специалист в областта на реструктурирането, когато: съдебен или административен орган постанови общо спиране на производствата по индивидуални искове за принудително изпълнение, при условие че в такъв случай назначаването на специалист е необходимо за опазване на интересите на страните; планът за реструктуриране се нуждае от утвърждаване от съдебен или административен орган посредством механизъм за принудително налагане между класове кредитори; това е поискано от длъжника; или това е поискано от мнозинството от кредиторите, при условие че разходите и таксите на специалиста се поемат от кредиторите.

- (32) Длъжникът следва да бъде в състояние да се възползва от временно спиране на производствата по индивидуални искиове за принудително изпълнение, независимо от това дали то е постановено от съдебен или административен орган или е настъпило по силата на закона, с цел подпомагане на договарянето на план за реструктуриране, за да може длъжникът да продължи дейността си или поне да съхрани стойността на активите си по време на преговорите. Когато това се предвижда съгласно националното право, следва да е възможно спирането да се приложи и в полза на трети лица — доставчици на обезпечения, включително гарантите и доставчици на финансови обезпечения. При все това държавите членки следва да могат да предвидят, че съдебните или административните органи имат право да откажат спиране на производствата по индивидуални искиове за принудително изпълнение, когато спирането не е необходимо или когато то не би постигнало целта да се подпомогнат преговорите. Основанията за отказ може да включват липсата на подкрепа от необходимото мнозинство от кредиторите или, ако това се предвижда съгласно националното право, действителната невъзможност на длъжника да изплати задълженията, когато станат изискуеми.
- (33) С оглед на улесняването и ускоряването на хода на производствата, държавите членки следва да бъдат в състояние да въведат оборими презумпции за наличието на основания за отказ на спирането, например когато длъжникът демонстрира поведение, което е типично за длъжник, неспособен да обслужва задължения, когато станат изискуеми, като например неизплащане на съществени суми спрямо работници или данъчни или социалноосигурителни органи, или когато длъжникът или настоящите управителни органи на предприятие извършат финансово престъпление, което поражда основания да се счита, че мнозинството от кредиторите няма да подкрепят започването на преговорите.
- (34) Спирането на производство по индивидуални искиове за принудително изпълнение би могло да бъде обшо, т.е. да обхваща всички кредитори, или може да бъде прилагано само към някои отделни кредитори или категории кредитори. При ясно определени обстоятелства държавите членки следва да могат да изключат от обхвата на спирането определени вземания или категории вземания, като вземания, обезпечени с активи, чието отнемане не би изложило на риск реструктурирането на стопанската дейност, или вземания на кредитори, чието спиране би нанесло несправедливи вреди, като например посредством некомпенсирана загуба или намаляване на стойността на обезпечение.
- (35) С цел да се осигури справедлив баланс между правата на длъжника и тези на кредиторите, спирането на производство по индивидуални искиове за принудително изпълнение следва да се прилага за максимален период не по-дълъг от четири месеца. Сложните случаи на реструктуриране обаче могат да изискват повече време. Държавите членки следва да могат да предвидят, че в такива случаи съдебният или административният орган може да удължи първоначалния период на спирането. Когато съдебен или административен орган не вземе решение да удължи спирането преди края на срока за спиране на производството, спирането следва да престане да поражда действие когато изтече срокът за спиране на производството. В интерес на правната сигурност общият срок за спиране на производствата следва да бъде ограничен до дванадесет месеца. Държавите членки следва да могат да предвидят безсрочно спиране, когато длъжникът изпадне в несъстоятелност съгласно националното право. Държавите членки следва да могат да решат дали спрямо кратко временно спиране, докато съдебен или административен орган вземе решение относно достъпа до рамката за превантивно реструктуриране, се прилагат времевите ограничения, предвидени в настоящата директива.
- (36) С оглед да се осигури, че не се причинява ненужна вреда на кредиторите, държавите членки следва да гарантират, че съдебните или административните органи могат да прекратят спирането на производствата по индивидуални искиове за принудително изпълнение, ако те са престанали да отговарят на целта за подпомагане на преговорите, например ако стане ясно, че необходимото мнозинство от кредиторите не подкрепя продължаването на преговорите. Когато държавите членки предвиждат такава възможност, спирането на производството следва да се прекрати и когато то засяга несправедливо кредиторите. Държавите членки следва да могат да ограничат възможността за прекратяване на спирането до случаите, в които кредиторите не са имали възможността да бъдат изслушани преди влизането му в сила или преди удължаването му. Освен това държавите членки следва да могат да предвидят и минимален период, през който спирането не може да се прекратява. Когато установява дали кредиторите са ошетени несправедливо, съдебният или административният орган следва да може да вземе под внимание дали при спирането би се запазила общата стойност на имуществото и дали длъжникът действа недобросъвестно или с намерение да причини вреда или действа в по-общ план срещу основателните очаквания на кредиторите на несъстоятелността.

- (37) Настоящата директива не обхваща разпоредби относно обезщетенията или гаранциите за кредиторите, чието обезпечение вероятно ще изгуби от стойността си по време на спирането. Спирането на производството засяга несправедливо отделен кредитор или клас кредитори, ако например вземанията на този кредитор или клас кредитори се влошават значително в резултат на спирането, отколкото ако спирането не е било приложено, или ако кредиторът е поставен в по-неизгодно положение в сравнение с други кредитори в подобна ситуация. Държавите членки следва да могат да предвидят, че винаги когато се установи несправедливо засягане на един или повече кредитори или на един или повече класове кредитори, спирането може да се преустанови по отношение на тези кредитори или класове кредитори или по отношение на всички кредитори. Държавите членки следва да могат да запазят свобода на преценка относно решението си кой има право да поиска преустановяване на спирането.
- (38) Спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение следва също да доведе до временно спиране на изпълнението на задължението на длъжника да подаде искане за производство по несъстоятелност, което би могло да завърши с ликвидацията на длъжника, или откриването по искане на кредитора на такова производство. Освен производствата, които по закон водят единствено до ликвидацията на длъжника, тези производства по несъстоятелност следва да включват и производствата, които могат да доведат до реструктурирането на длъжника. Временното спиране на откриването на производство по несъстоятелност по искане на кредиторите следва да се прилага не само когато държавите членки предвиждат общо спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение, обхващашо всички кредитори, но и когато държавите членки предвиждат възможност за спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение само по отношение на ограничен брой кредитори. При все това държавите членки следва да могат да предвидят, че производство по несъстоятелност може да бъде открито по искане на публични органи, които не действат в качеството на кредитори, а в обществен интерес, като например прокурор.
- (39) Настоящата директива не следва да възпрепятства длъжниците в хода на обичайната им стопанска дейност да изплащат вземания, които дължат на незасегнати от спирането кредитори, както и вземанията на засегнати от спирането кредитори, които са възникнали през периода на спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение. За да се гарантира, че кредиторите с вземания, възникнали преди откриване на производство по реструктуриране или спиране на производство по индивидуални иски за принудително изпълнение, не упражняват натиск върху длъжника за удовлетворяването на тези вземания, които иначе биха били намалени с изпълнението на плана за реструктуриране, държавите членки следва да могат да предвидят спиране на задължението на длъжника за плащане на тези вземания.
- (40) Когато спрямо длъжник започне производство по несъстоятелност, е възможно някои доставчици да разполагат с договорни права, предвидени в така наречени клаузи *ipso facto*, които им позволяват да прекратят договора за доставки единствено въз основа на несъстоятелността, дори ако длъжникът е изпълнил надлежно своите задължения. Клаузите *ipso facto* може да бъдат задействани и когато длъжникът подаде искане за мерки за превантивно реструктуриране. Ако тези клаузи се приложат, докато длъжникът просто договаря план за реструктуриране или отправя искане за спиране на производството по индивидуален иск за принудително изпълнение, или се приложат във връзка с каквото и да е събитие, свързано със спирането на такова производство, предсрочното прекратяване може да окаже отрицателно въздействие върху стопанската дейност на длъжника и успешното оздравяване на предприятието. Поради това, в тези случаи, на кредиторите не трябва да е позволено да прилагат такива клаузи *ipso facto*, в които се посочват преговори по план за реструктуриране, спиране на производството или сходно събитие, свързано със спирането на производството.
- (41) Предсрочното прекратяване може да застраши възможностите на предприятието да продължи да осъществява дейност по време на преговорите за реструктуриране, особено когато става въпрос за договори за основни доставки като природен газ, електроенергия, вода, телекомуникационни услуги и платежни услуги с карта. Държавите членки следва да предвидят, че кредиторите, спрямо които се прилага спирането на производството по индивидуален иск за принудително изпълнение и чиито вземания са възникнали преди спирането и които длъжникът не е удовлетворил, нямат право да преустановят изпълнението на своите задължения, да прекратят, ускорят или по друг начин да изменят подлежащи на изпълнение договори от основно значение, докато производствата са спрени, при условие че длъжникът изпълнява задълженията си по договорите, които стават изискуеми по време на спирането. Подлежащи на изпълнение договори са например споразумения за лизинг и за лицензи, дългосрочни договори за доставка и франчайзингови споразумения.
- (42) В настоящата директива следва да се определят минимални стандарти за съдържанието на план за реструктуриране. Държавите членки обаче следва да могат да изискат допълнителни обяснения в плана за реструктуриране, например относно критериите, съгласно които са групирани кредиторите, което може да има значение в случай на частично обезпечени задължения. Държавите членки не следва да бъдат задължени да изискват експертно становище относно стойността на активите, която трябва да бъде посочена в плана.

- (43) Засегнатите от план за реструктуриране кредитори, в това число и работници, и, когато това се позволява съгласно националното право, притежатели на собствен капитал следва да имат право да гласуват по приемането на план за реструктуриране. Държавите членки следва да могат да предвидят ограничени изключения от това правило. Страните, които не са засегнати от плана за реструктуриране, не следва да разполагат с право на глас във връзка с плана и тяхната подкрепа не следва да се изисква за приемането на план. Понятието засегнати страни следва да обхваща само работниците в качеството им на кредитори. Следователно, ако държавите членки решат да изключат вземанията на работници от рамката за превантивно реструктуриране, работниците не трябва да се разглеждат като засегнати страни. Гласуването за приемането на план за реструктуриране може да бъде осъществено под формата на официален процес на гласуване или като консултации и постигане на съгласие с необходимото мнозинство от засегнатите страни. При все това, когато гласуването се осъществява под формата на постигане на съгласие при наличие на необходимото мнозинство, засегнатите страни, които не са участвали в постигането на съгласие, биха могли, въпреки това, да получат възможност да се присъединят към плана за реструктуриране.
- (44) С оглед да се гарантира, че сходни по своята същност права се третираат справедливо и че плановете за реструктуриране могат да се приемат, без да се засягат несправедливо правата на засегнатите страни, засегнатите страни следва да бъдат третирани в отделни класове, които отговарят на критериите за формиране на класове съгласно националното право. „Формиране на класове“ означава групирането на засегнатите страни за целите на приемането на план по начин, който отразява техните права и ранга на техните вземания и интереси. Като минимум обезпечените и необезпечените кредитори следва винаги да бъдат третирани в отделни класове. Държавите членки обаче следва да могат да въведат изискване за формирането на повече от два класа кредитори, включително на различни класове необезпечени или обезпечени кредитори и класове на кредитори с подчинени вземания. Освен това държавите членки следва да могат да организират в различни класове други видове кредитори, които не притежават достатъчно общи интереси, като например данъчни или социалноосигурителни органи. Следва да е възможно държавите членки да предвидят, че обезпечените вземания може да се разделят на обезпечени и необезпечени части въз основа на оценка на обезпеченията. Държавите членки следва също да имат възможност да определят конкретни правила за формиране на класове, при които недиверсифицирани или особено уязвими поради друга причина кредитори, например работници или малки доставчици, се ползват от такова формиране на класове.
- (45) Държавите членки следва да могат да предвидят, че за длъжниците, които са ММСП, поради тяхната относително опростена капиталова структура, може да се направи изключение от задължението засегнатите страни да се третират в отделни класове. В случаите, в които ММСП са избрали варианта да използват само един клас с право на глас и този клас гласува против плана, в съответствие с общите принципи на настоящата директива следва да е възможно длъжниците да представят друг план.
- (46) Във всеки случай държавите членки следва да гарантират, че в националното право се третират по подходящ начин въпроси от особено значение за целите на формирането на класове, като например вземания от свързани лица, и че националното им право включва правила относно условни и оспорени вземания. На държавите членки следва да им бъде разрешено да уреждат по какъв начин се третират оспорените вземания за целите на разпределянето на правата на гласуване. Когато му бъде представен за утвърждаване план за реструктуриране, съдебният или административният орган следва да проучи формирането на класовете, включително подбора на засегнатите от плана кредитори. Държавите членки обаче следва да могат да въведат правила, съгласно които този орган може да проучва формирането на класовете и на по-ранен етап, ако предлагашото плана лице иска да получи предварително валидиране или насоки.
- (47) В националното право следва да бъдат определени необходимите мнозинства, за да се гарантира, че малцинство от засегнати страни във всеки клас не може да възпрепятства приемането на план за реструктуриране, който не засяга несправедливо техните права и интереси. Без правило по отношение на мнозинството, което да обвързва обезпечените кредитори, които не са съгласни с плана, в много случаи няма да е възможно ранно реструктуриране, например когато е необходимо финансово реструктуриране, но предприятието иначе е жизнеспособно. С оглед да се гарантира, че страните имат право на глас по приемането на плановете за реструктуриране, което е пропорционално на техния дял от предприятието, необходимото мнозинство следва да се базира на размера на вземанията на кредиторите или интересите на притежателите на дял от капитала в даден клас. Освен това държавите членки следва да могат да въведат изискване за мнозинство на броя на засегнатите страни във всеки клас. Държавите членки следва да могат да определят правила във връзка със засегнатите страни с право на глас, които не упражняват това право по правилен начин или не са представени, като например правила, които допускат засегнатите страни да бъдат взети под внимание за прага на участие или за изчисляването на мнозинство. Освен това държавите членки следва да могат да предвидят и праг на участие за целите на гласуването.

- (48) Утвърждаването на план за реструктуриране от съдебен или административен орган е необходимо, за да се гарантира, че намаляването на правата на кредиторите или интересите на притежателите на дял от капитала е пропорционално на ползите от реструктурирането и че те разполагат с достъп до ефективни средства за правна защита. Утвърждаването е особено необходимо, когато има несъгласни с плана засегнати страни, планът за реструктуриране съдържа разпоредби относно ново финансиране или е свързан със загуба на повече от 25 % от работната сила. Държавите членки обаче следва да могат да предвидят, че утвърждаването от съдебен или административен орган е необходимо и в други случаи. Утвърждаването на план, който е свързан със загуба на повече от 25 % от работната сила, следва да бъде необходимо единствено когато националното право позволява рамките за превантивно реструктуриране да предвиждат мерки, които имат пряко въздействие върху трудовите договори.
- (49) Държавите членки следва да гарантират, че съдебният или административният орган може да отхвърли план, когато бъде установено, че той ограничава правата на несъгласните с плана кредитори или притежатели на дял от капитала било под размера на това, което те разумно биха могли да очакват да получат в случай на ликвидация на стопанската дейност на длъжника посредством частична ликвидация или посредством продажба на предприятието като действащо предприятие, в зависимост от конкретните обстоятелства за всеки длъжник или под размера на това, което те разумно биха могли да очакват при следващия най-добър алтернативен вариант за действие, ако планът за реструктуриране не бъде утвърден. При все това, когато планът бъде утвърден чрез принудително налагане между класове кредитори, следва да се направи препратка към механизма за защита, използван при този вариант за действие. Когато държавите членки са избрали да направят оценка на длъжника като действащо предприятие, стойността на действащото предприятие следва да отразява стопанската дейност на длъжника в по-дългосрочен план, за разлика от ликвидационната стойност. По правило стойността на действащо предприятие е по-висока спрямо ликвидационната стойност, защото се основава на допускането, че предприятието продължава да осъществява дейност с минимално възпрепятстване на процесите, ползва се с доверието на финансовите кредитори, акционерите и клиентите, продължава да генерира приходи и ограничава въздействието върху работниците.
- (50) Въпреки че зачитането на висшия интерес на кредиторите следва да се разглежда от съдебен или административен орган само в случай на оспорване на плана за реструктуриране на това основание, за да се избегне извършването на оценка за всеки конкретен случай, държавите членки следва да могат да предвидят, че и други условия за утвърждаване могат да бъдат разглеждани *ex officio*. Държавите членки следва да могат да добавят други условия, които трябва да бъдат спазени, за да бъде утвърден даден план за реструктуриране, като например дали притежателите на дял от капитала са защитени по подходящ начин. Съдебните или административните органи следва да могат да откажат утвърждаването на планове за реструктуриране, които не дават реални изгледи за предотвратяване на несъстоятелността на длъжника или за гарантиране на жизнеспособността на предприятието. Държавите членки обаче следва да не са длъжни да гарантират извършването на такава оценка *ex officio*.
- (51) Едно от условията за утвърждаване на план за реструктуриране е всички засегнати страни да бъдат уведомени. Държавите членки следва да могат да определят формата на уведомлението, да определят момента на уведомяване, както и да установяват разпоредби за третирането на неизвестни вземания за целите на уведомяването. Те следва да могат да предвидят, че незасегнатите страни следва да бъдат уведомени за този план за реструктуриране.
- (52) Следва да се счита, че преминаването на теста за висшия интерес на кредиторите означава, че несъгласните с плана кредитори не са в по-неблагоприятно положение в резултат на плана за реструктуриране, отколкото ако се пристъпи към ликвидация, независимо дали това е частична ликвидация или продажба на предприятието като действащо предприятие, или в случай на следващия най-добър алтернативен вариант за действие, ако планът за реструктуриране не е бил утвърден. Държавите членки следва да могат да изберат един от тези прагове при транспонирането на теста за висшия интерес на кредиторите в националното си право. Този тест следва да се прилага във всеки случай, когато планът трябва да бъде утвърден, за да стане задължителен за несъгласните с него кредитори или, в зависимост от случая, с несъгласните с него класове кредитори. Вследствие на теста за висшия интерес на кредиторите, когато публични институционални кредитори имат привилегирован статут съгласно националното право, държавите членки могат да предвидят, че с плана не може да се налага пълно или частично отписване на вземанията на тези кредитори.
- (53) Макар че планът за реструктуриране следва винаги да се счита за приет, когато необходимото мнозинство във всеки засегнат клас го подкрепя, ако планът за реструктуриране не е подкрепен от необходимото мнозинство във всеки засегнат клас, той следва да може да бъде утвърден от съдебен или административен орган по предложение на длъжник или с неговото съгласие. Когато това е юридическо лице, държавите членки следва да могат да решат дали с цел приемане или утвърждаване на план за реструктуриране за длъжник се счита управителният съвет на юридическото лице или определено мнозинство от акционерите или притежателите на дял от капитала. За да бъде утвърден планът в случай на принудително налагане между класове кредитори, той следва да бъде подкрепен от мнозинство от класове засегнати страни с право на глас. Най-малко един от тези класове следва да е клас на обезпечени кредитори или да е с по-горен ранг от обикновения клас необезпечени кредитори.

- (54) Когато мнозинството от класовете с право на глас не подкрепи плана за реструктуриране, следва да е възможно планът да бъде утвърден независимо от това, ако е подкрепен от най-малко един засегнат или неблагоприятно засегнат клас кредитори, които при оценка на длъжника като действащо предприятие получават плащане или запазват някакъв интерес, или, когато това се предвижда съгласно националното право, може основателно да се предположи, че ще получат плащане или ще запазят някакъв интерес, ако съгласно националното право се приложи обичайното класиране по приоритет при ликвидация. В този случай държавите членки следва да могат да увеличат броя класове, необходим за утвърждаването на плана, без непременно да въвеждат изискването, че при оценка на длъжника като действащо предприятие всички тези класове получават плащане или запазват някакъв интерес,.. Държавите членки обаче не следва да изискват съгласието на всички класове. Съответно, когато класовете кредитори са само два, съгласието на поне един клас следва да се счита за достатъчно, ако са изпълнени другите условия за прилагане на принудителното налагане между класове кредитори. Неблагоприятното засягане на кредиторите следва да означава, че стойността на техните вземания е намаляла.
- (55) Когато използват принудително налагане между класове кредитори, държавите членки следва да гарантират, че предложенят план не засяга несправедливо несъгласните с него класове от засегнати кредитори, и държавите членки следва да предоставят достатъчна защита на такива класове на засегнати несъгласни кредитори. Държавите членки следва да могат да защитят несъгласен с плана клас засегнати кредитори, като гарантират, че те са третираны поне толкова благоприятно, колкото всеки друг клас от същия ранг, и по-благоприятно от всеки по-нисък клас. Като алтернатива, държавите членки могат да защитят несъгласен с плана клас от кредитори, като гарантират, че вземанията на този несъгласен с плана клас от засегнати кредитори се изплащат в пълен размер, ако клас с по-нисък приоритет получава дял от разпределението или запазва даден интерес съгласно плана за реструктуриране (правилото за абсолютния приоритет). Държавите членки следва да разполагат със свобода на действие при прилагането на концепцията за изплащане в пълен размер, включително по отношение на датата на плащане, ако главницата на вземането и, в случая на обезпечените кредитори, стойността на обезпечението, са защитени. Държавите членки следва да могат също да решат какви са еквивалентните начини, по които първоначалното вземане може да бъде удовлетворено изцяло.
- (56) Държавите членки следва да могат да предвидят дерогация от правилото за абсолютния приоритет, например когато се счита, че е справедливо притежателите на дял от капитала да запазят определени интереси съгласно плана, въпреки че по-висш клас е длъжен да приеме намаление на своите вземания, или че основни доставчици, обхванати от разпоредбата относно спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение, получат изплащане на вземания преди по-висши класове кредитори. Държавите членки следва да могат да избират кой от изброените по-горе механизми за защита да въведат.
- (57) Макар че законните интереси на акционерите и на други притежатели на дял от капитала следва да бъдат защитени, държавите членки следва да гарантират, че те не могат неоснователно да възпрепятстват приемането на планове за реструктуриране, с които длъжникът би възвърнал своята жизнеспособност. Държавите членки следва да могат да използват различни начини за постигане на тази цел, например като не позволят на притежателите на дял от капитала да гласуват по плана за реструктуриране и като не обвързват приемането на план за реструктуриране със съгласието на притежателите на дял от капитала, които при определянето на стойността на предприятието не биха получили никакви плащания или друго възнаграждение, ако се прилага обичайното класиране по приоритет при ликвидация. При все това, когато притежателите на дял от капитала имат право да гласуват по план за реструктуриране, съдебен или административен орган следва да бъде в състояние да утвърди плана чрез механизъм за принудително налагане между класове кредитори независимо от несъгласието на един или повече класове притежатели на дял от капитала. Държавите членки, които изключват притежателите на дял от капитала от гласуване, не следва да са задължени да прилагат правилото за абсолютен приоритет в отношението между кредитори и притежатели на дял от капитала. Друг възможен начин за гарантиране, че притежателите на дял от капитала не възпрепятстват неоснователно приемането на планове за реструктуриране би бил да се гарантира, че мерките за реструктуриране, които засягат пряко правата на притежателите на дял от капитала и които трябва да бъдат одобрени от общо събрание на акционерите по силата на дружественото право на Съюза и националното дружествено право, не са обект на неоправдано високи изисквания за мнозинство и че притежателите на дял от капитала не разполагат с правомощия по отношение на мерките за реструктуриране, които не засягат пряко правата им.
- (58) Възможно е да бъдат необходими повече класове притежатели на дял от капитала, когато съществуват различни класове акционери с различни права. Притежателите на дял от капитала в ММСП, които не са просто инвеститори, а собственици на предприятието и допринасят за неговата дейност по други начини, например с експертни знания в областта на управлението, може да не разполагат със стимул за реструктуриране при такива условия. Поради тази причина механизмът за принудително налагане между класове кредитори следва да остане незадължителен за длъжници, които са ММСП.
- (59) За целите на изпълнението на плана за реструктуриране същият следва да предвижда възможност за притежателите на дял от капитал в ММСП да предоставят помощ за реструктурирането под формата на непарични вноски, като например чрез своя опит, репутация или търговски контакти.

- (60) Работниците следва да се ползват с пълна защита съгласно трудовото право за целия период на производствата по превантивно реструктуриране. По-специално, настоящата директива следва да не засяга правата на работниците, гарантирани с директиви 98/59/ЕО<sup>(12)</sup> и 2001/23/ЕО<sup>(13)</sup> на Съвета, и директиви 2002/14/ЕО<sup>(14)</sup>, 2008/94/ЕО<sup>(15)</sup> и 2009/38/ЕО<sup>(16)</sup> на Европейския парламент и на Съвета. Задължението за информиране на работниците и задължението за консултиране с тях съгласно националното право, с което се транспонират посочените директиви, остават непроменени. Това включва задължения за информиране и консултиране на представителите на работниците относно решението да се прибегне към рамка за превантивно реструктуриране в съответствие с Директива 2002/14/ЕО.
- (61) На работниците и техните представители следва да бъде предоставена информация във връзка с предложения план за реструктуриране, така че, както е предвидено в правото на Съюза, да им се осигури възможност да направят задълбочена оценка на различните сценарии. Наред с това работниците и техните представители следва да участват в необходимата степен в изпълнението на изискванията за консултации съгласно правото на Съюза. Предвид необходимостта да се гарантира подходящо ниво на защита на работниците, от държавите членки следва да се изисква да изключат дължимите вземания на работниците от спиране на производства по индивидуални искиове за принудително изпълнение, независимо дали тези вземания са възникнали преди или след разрешаване на спирането. Спирането на принудителното изпълнение на дължимите вземания на работниците следва да е допустимо само за сумите и за периода, за които изплащането на такива вземания се гарантира ефективно на същото равнище с други средства съгласно националното право. Когато в националното право са предвидени ограничения на отговорността на гарантиращите институции, било то от гледна точка на продължителността на гаранцията или на изплащаните на работниците суми, работниците следва да бъдат в състояние да получат удовлетворяване на вземанията си от работодателя при евентуален недостиг дори в периода на спирането. Като алтернатива държавите членки следва да могат да изключат вземанията на работниците от обхвата на рамките за превантивно реструктуриране и да предвидят тяхната защита съгласно националното право.
- (62) Когато план за реструктуриране предполага прехвърляне на част от предприятие или стопанска дейност, правата на работниците, произтичащи от трудови договори или трудови правоотношения, по-специално правото на заплата, следва да бъдат защитени в съответствие с членове 3 и 4 от Директива 2001/23/ЕО, без да се засягат специфичните правила, които се прилагат в случай на производства по несъстоятелност съгласно член 5 от посочената директива, и по-специално възможностите, които се позволяват съгласно член 5, параграф 2 от посочената директива. Настоящата директива не следва да засяга правата на информиране и консултиране, които са гарантирани с Директива 2002/14/ЕО, включително относно решения, които вероятно могат да доведат до съществени промени в организацията на работа или в договорните взаимоотношения с оглед на постигане на съгласие по такива решения. Наред с това съгласно настоящата директива работниците, чиито вземания са засегнати от план за реструктуриране, следва да имат право да гласуват по плана. За целите на гласуването по плана за реструктуриране държавите членки следва да могат да вземат решение да поставят работниците в отделен клас от другите класове кредитори.
- (63) Съдебните или административните органи следва да разпоредят оценка на предприятието — или при ликвидация, или при следващия най-добър алтернативен вариант за действие, ако планът за реструктуриране не е утвърден — единствено ако несъгласна с плана засегната страна оспори плана за реструктуриране. Това следва да не пречи на държавите членки да извършат оценки в друг контекст съгласно националното право. Независимо от това, следва да е възможно такова решение да се състои и от одобрението на оценката от експерт или на оценка, която е била представена от длъжника или от друга страна на по-ранен етап от процеса. Когато бъде взето решение за извършване на оценка, държавите членки следва да могат да предвидят специални правила извън обхвата на общото гражданскопроцесуално право за оценка в случаи на реструктуриране, с оглед да се гарантира експедитивното извършване на оценката. Разпоредбите на настоящата директива не следва да засягат правилата на националното право относно доказателствената тежест в случай на извършване на оценка.
- (64) Задължаващото действие на план за реструктуриране следва да се ограничава до засегнатите страни, които вземат участие при приемането на плана. Държавите членки следва да могат да определят какви са последиците от участието на даден кредитор, в т.ч. в случай на неизвестни кредитори или кредитори по бъдещи вземания. Например държавите членки следва да могат да решат как да процедират с кредиторите, които са били надлежно уведомени, но които не са участвали в производствата.

<sup>(12)</sup> Директива 98/59/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки в областта на колективните уволнения (ОВ L 225, 12.8.1998 г., стр. 16).

<sup>(13)</sup> Директива 2001/23/ЕО на Съвета от 12 март 2001 г. относно сближаването на законодателствата на държавите членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности (ОВ L 82, 22.3.2001 г., стр. 16).

<sup>(14)</sup> Директива 2002/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2002 г. за създаване на обща рамка за информация и консултации на работниците и служителите в Европейската общност (ОВ L 80, 23.3.2002 г., стр. 29).

<sup>(15)</sup> Директива 2008/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател (ОВ L 283, 28.10.2008 г., стр. 36).

<sup>(16)</sup> Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за създаване на европейски работнически съвет или на процедура за информиране и консултации с работниците и служителите в предприятия с общностно измерение и групи предприятия с общностно измерение (ОВ L 122, 16.5.2009 г., стр. 28).

- (65) Заинтересованите засегнати страни следва да могат да обжалват решение за утвърждаване на план за реструктуриране, съставен от административен орган. Държавите членки следва да могат също да въведат възможност за обжалване на решение за утвърждаване на план за реструктуриране, съставен от съдебен орган. При все това с оглед да се гарантира ефективността на плана, да се намали несигурността и да се избегнат неоснователни забавяния, обжалването следва по правило да няма суспензивно действие по отношение на изпълнението на плана за реструктуриране. Държавите членки следва да могат да определят или да ограничават основанията за обжалване. При обжалване на решението за утвърждаване на плана държавите членки следва да могат да допускат съдебен орган да издаде предварително решение или решение по кратка процедура, с което изпълнението или привеждането в действие на плана е защитено от последиците от уважаването на жалбата. В случай че жалбата бъде уважена, съдебният или административният орган следва да може да обмисли като алтернатива на оттеглянето на плана изменението на плана, когато държавите членки предвиждат такава възможност, както и утвърждаването на плана без изменения. Измененията на плана следва да могат да бъдат предложени или гласувани от страните, по тяхна инициатива или по искане на съдебния орган. Държавите членки биха могли да предвидят също компенсации за парични загуби, понесени от страната, чието обжалване е било уважено. Националното право следва да може да урежда въпроса за ново спиране или удължаване на спирането на производство, в случай че съдебният орган реши, че обжалването има суспензивно действие.
- (66) Успехът на даден план за реструктуриране често зависи от това дали обхватът на финансовата помощ е разширен и включва и длъжника, за да се подкрепи първо осъществяването на стопанска дейност по време на преговорите по реструктурирането и след това изпълнението на плана за реструктуриране след неговото утвърждаване. Финансовата помощ следва да се разбира в широк смисъл, включително предоставяне на парични средства или гаранции от трети страни и доставки на стоки, инвентар, суровини и комунални услуги, например чрез предоставянето на длъжника на по-дълъг срок за погасяването. Поради това междинното и новото финансиране следва да бъдат изключени от обхвата на отменителните искове, насочени към обявяването на такова финансиране за нищожно, унищожаемо или неприложимо като действие, което е във вреда на кредиторите на несъстоятелността в контекста на последващи производства по несъстоятелност.
- (67) Националното законодателство в областта на несъстоятелността, в което се предвиждат отменителни искове за междинно и ново финансиране, или се предвижда, че на новите заемодатели могат да бъдат наложени граждански, административни или наказателни санкции за отпускане на кредит на длъжници с финансови затруднения, би могло да изложи на риск достъпността на необходимото финансиране за успешно договаряне и изпълнение на план за реструктуриране. Настоящата директива не следва да засяга други основания за обявяването на новото или междинното финансиране за нищожно, унищожаемо или неприложимо, или подвеждането под гражданска, наказателна или административна отговорност на доставчиците на такова финансиране, както е предвидено в националното право. Такива други основания биха могли да включват, наред с другото, измами, недоброръководност, определен вид отношения между страните, които биха могли да са свързани с конфликт на интереси, като например при сделки между свързани лица или между акционерите и дружеството, както и сделките, при които дадена страна получи стойността или обезпечението, без да има право на това към момента на сделката, или с начина, по който тя се извършва.
- (68) При разширяване на обхвата на междинно финансиране, страните не знаят дали планът за реструктуриране в крайна сметка ще бъде утвърден или не. Поради това държавите членки следва да не бъдат задължени да ограничават защитата на междинното финансиране до случаи, в които планът бива приет от кредиторите или утвърден от съдебен или административен орган. С оглед да се избегнат потенциални злоупотреби следва да се защити само финансирането, което е необходимо незабавно в разумни граници за продължаване на дейността или за оцеляване на стопанската дейност на длъжника, или за запазване или увеличаване на стойността на тази стопанска дейност в очакване на утвърждаването на плана. Нещо повече, настоящата директива не следва да пречи на държавите членки да въведат механизъм за предварителен контрол за междинното финансиране. Държавите членки следва да могат да ограничат защитата за ново финансиране до случаите, когато планът е утвърден от съдебен или административен орган, а за междинно финансиране — до случаите, когато то е обект на предварителен контрол. Механизмът за предварителен контрол за междинно финансиране или други сделки би могъл да се използва от специалист в областта на реструктурирането, от комитет на кредиторите или от съдебен или административен орган. Защитата от отменителни искове и защитата от лична отговорност са минимални гаранции, които следва да се предоставят във връзка с междинно и ново финансиране. При все това насърчаването на нови заемодатели да поемат повишен риск, като инвестират в жизнеспособен длъжник с финансови затруднения, може да изисква допълнителни стимули, като например отдаване на приоритет на такова финансиране при последващи производства по несъстоятелност, най-малкото в сравнение с необезпечени вземания.



- (69) С оглед да се насърчи култура, която стимулира ранно прибегване към превантивно реструктуриране е желателно сделките, които са основателни и незабавно необходими за договарянето или изпълнението на план за реструктуриране, също да бъдат защитени от отменителни иски при последващи производства по несъстоятелност. Съдебните или административните органи следва да могат, при определянето на основателността и незабавната необходимост на разходи и такси, например да разглеждат прогнози и разчети, представени на засегнатите страни, на комитета на кредиторите, на специалист в областта на реструктурирането или на самия съдебен или административен орган. За тази цел държавите членки следва да могат също да изискват от длъжниците да предоставят и актуализират съответни разчети. Тази защита следва да повиши сигурността по отношение на сделките с предприятията, за които е известно, че се намират във финансови затруднения, и да разсее опасенията на кредиторите и инвеститорите, че всички такива сделки биха могли да бъдат обявени за нищожни при неуспешно реструктуриране. Държавите членки следва да могат да определят даден момент преди откриването на производство по превантивно реструктуриране и постановяването на спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение, от който таксите и разходите за договаряне, приемане, утвърждаване на плана за реструктуриране или за получаване на професионален съвет относно него, започват да се ползват от защита срещу отменителни иски. При наличие на други плащания и разходи и при защита на изплащането на заплатите на работниците за такъв начален момент може да бъде определено предоставянето на спирането на производство или откриването на производство по превантивно реструктуриране.
- (70) С оглед да се насърчи допълнително превантивно реструктуриране е важно да се гарантира, че директорите не биват възпирани да упражняват разумна стопанска преценка или да поемат разумни търговски рискове, особено когато това би повишило шансовете за реструктуриране на потенциално жизнеспособни предприятия. Когато дружеството изпитва финансови затруднения, директорите следва да предприемат стъпки за свеждане до минимум на загубите и избягване на несъстоятелност, като получаване на професионален съвет, включително относно реструктурирането и несъстоятелността, например като използват инструменти за ранно предупреждение, когато е приложимо; защита на активите на дружеството, за да се увеличи в максимална степен стойността и да се избегне загубата на основни активи; проучване на структурата и функциите на предприятието с цел определяне на жизнеспособността и намаляване на разходите; въздържане от обвързване на дружеството с видове сделки, които могат да подлежат на отмяна, освен ако е налице подходяща икономическа мотивация; продължаване на търговската дейност, когато това е подходящо за увеличаване в максимална степен на стойността на действащото предприятие; провеждане на преговори с кредитори и предприемане на производства по превантивно реструктуриране.
- (71) Когато длъжникът е застрашен от несъстоятелност, е важно да се защитят и законните интереси на кредиторите от управленски решения, които могат да повлияят на състава на имуществото на длъжника, особено когато тези решения биха могли да доведат до допълнително намаляване на стойността на имуществото, налично за реструктуриране или за разпределение между кредиторите. Поради това в такива обстоятелства е необходимо да се гарантира, че директорите избягват умишлени действия или груба небрежност, които водят до лични облаги за сметка на акционерите, като сключват сделки под пазарната им стойност или предприемат действия, водещи до отдаване на несправедливо предпочитание на един или повече акционери за сметка на други. Държавите членки следва да могат да изпълнят съответните разпоредби от настоящата директива, като гарантират, че когато преценяват дали директорът трябва да бъде подведен под отговорност за нарушаване на задължението за полагане на грижа, съдебните или административните органи вземат под внимание предвидените в настоящата директива правила относно задълженията на директорите. Настоящата директива не цели установяването на йерархия между различните страни, чиито интереси трябва да бъдат надлежно отчетени. Държавите членки обаче следва да могат да вземат решение за установяване на такава йерархия. Настоящата директива следва да не засяга националните разпоредби на държавите членки относно процесите на вземане на решения в рамките на дружеството.
- (72) Предприемачи, които упражняват търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия като независими, самостоятелно заети лица, може да са изложени на риск от изпадане в несъстоятелност. Различията между държавите членки по отношение на възможностите за започване отново на дейност биха могли да стимулират свръхзадължени или несъстоятелни предприемачи да се преместят в държава членка, различна от държавата членка по установяването, за да се възползват от по-кратки срокове или по-привлекателни условия за опрощаване на задължения, което създава допълнителна правна несигурност и разходи за кредиторите при възстановяване на техните вземания. Освен това последиците от несъстоятелността, по-специално социалната стигма, правните последици, като например забрана предприемачите да започват и да извършват предприемаческа дейност, и постоянната невъзможност за погасяване на задълженията представляват важни фактори, които обезкуражават предприемачите, които желаят да създадат предприятие или да получат втори шанс, въпреки че данните сочат, че изпадали в несъстоятелност предприемачи имат по-големи шансове да успеят следващия път.

- (73) Поради това следва да се предприемат стъпки за намаляване на отрицателните последици от свръхзадлъжнялостта или несъстоятелността върху предприемачите, които са физически лица, по-специално като се позволи пълно опрощаване на задълженията след определен период от време и като се ограничи продължителността на забраните за осъществяване на дейност, издадени във връзка със свръхзадлъжнялост или несъстоятелност на длъжника. Понятието „несъстоятелност“ следва да бъде определено в националното право и то би могло да се изразява под формата на свръхзадлъжнялост. Понятието „предприемач“ по смисъла на настоящата директива следва да не засяга длъжността на управителите или директорите на дружество, което следва да бъде третирано съгласно националното право. Държавите членки следва да могат да решават как да получат достъп до опрощаване на задължения, включително възможността да се изиска от длъжника да подаде молба за опрощаването.
- (74) Държавите членки следва да могат да предвидят възможността за коригиране на задълженията за погасяване за несъстоятелни предприемачи, когато е налице съществена промяна в тяхното финансово положение, независимо дали го подобрява или влошава. Настоящата директива не следва да изисква планът за погасяване да се ползва с подкрепата на мнозинството от кредиторите. Държавите членки следва да могат да предвидят, че няма пречки предприемачите да започнат нова дейност в същата или друга област по време на изпълнението на плана за погасяване.
- (75) Опрощаването на задължения следва да бъде на разположение при производства, които включват план за погасяване, осребряване на активи или комбинация от двете. При прилагането на тези разпоредби държавите членки следва да могат свободно да избират между тези алтернативи. Ако националното право предвижда повече от едно производство, водещо до опрощаване на задължения, държавите членки следва да гарантират, че най-малко едно от тези производства предлага на несъстоятелните предприемачи възможност за пълно опрощаване на задълженията в рамките на срок, не по-дълъг от три години. В случай на производства, които представляват комбинация от осребряване на активи и план за погасяване, срокът на опрощаване на задълженията следва да започне да тече най-късно от деня, в който планът за погасяване бива утвърден от съд или започва да се изпълнява, например от първата вноска съгласно плана, но може да започне и на по-ранен етап, например от момента на вземането на решение за откриване на производството.
- (76) При производства, които не включват план за погасяване, срокът на опрощаване на задълженията следва да започне най-късно от датата, когато е взето решението за откриване на производството от съдебен или административен орган или от датата на установяване на масата на несъстоятелността. За целите на изчисляване на продължителността на срока за опрощаване на задълженията съгласно настоящата директива държавите членки следва да могат да предвидят, че в понятието „откриване на производство“ не се включват предварителни мерки, като например обезпечителни мерки или назначаването на временен синдик, освен ако тези мерки дават възможност за осребряване на активите, включително разпореждане и разпределяне на активите в полза на кредиторите. Установяването на масата на несъстоятелността не следва да води непременно до официално решение или утвърждаване от съдебен или административен орган, ако такова решение не се изисква по националното право, и може да се състои в представяне на опис на активите и пасивите.
- (77) Когато дадено производство, водещо до опрощаване на задължения, налага осребряване на активите на предприемача, държавите членки не следва да са възпрепятствани да предвидят искането за опрощаване да се третира отделно от осребряването на активите, при условие че такова искане представлява неразделна част от производството, водещо до опрощаване на задължения съгласно настоящата директива. Държавите членки следва да могат да вземат решения относно правилата за доказателствената тежест с цел опрощаването на задължения, което означава, че от предприемачите следва да е възможно да се изисква по закон да докажат, че са спазили задълженията си.
- (78) Пълно опрощаване на задълженията или прекратяването на забраната за осъществяване на дейност след период, не по-дълъг от три години, не е целесъобразно при всички обстоятелства, поради което може да се наложи да бъдат въведени дерогации от това правило, които са надлежно обосновани от съображения, предвидени в националното право. Например, такива дерогации следва да бъдат въведени в случаи, когато длъжникът не е почтен или е действал недобросъвестно. Когато предприемачите не се ползват от презумпцията за почтеност и добросъвестност съгласно националното право, тежестта на доказване на тяхната почтеност и добросъвестност не следва да им създава излишни трудности или тежест за започване на производство.

- (79) Когато установяват дали даден предприемач е непочтен, съдебните или административните органи могат да вземат предвид обстоятелства като естеството и размера на задълженията, времето, в което са били натрупани, усилията на предприемача да погаси задълженията и да изпълни правните си задължения, включително изисквания за публично лицензиране и правилно водене на счетоводство, действия от страна на предприемача, възпрепятстващи кредиторите да прибегнат към средства за правна защита, изпълнението на задълженията на предприемачите, които са директори на дружеството, при вероятността от несъстоятелност, както и спазването на законодателството на Съюза и националното законодателство в областта на конкуренцията и трудовото законодателство. Следва да могат да се въведат дерогации, когато предприемачът не е изпълнил определени правни задължения, включително задължения да се постигне максимална възвращаемост за кредиторите, които могат да бъдат под формата на общо задължение за генерирането на приходи или активи. Освен това следва да може да бъдат въведени специални дерогации, когато е необходимо да се гарантира баланс между правата на длъжника и правата на един или повече кредитори, например когато кредиторът е физическо лице, което се нуждае от по-голяма защита, отколкото длъжника.
- (80) Дерогация може да бъде основателна и когато разходите по производството, водещо до опрощаване на задължения, в т.ч. таксите на съдебните и административните органи и специалистите в областта на реструктурирането, не са покрити от предприемача. Държавите членки следва да могат да предвидят че, ползите от това опрощаване могат да бъдат отнети, например когато финансовото състояние на длъжника се подобри значително поради непредвидени обстоятелства, като например печалба от лотарията или получаване на наследство или дарение. Държавите членки не следва да бъдат възпрепятствани да предвидят допълнителни дерогации при ясно определени обстоятелства и когато това е надлежно обосновано.
- (81) При наличието на надлежно обоснована причина, определена в националното право, може да бъде целесъобразно да се ограничи възможността за опрощаване на някои категории задължения. Държавите членки следва да могат да изключат обезпечените задължения от възможността за опрощаване само до размера на стойността на обезпечението, определен в националното право, а останалата част от задълженията следва да се разглежда като необезпечени задължения. В надлежно обосновани случаи държавите членки следва да могат да изключат и други категории задължения.
- (82) Държавите членки следва да могат да предвидят, че съдебните или административните органи могат да проверяват *ex officio* или по искане на лице, което има законен интерес, дали предприемачите са изпълнили условията за получаване на пълно опрощаване на задълженията.
- (83) В случай че разрешителното или лицензът на предприемача за извършване на определен занаят, стопанска дейност, търговска дейност или професия, са отказани или отнети в резултат на забрана за осъществяване на дейност, настоящата директива не следва да възпрепятства държавите членки да изискват от предприемача да представи заявление за ново разрешение или лиценз след изтичане на срока на забраната за осъществяване на дейност. Когато орган на държава членка приема решение относно специално наблюдавана дейност, той следва да може да вземе предвид факта, че несъстоятелният предприемач е получил опрощаване на задължения в съответствие с настоящата директива дори след като забраната за осъществяване на дейност е изтекла.
- (84) Лични и професионални задължения, които не могат да бъдат разумно разделени, например когато даден актив се използва в хода на професионалната дейност на предприемача, както и извън тази дейност, следва да бъдат разглеждани в рамките на едно производство. Когато държавите членки предвидят тези задължения да бъдат предмет на различни производства по несъстоятелност, е необходимо да се осигури координация между различните производства. Настоящата директива не следва да засяга възможността на държавите членки да изберат да разглеждат всички задължения на предприемачите в рамките на едно производство. Държавите членки, които разрешават на предприемачите да продължат дейността си за своя собствена сметка по време на производството по несъстоятелност, не следва да бъдат възпрепятствани да предвидят, че такива предприемачи могат да подлежат на ново производство по несъстоятелност, ако така продължената стопанска дейност изпадне в несъстоятелност.
- (85) Необходимо е да се поддържа и да се повиши прозрачността и предвидимостта на производствата за постигането на резултати, които благоприятстват запазването на предприятията и предоставянето на втори шанс за предприемачи или позволяват ефикасна ликвидация на нежизнеспособни предприятия. Освен това е необходимо да се намали прекомерната продължителност на производствата по несъстоятелност в много държави членки, тъй като тя води до правна несигурност за кредиторите и инвеститорите и до ниски проценти на събиране на вземанията. Не на последно място, с оглед на механизмите за засилено сътрудничество между съдии и специалисти по трансгранични дела, създадени с Регламент (ЕС) 2015/848, професионализмът на всички участници трябва да бъде на сходно високо ниво навсякъде в Съюза. За постигането на тези цели държавите членки следва да гарантират, че членовете на съдебните и административните органи, занимаващи се с производства за превантивно реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения, преминават подходящо обучение и разполагат с нужните експертни познания за изпълнението на своите задължения. Те могат да получат обучение и експертен опит и по време на изпълнението на задълженията им на член на съдебен или административен орган или преди назначаването им на такава длъжност по време на изпълнението на друга длъжност, която има отношение към задълженията на член на съдебен или административен орган.

- (86) Такова обучение и експертен опит следва да създадат възможност за ефикасното вземане на решения с потенциално значителни икономически и социални последици и не следва да означава, че членовете на съдебния орган трябва да се занимават изключително с въпроси в областта на реструктурирането, несъстоятелността и опрощаването на задължения. Държавите членки следва да гарантират ефикасното и експедитивно провеждане на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения. Например създаването на специализирани съдилища или съдебни състави или назначаването на специализирани съдии в съответствие с националното право, както и съсредоточаването на компетентност в ограничен брой съдебни или административни органи, би могло да бъде ефикасен начин за постигане на целите за правна сигурност и ефективност на производствата. Държавите членки не следва да бъдат задължавани да изискват приоритетното третиране на производствата за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения спрямо други производства.
- (87) Държавите членки следва да гарантират също, че специалистите в областта на реструктурирането, несъстоятелността и опрощаването на задължения, които са назначени от съдебни или административни органи („специалистите“), са преминали подходящо обучение, назначени са по прозрачен начин при надлежно отчитане на необходимостта да се гарантират ефикасни процедури и изпълняват своите задачи добросъвестно. Важно е специалистите да се придържат към обичайните стандарти за изпълнението на тези задължения, като например получаване на застраховка за професионална отговорност. Подходящо обучение, квалификация и експертен опит за специалисти могат да бъдат придобити и по време на упражняване на тяхната професия. Държавите членки не следва да бъдат задължени да предоставят необходимото обучение — такова може да се предоставя, например, от професионалните сдружения или други органи. Синдиците, съгласно определението в Регламент (ЕС) 2015/848, следва да бъдат включени в обхвата на настоящата директива.
- (88) Настоящата директива не следва да възпрепятства държавите членки да предвидят, че специалистите се избират от длъжника, от кредиторите или от комитет на кредиторите от списък или група, предварително одобрени от съдебен или административен орган. При избора на специалист, на длъжника, кредиторите или комитета на кредиторите може да се предостави свобода на преценка по отношение на експертните познания и опита на специалиста като цяло и на нуждите в конкретния случай. Длъжниците, които са физически лица, може да бъдат освободени изцяло от това задължение. В делата с трансгранични елементи при назначаването на специалист следва да се вземе предвид, наред с другото, способността на специалиста да спазва задълженията по Регламент (ЕС) 2015/848, да обшува и да си сътрудничи с чуждестранни специалисти в областта на несъстоятелността и съдебни или административни органи от други държави членки, както и човешките и административните ресурси, с които разполага, за да се справи с потенциално сложни дела. Държавите членки следва да не са възпрепятствани да осигурят подбора на специалисти чрез други методи, например избор на случаен принцип от софтуерна програма, при условие че се гарантира, че при използването на тези методи се отдава дължимото внимание на експертните познания и опита на специалиста. Държавите членки следва да могат да вземат решения относно начините за възражение срещу избор или назначаване на специалист или за отпращане на искане за специалист да бъде заменен, например чрез комитета на кредиторите.
- (89) Специалистите следва да подлежат на надзорни и регулаторни механизми, които следва да включват ефективни мерки за търсене на отговорност от специалистите, които не са изпълнили своите задължения, като намаляване на хонорара на специалиста; неговото изключване от списъка или групата от специалисти, които могат да бъдат назначени по дела за несъстоятелност, ако е целесъобразно, дисциплинарни, административни или наказателни санкции. Тези надзорни и регулаторни механизми следва да не засягат разпоредбите на националното право в областта на гражданската отговорност за щети поради неизпълнение на договорни или извъндоговорни задължения. Държавите членки следва да не са задължени да създават специални органи или структури. Държавите членки следва да осигурят публичен достъп до информацията относно органите или структурите, които упражняват надзор върху специалистите. Например, само указването на даден съдебен или административен орган, следва да е достатъчно като информация. От държавите членки обаче не се изисква да създават специфични органи или структури. Такива стандарти следва да могат да бъдат постигнати без да е необходимо да се създават нови професии или квалификации в националното право. Държавите членки следва да могат да разширят приложението на разпоредбите относно обучението и упражняването на надзор върху специалистите и спрямо други специалисти, които не попадат в обхвата на настоящата директива. Държавите членки не следва да бъдат задължавани да предвиждат приоритетно третиране на производствата относно възнаграждение на специалисти спрямо други производства.
- (90) С цел да се намали допълнително продължителността на производствата, да се улесни по-доброто участие на кредиторите в производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения, както и да се гарантират сходни условия за кредиторите, независимо от тяхното местоположение в Съюза, държавите членки следва да въведат разпоредби, позволяващи на длъжниците, кредиторите, специалистите и съдебните и административните органи да използват електронни средства за комуникация. Поради това следва да бъде възможно процесуални стъпки като предявяването на вземания от кредиторите, уведомяването на кредиторите или подаването на искове и жалби да се извършват чрез електронни средства за комуникация. Държавите членки следва да могат да предвидят възможността уведомяването до кредитора да се извършва по електронен път, само ако засегнатият кредитор предварително е дал съгласието си за електронна комуникация.

- (91) Страните по производства по реструктуриране, несъстоятелност и освобождаване от задължения не следва да бъдат задължавани да използват електронни средства за комуникация, ако използването им не е задължително съгласно националното право, без да се засяга възможността държавите членки да въведат задължителна система за електронно подаване и връчване на документи в производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения. Държавите членки следва да могат да избират самите средства за електронни съобщения. Примери за такива средства могат да включват специално разработена система за предаване на такива документи по електронен път или използването на електронна поща, без да се възпрепятства възможността държавите членки да въвеждат елементи, предназначени да гарантират сигурността на предаването на данни по електронен път, например електронен подпис, или удостоверителните услуги, например услуги за електронна препоръчана поща, в съответствие с Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета<sup>(17)</sup>.
- (92) С цел да се проследи изпълнението и прилагането на настоящата директива е важно да се събират надеждни и съпоставими данни относно провеждането на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения. Поради това държавите членки следва да събират и обобщават данни, които са достатъчно подробни, за да позволят да се извърши точна оценка на начина, по който директивата функционира на практика, и да съобщават тези данни на Комисията. Формулярът за съобщаването на тези данни на Комисията („формулярът“) следва да бъде изготвен от Комисията със съдействието на комитета по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета<sup>(18)</sup>. Формулярът следва да съдържа списък на основните резултати от производствата, които са общи за всички държави членки. Например, в случая на производство по реструктуриране, тези основни резултати биха могли да са следните: планът е утвърден от съдебна инстанция; планът не е утвърден от съдебна инстанция; производствата по реструктуриране са преминали в производства по ликвидация или са приключили поради откриването на производства по ликвидация, преди планът да бъде утвърден от съдебна инстанция. Държавите членки не следва да бъдат задължени да предоставят разбивка по вид резултати за производствата, които са приключили преди да бъдат взети съответни мерки, но вместо това могат да оповестят общия брой на всички производства, които са обявени за недопустими, или са отхвърлени или оттеглени, преди да бъдат открити.
- (93) Формулярът за уведомяване следва да съдържа списък на вариантите, които могат да бъдат взети под внимание от държавите членки при определяне на размера на длъжника, като се посочат един или няколко елемента от определението на ММСП и големи предприятия, които са общи за правните системи на всички държави членки. Списъкът следва да включва възможността за определяне на размера на длъжника единствено въз основа на броя на работниците. Формулярът следва също да посочва елементите на средните разходи и средната събираемост на вземанията, за които държавите членки следва да могат да събират данни доброволно; да съдържа насоки относно елементите, които могат да бъдат взети предвид, когато държавите членки използват метод на извадки, например относно размера на извадките, за да се осигури представителността от гледна точка на географското разпределение, размера на длъжниците и стопанската дейност и да включва възможността държавите членки да предоставят допълнителна информация, ако разполагат с такава, например относно общия размер на активите и пасивите на длъжниците.
- (94) Стабилността на финансовите пазари зависи до голяма степен от споразумения за финансово обезпечение, особено в случай на обезпечение с предоставяне на залог във връзка с участието в определени системи или в операции на централни банки и когато се предоставят обезпечения на централни контрагенти. Тъй като стойността на финансовите инструменти, предоставена като обезпечение, може да е много нестабилна, изключително важно е тяхната стойност да се реализира бързо, преди да се понижи. Поради това разпоредбите на директиви 98/26/ЕО<sup>(19)</sup> и 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета<sup>(20)</sup> и Регламент (ЕС) № 648/2012 следва да се прилагат независимо от разпоредбите на настоящата директива. Държавите членки следва да имат право да освобождават споразумения за нетиране, в т.ч. за приключващо нетиране, от въздействието на спирането на производствата по индивидуални искове за принудително изпълнение, дори в случаите, когато те не са включени в обхвата на директиви 98/26/ЕО и 2002/47/ЕО и Регламент (ЕС) № 648/2012, ако тези споразумения подлежат на принудително изпълнение съгласно правото на съответната държава членка, дори ако се открие производство по несъстоятелност.

<sup>(17)</sup> Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73).

<sup>(18)</sup> Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

<sup>(19)</sup> Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа (ОВ L 166, 11.6.1998 г., стр. 45).

<sup>(20)</sup> Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юни 2002 г. относно финансовите обезпечения (ОВ L 168, 27.6.2002 г., стр. 43).

Такъв би могъл да бъде случаят за значителен брой рамкови споразумения, които са широко използвани на финансовите, енергийните и стоковите пазари, както от нефинансови, така и от финансови контрагенти. Тези споразумения намаляват системните рискове, особено на пазарите на деривати. Поради това такива споразумения могат да бъдат освободени от ограниченията, налагани върху подлежащите на изпълнение договори по силата на законодателството в областта на несъстоятелността. Съответно, държавите членки следва да имат и правото да освобождават задължителните споразумения за нетиране, включително споразумения за приключващо нетиране, които действат при откриване на производството по несъстоятелност, от въздействието на спирането на производствата по индивидуални искове за принудително изпълнение. Същевременно сумата, получена в резултат от прилагането на споразуменията за нетиране, включително споразуменията за приключващо нетиране, следва да е обхваната от спирането на производствата по индивидуални искове за принудително изпълнение.

- (95) Държавите членки, които са страни по Конвенцията за международните гаранции по отношение на подвижното оборудване, подписана на 16 ноември 2001 г. в Кейптаун, и по протоколите към нея, следва да могат да продължат да изпълняват съществуващите си международни задължения. Разпоредбите на настоящата директива относно рамките за превантивно реструктуриране следва да се прилагат с дерогациите, необходими за осигуряване на прилагането им, без да се засяга прилагането на посочената конвенция и протоколите към нея.
- (96) Ефективността на процеса по приемане и изпълнение на плана за реструктуриране не следва да бъде застрашена от дружественото право на Съюза или националното дружествено право. Поради това държавите членки следва да могат да правят дерогация от изискванията, определени в Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета<sup>(21)</sup>, свързани със задълженията за свикване на общо събрание и предлагането за предпочитателно изкупуване на акциите от съществуващите акционери, до степента и за периода, за които трябва да се гарантира, че акционерите не осуетяват усилията за реструктуриране чрез злоупотреба със своите права съгласно посочената директива. Например, може да се наложи държавите членки да въведат дерогации от задължението за свикване на общо събрание на акционерите или от обичайните срокове, когато трябва да бъдат предприети спешни действия от ръководството с цел запазване на активите на дружеството, например чрез искане за спиране на отделни действия за принудително изпълнение, и когато е налице сериозна и внезапна загуба на записан капитал и вероятност от изпадане в несъстоятелност. Дерогации от дружественото право на Съюза и националното дружествено право могат да се изискват също, когато планът за реструктуриране предвижда емитирането на нови акции, които могат да бъдат предлагани с предимство на кредиторите под формата на замяна на дълг срещу дялов капитал, или намаляването на размера на записания капитал в случай на прехвърляне на части от предприятието. Тези дерогации следва да бъдат ограничени по време, доколкото държавите членки смятат, че те са необходими за установяването на рамка за превантивно реструктуриране. Държавите членки не следва да бъдат задължени да предвиждат дерогация от дружественото право на Съюза и националното дружествено право, изцяло или отчасти, за неограничен или за ограничен период от време, ако гарантират, че изискванията на дружественото право не могат да изложат на риск ефективността на процеса на реструктуриране или ако държавите членки разполагат с други също толкова ефективни инструменти, с които да гарантират, че акционерите не възпрепятстват неоснователно приемането или изпълнението на план за реструктуриране, с който да бъде възстановена жизнеспособността на предприятието. В този контекст държавите членки следва да обърнат особено внимание на ефективността на разпоредбите, свързани със спиране на производства по индивидуални искове за принудително изпълнение и утвърждаването на плана за реструктуриране, които следва да не се възпрепятстват необосновано от свикването на общи събрания на акционерите или от резултатите от тях. Поради това Директива (ЕС) 2017/1132 следва да бъде съответно изменена. Държавите членки следва да разполагат със свобода на преценка при оценяването на това кои дерогации са необходими в контекста на националното дружествено право с цел ефективно прилагане на настоящата директива и следва също да могат да предвидят сходни изключения от Директива (ЕС) 2017/1132 в случай на производствата по несъстоятелност, попадащи извън обхвата на настоящата директива, но които позволяват да се вземат мерки за реструктуриране.
- (97) На Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с установяването и последващите промени по формуляра за съобщаване на данни. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.
- (98) Комисията следва да проведе проучване, за да се прецени необходимостта от представянето на законодателни предложения в областта на несъстоятелността при лицата, които не упражняват търговска или стопанска дейност, занаят или професия, но които, като потребители, действат добросъвестно, временно или постоянно не са в състояние да погасяват изискуемите си задължения. В това проучване следва да се изследва дали е необходимо на тези лица да продължи да се предоставя достъп до основни стоки и услуги, за да се гарантира, че те се ползват от достойни условия на живот.
- (99) Съгласно Съвместната политическа декларация на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи от 28 септември 2011 г.<sup>(22)</sup> държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че предоставянето на тези документи е обосновано.

<sup>(21)</sup> Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно някои аспекти на дружественото право (ОВ L 169, 30.6.2017 г., стр. 46).

<sup>(22)</sup> ОВ C 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

(100) Доколкото целите на настоящата директива не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, тъй като разликите между националните рамки за реструктуриране и несъстоятелност ще продължат да създават пречки за свободното движение на капитали и свободата на установяване, а могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.

(101) На 7 юни 2017 г. Европейската централна банка прие становище <sup>(23)</sup>,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ДЯЛ I

## ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

### Предмет и обхват

1. Настоящата директива определя разпоредби относно:

- а) рамки за превантивно реструктуриране, достъпни за длъжници с финансови затруднения при вероятност от несъстоятелност, с цел да се предотврати несъстоятелността на длъжника и да се осигури жизнеспособността му;
- б) производства, които водят до опрощаване на задължения, натрупани от изпаднали в несъстоятелност предприемачи; и
- в) мерки за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения.

2. Настоящата директива не се прилага към производствата, посочени в параграф 1 от настоящия член, по отношение на длъжници, които са:

- а) застрахователни или презастрахователни предприятия, както са определени в член 13, точки 1 и 4 от Директива 2009/138/ЕО;
- б) кредитни институции, както са определени в член 4, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013;
- в) инвестиционни посредници и предприятия за колективно инвестиране, както са определени в член 4, параграф 1, точки 2 и 7 от Регламент (ЕС) № 575/2013;
- г) централни контрагенти, както са определени в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) № 648/2012;
- д) централни депозитари на ценни книжа, както са определени в член 2, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 909/2014;
- е) други финансови институции и субекти, посочени в член 1, параграф 1, първа алинея от Директива 2014/59/ЕС;
- ж) публични органи съгласно национално право; и
- з) физически лица, които не са предприемачи.

3. Държавите членки могат да изключат от обхвата на настоящата директива посочените в параграф 1 производства, засягащи длъжници, които са финансови субекти, различни от посочените в параграф 2, предоставящи финансови услуги, които са предмет на специални разпоредби, съгласно които националните надзорни органи или органи по реструктурирането разполагат с широки правомощия за намеса, сравними с правомощията, предвидени в правото на Съюза и националното право за финансовите субекти, посочени в параграф 2. Държавите членки съобщават на Комисията тези специални разпоредби.

4. Държавите членки могат да разширят прилагането на производствата, посочени в параграф 1, буква б), така че да обхванат изпаднали в несъстоятелност физически лица, които не са предприемачи.

Държавите членки могат да ограничат прилагането на обхвата на параграф 1, буква а) до юридически лица.

<sup>(23)</sup> ОВ С 236, 21.7.2017 г., стр. 2.

5. Държавите членки могат да предвидят, че следните вземания са изключени от посочените в параграф 1, буква а) рамки за превантивно реструктуриране или че не се засягат от тях:
- а) съществуващи и бъдещи вземания на настоящи или бивши работници;
  - б) вземания за издръжка, произтичащи от семейни, родствени или брачни отношения или от родство по сватовство; или
  - в) вземания, произтичащи от деликтна отговорност на длъжника.
6. Държавите членки гарантират, че рамките за превантивно реструктуриране не засягат натрупаните професионални пенсионни права.

## Член 2

### Определения

1. За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:
- 1) „реструктуриране“ означава мерки, които целят реструктурирането на стопанската дейност на длъжника, които включват промяна на състава, условията или структурата на активите и пасивите на длъжник или на друга част от капиталовата структура на длъжник, като например продажба на активи или части от стопанската дейност, и когато това се предвижда съгласно националното право, продажба на стопанската дейност като действащо предприятие, както и всякакви необходими оперативни промени, или комбинация от тези елементи;
  - 2) „засегнати страни“ означава кредитори, включително работници, където е приложимо съгласно националното право, или класове кредитори и притежатели на дял от капитала, където е приложимо съгласно националното право, чиито вземания или интереси, съответно, са пряко засегнати в план за реструктуриране;
  - 3) „притежател на дял от капитала“ означава лице, което има интереси на собственик по отношение на длъжника или стопанската дейност на длъжника, включително акционер, доколкото това лице не е кредитор;
  - 4) „спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение“ означава постановено от съдебен или административен орган или приложено по силата на закона временно спиране на правото на принудително изпълнение на вземане, предявено от кредитор срещу длъжник и, когато това е предвидено съгласно националното право, срещу трето лице — доставчик на обезпечения, в рамките на съдебно, административно или друго производство, или на правото на конфискуване или извънсъдебно осребряване на активите или стопанската дейност на длъжника;
  - 5) „подлежащ на изпълнение договор“ означава договор между длъжник и един или повече кредитори, съгласно който страните продължават да имат все още неизпълнени задължения към момента, в който бъде постановено или приложено спирането на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение;
  - 6) „тест за висшия интерес на кредиторите“ означава преминат тест, от който е видно, че несъгласните с плана кредитори няма да са в по-неблагоприятно положение в резултат на плана за реструктуриране, отколкото щяха да бъдат, ако се приложи обичайният ред на вземанията при ликвидация съгласно националното право, било то случай на ликвидация, независимо дали това означава частична ликвидация или продажба на предприятието като действащо предприятие, или в случай на следващия най-добър алтернативен вариант за действие, ако планът за реструктуриране не е бил утвърден;
  - 7) „ново финансиране“ означава всяка нова финансова помощ, предоставена от съществуващ или нов кредитор с оглед на изпълнението на план за реструктуриране и която е включена във въпросния план за реструктуриране;
  - 8) „междинно финансиране“ означава всяка нова финансова помощ, предоставена от съществуващ или нов кредитор, която включва, най-малкото, финансово подпомагане по време на спирането на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение, и която е основателна и незабавно необходима за продължаване на стопанската дейност на длъжника или за запазване или увеличаване на стойността на тази стопанска дейност;
  - 9) „предприемач“ означава физическо лице, което упражнява търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия;
  - 10) „пълно опрощаване на задълженията“ означава, че принудителното изпълнение срещу предприемача на подлежащите му на опрощаване задължения е прекратено или неизплатените подлежащи на опрощаване задължения като такива са анулирани, като част от процедура, която може да включва осребряване на активи, или план за погасяване или и двете;
  - 11) „план за погасяване“ означава програма за плащания от страна на изпаднал в несъстоятелност предприемач към кредитори на конкретни суми на конкретни дати или периодично прехвърляне към кредитори на определена част от разполагаемия доход на предприемача по време на срока за опрощаване на задълженията;



- 12) „специалист в областта на реструктурирането“ означава лице или орган, назначени от съдебен или административен орган за изпълнение по-специално на една или повече от следните задачи:
- а) подпомагане на длъжника или кредиторите при изготвянето или договарянето на план за реструктуриране;
  - б) осъществяване на надзор на дейността на длъжника по време на договарянето на план за реструктуриране и докладване на съдебен или административен орган;
  - в) поемане на частичен контрол върху имуществото и дейността на длъжника по време на договарянето.
2. За целите на настоящата директива следните понятия трябва да се възприемат съгласно определенията им в националното право:
- а) несъстоятелност;
  - б) вероятност за несъстоятелност;
  - в) микро-, малки и средни предприятия („ММСП“).

### Член 3

#### Ранно предупреждение и достъп до информация

1. Държавите членки гарантират, че длъжниците разполагат с достъп до един или повече ясно определени и прозрачни инструменти за ранно предупреждение, които могат да установят обстоятелствата, от които може да произтече вероятност за несъстоятелност, и може да им сигнализира, че са необходими незабавни действия.

За целите на първа алинея държавите членки могат да използват актуални информационни технологии за уведомяване и комуникация.

2. Инструментите за ранно предупреждение могат да включват следното:

- а) механизми за подаване на сигнал, когато длъжникът не е извършил определени видове плащания;
- б) консултантски услуги, предоставяни от публични или частни организации;
- в) стимули съгласно националното право за трети страни с подходяща информация относно длъжника, като например счетоводни, данъчни и социалноосигурителни органи, за да съобщават на длъжника за отрицателни развития.

3. Държавите членки гарантират, че длъжниците и представителите на работниците разполагат с достъп до релевантна и актуална информация относно наличните инструменти за ранно предупреждение и производства и мерки във връзка с реструктурирането и опрощаването на задължения.

4. Държавите членки гарантират, че информацията относно достъпа до инструменти за ранно предупреждение е предоставена публично онлайн и че тя е лесно достъпна и е представена по удобен за ползване начин, особено за ММСП.

5. Държавите членки могат да осигурят подкрепа на представителите на работниците за извършването на оценка на икономическото състояние на длъжника.

### ДЯЛ II

#### РАМКИ ЗА ПРЕВАНТИВНО РЕСТРУКТУРИРАНЕ

##### ГЛАВА I

#### Наличност на рамки за превантивно реструктуриране

### Член 4

#### Наличност на рамки за превантивно реструктуриране

1. Държавите членки гарантират, че когато е налице вероятност от несъстоятелност, длъжниците разполагат с достъп до рамка за превантивно реструктуриране, която им позволява да се реструктурират, с цел да се предотврати изпадането в несъстоятелност и да се осигури тяхната жизнеспособност, без да се засягат евентуални други решения за избягване на изпадането в несъстоятелност, като по този начин се защитават работните места и запазва стопанската дейност.

2. Държавите членки могат да предвидят, че длъжниците с влязла в сила присъда във връзка с тежки нарушения на задълженията за водене на счетоводна документация или за счетоводна отчетност съгласно националното право имат достъп до рамката за превантивно реструктуриране само след като тези длъжници са предприели адекватни мерки за отстраняване на проблемите, довели до постановяването на присъдата, за да се предостави на кредиторите необходимата информация, която да им позволи да вземат решение в хода на преговорите по реструктурирането.
  3. Държавите членки могат да продължат да прилагат или да въведат тест за жизнеспособност съгласно националното си право, при условие че този тест има за цел изключването на длъжниците, които са без изглед за жизнеспособност, и може да бъде проведен, без да се накърняват активите на длъжника.
  4. Държавите членки могат да ограничат колко пъти за определен период от време даден длъжник може да има достъп до рамката за превантивно реструктуриране, както е предвидено в настоящата директива.
  5. Рамката за превантивно реструктуриране, предвидена в настоящата директива, може да се състои от едно или повече производства, мерки или разпоредби, някои от които извънсъдебни, без да се засягат другите рамки за реструктуриране съгласно националното право.
- Държавите членки гарантират, че такава рамка за реструктуриране предоставя на длъжниците и засегнатите страни правата и гаранциите, предвидени в настоящия дял, по съгласуван начин.
6. Държавите членки могат да приемат разпоредби, с които се ограничават участието на съдебен или административен орган в дадена рамка за превантивно реструктуриране до случаите, в които това е необходимо и пропорционално, като се гарантира, че правата на засегнатите страни и на съответните участници са защитени.
  7. Предвидените в настоящата директива рамки за превантивно реструктуриране са на разположение по заявление на длъжниците.
  8. Държавите членки могат също да предвидят, че рамките за превантивно реструктуриране съгласно настоящата директива се прилагат по искане на кредиторите и на представителите на работниците, като е необходимо съгласието на длъжника. Държавите членки могат да ограничат това изискване за получаване на съгласието на длъжника до случаите, в които длъжниците са ММСП.

## ГЛАВА 2

### *Улесняване на преговорите по плановете за превантивно реструктуриране*

#### Член 5

##### **Длъжник, който е във владение на имуществото**

1. Държавите членки гарантират, че длъжниците, които прибавят до производства по превантивно реструктуриране, запазват пълен или поне частичен контрол върху имуществото и ежедневното управление на стопанската си дейност.
2. Когато е необходимо, назначаването от съдебен или административен орган на специалист в областта на реструктурирането се решава за всеки случай поотделно, освен при определени обстоятелства, при които държавите членки могат да изискат във всеки случай задължителното назначаване на такъв специалист.
3. Държавите членки гарантират назначаването на специалист в областта на реструктурирането, който да окаже съдействие на длъжника и кредиторите при договарянето и изготвянето на план най-малко в следните случаи:
  - а) когато съдебен или административен орган, в съответствие с член 6, параграф 3, е постановил общо спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение и съдебният или административният орган реши, че назначаването на специалист в областта на реструктурирането е необходимо за опазване на интересите на страните;
  - б) когато планът за реструктуриране трябва да бъде утвърден от съдебен или административен орган посредством принудително налагане между класове кредитори в съответствие с член 11; или
  - в) когато е поискано от длъжника или от мнозинството от кредиторите, при условие че в последния случай разходите и таксите на специалиста в областта на реструктурирането се поемат от кредиторите.

#### Член 6

##### **Спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение**

1. Държавите членки гарантират, че длъжниците могат да се възползват от спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение, за да се подкрепят преговорите по плана за реструктуриране в рамка за превантивно реструктуриране.

Държавите членки могат да предвидят, че съдебните или административните органи имат право да откажат спиране на производствата по индивидуални искиове за принудително изпълнение, когато такова спиране не е необходимо или когато то не би постигнало целта, посочена в първа алинея.

2. Без да се засягат параграфи 4 и 5, държавите членки гарантират, че спирането на производствата по индивидуални искиове за принудително изпълнение може да обхваща всички видове вземания, включително обезпечените и привилегированите вземания.

3. Държавите членки могат да предвидят, че спирането на производства по индивидуални искиове за принудително изпълнение може да бъде общо, когато обхваща всички кредитори, или може да бъде ограничено, когато обхваща един или повече отделни кредитори или категории кредитори.

При ограничено спиране на производства по индивидуални искиове за принудително изпълнение спирането се прилага само за кредиторите, които са били уведомени в съответствие с националното право, за преговорите по плана за реструктуриране съгласно параграф 1 или за спирането.

4. Държавите членки могат да изключат определени вземания или категории вземания от обхвата на спирането на производства по индивидуални искиове за принудително изпълнение при ясно определени обстоятелства, когато изключването е надлежно обосновано и когато:

- а) няма вероятност принудителното изпълнение да изложи на риск реструктурирането на стопанската дейност; или
- б) спирането би ощетило несправедливо кредиторите по тези вземания.

5. Параграф 2 не се прилага по отношение на вземанията на работници.

Чрез дерогация от първа алинея държавите членки могат да прилагат параграф 2 спрямо вземанията на работници, ако и до степента, в която държавите членки гарантират, че изплащането на тези вземания е гарантирано в рамките за превантивно реструктуриране със сходно равнище на закрила.

6. Първоначалната продължителност на спирането на производствата по индивидуални искиове за принудително изпълнение е ограничена до максимален срок от не повече от четири месеца.

7. Независимо от параграф 6, държавите членки могат да позволят на съдебните или административните органи да удължават продължителността на спирането на производствата по индивидуални искиове за принудително изпълнение или да постановяват ново спиране на производства по индивидуални искиове за принудително изпълнение по искане на длъжника, на кредитор или, ако е приложимо, на специалист в областта на реструктурирането. Удължаването или новото спиране на производствата по индивидуални искиове за принудително изпълнение се постановява само при ясно определени обстоятелства, които показват, че удължаването или новото спиране е надлежно обосновано, като например:

- а) когато е постигнат значим напредък по преговорите във връзка с плана за реструктуриране;
- б) удължаването на спирането на производства по индивидуални искиове за принудително изпълнение не засяга несправедливо правата или интересите на засегнатите страни; или
- в) когато по отношение на длъжника все още не е открито производство по несъстоятелност, което може да завърши с ликвидация на длъжника съгласно националното право.

8. Общата продължителност на спирането на производства по индивидуални искиове за принудително изпълнение, включително удължаване и подновяване на спирането, не надхвърля дванадесет месеца.

Когато държавите членки решат да приложат настоящата директива посредством едно или повече производства или мерки, които не отговарят на условията за нотифициране съгласно приложение А към Регламент (ЕС) 2015/848, общата продължителност на спирането съгласно тези производства се ограничава до не повече от четири месеца, ако центърът на основни интереси на длъжника е бил преместен от друга държава членка през трите месеца преди подаването на молба за започване на производство по превантивно реструктуриране.

9. Държавите членки гарантират, че съдебните или административните органи могат да прекратят спирането на производства по индивидуални искиове за принудително изпълнение в следните случаи:

- а) спирането не отговаря повече на целта за подпомагане на преговорите по плана за реструктуриране, например ако стане ясно, че определена част от кредиторите, която съгласно националното право би могла да попречи на приемането на плана за реструктуриране, не подкрепя удължаването на преговорите;
- б) по искане на длъжника или на специалиста в областта на реструктурирането;

- в) когато това е предвидено в националното право – един или повече кредитори или един или повече класове кредитори са или биха могли да бъдат ошетени несправедливо от спиране на производство по индивидуални иски за принудително изпълнение; или
- г) когато това е предвидено в националното право — ако спирането води до изпадането в несъстоятелност на кредитор.

Държавите членки могат да ограничат правомощието, съгласно първа алинея, за прекратяване на спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение до случаите, в които кредиторите не са имали възможността да бъдат изслушани преди влизането в сила на спирането или преди удължаването му по решение на съдебен или административен орган.

Държавите членки могат да предвидят минимален период, който не надхвърля срока, посочен в параграф 6, през който спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение не може да бъде отменено.

### Член 7

#### Последствия от спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение

1. Когато предвиденото съгласно националното право задължение на длъжник да подаде искане за откриване на производство по несъстоятелност, което може да завърши с ликвидация на длъжника, възникне, докато производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение са спрени, задължението се отменя временно за срока на спиране на производството.
2. Спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение в съответствие с член 6 преустановява временно, за срока на спирането, откриването по искане на един или повече кредитори на производство по несъстоятелност, което може да завърши с ликвидация на длъжника.
3. Държавите членки могат да предвидят дерогация от параграфи 1 и 2 в случаите, когато длъжникът не е в състояние да плати дълговете си, когато станат изискуеми. В такива случаи държавите членки гарантират, че съдебен или административен орган може да вземе решение да запази ползите от спирането на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение, ако откриването на производство по несъстоятелност, което би могло да завърши с ликвидацията на длъжника, не би било в общия интерес на кредиторите, като се вземат предвид обстоятелствата по случая.
4. Държавите членки предвиждат правила, които възпрепятстват кредиторите, за които се прилага спирането, да преустановяват изпълнението на своите задължения или да прекратят, ускорят или по друг начин да изменят подлежащи на изпълнение договори във вреда на длъжника по отношение на задължения, възникнали преди да бъде постановено спирането, единствено поради това, че не са платени от длъжника. Съществени подлежащи на изпълнение договори означава подлежащи на изпълнение договори, които са необходими за продължаването на ежедневното осъществяване на стопанската дейност на длъжника, включително договорите за доставка, спирането на изпълнението по които би довело до пълното спиране на дейността на длъжника.

Първа алинея не изключва възможността държавите членки да предоставят на тези кредитори подходящи гаранции, за да се предотврати несправедливото им третиране, което може да възникне в резултат на прилагането на посочената алинея.

Държавите членки могат да предвидят, че настоящият параграф се прилага и за други подлежащи на изпълнение договори, които не са съществени.

5. Държавите членки гарантират, че кредиторите нямат право да преустановяват изпълнението на своите задължения или да прекратят, ускорят или по друг начин да изменят подлежащи на изпълнение договори в ущърб на длъжника по силата на договорна клауза, в която се предвиждат такива мерки, единствено поради:
  - а) искане за откриването на производства по превантивно реструктуриране;
  - б) искане за спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение;
  - в) откриване на производства по превантивно реструктуриране; или
  - г) постановяване на същинско спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение.

6. Държавите членки могат да предвидят, че спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение не се прилага спрямо споразумения за нетиране, включително споразумения за приключващо нетиране, на финансовите пазари, енергийните пазари и стоковите пазари, дори при обстоятелства, при които член 31, параграф 1 не се прилага, ако тези споразумения са изпълними съгласно националното право в областта на несъстоятелността. При все това спирането се прилага спрямо принудителното изпълнение от кредитор на вземане срещу длъжника, възникнало в резултат на операция по споразумение за нетиране.

Първата алинея не се прилага за договори за доставка на стоки, услуги или енергия, необходими за извършване на стопанската дейност на длъжника, освен ако тези договори са под формата на позиции, търгувани на борса или на друг пазар, които могат да бъдат заменени по всяко време по текуща пазарна стойност.

7. Държавите членки гарантират, че изтичането на срока на спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение без приемането на план за реструктуриране не води само по себе си до откриване на производство по несъстоятелност, което може да завърши с ликвидацията на длъжника, освен ако не са изпълнени другите предвидени в националното право условия за това откриване.

### ГЛАВА 3

#### Планове за реструктуриране

##### Член 8

#### Съдържание на плановете за реструктуриране

1. Държавите членки изискват плановете за това реструктуриране, представени за приемане в съответствие с член 9, или за утвърждаване от съдебен или административен орган в съответствие с член 10, да съдържат най-малко следната информация:

- а) идентификация на длъжника;
- б) активите и пасивите на длъжника към момента на представяне на плана за реструктуриране, включително стойност за активите, описание на икономическото положение на длъжника и позицията на работниците, както и описание на причините и размера на затрудненията на длъжника;
- в) засегнатите страни, независимо дали са посочени поименно или са описани по категории задължения в съответствие с националното право, както и техните вземания или интереси, обхванати от плана за реструктуриране;
- г) ако е приложимо – класовете, в които са групирани засегнатите страни с цел приемане на плана за реструктуриране и съответните стойности на вземанията и интересите във всеки клас;
- д) ако е приложимо – страните, независимо дали са посочени поименно или са описани по категории задължения в съответствие с националното право, които не са засегнати от плана за реструктуриране, заедно с описание на причините защо се предлага да не бъдат засегнати;
- е) ако е приложимо идентификацията на специалиста в областта на реструктурирането;
- ж) условията на плана за реструктуриране, включително по-специално:
  - i) всяка от предложените мерки за реструктуриране, посочени в член 2, параграф 1, точка 1;
  - ii) ако е приложимо, предложената продължителност на всички мерки за реструктуриране;
  - iii) договореностите по отношение на предоставянето на информацията на представителите на работниците и провеждането на консултации с тях в съответствие с правото на Съюза и с националното право;
  - iv) ако е приложимо, общите последици по отношение на заетостта, като например уволнения, договорености за намалено работно време или други подобни;
  - v) прогнозираните финансови потоци на длъжника, ако е предвидено в националното право; и
  - vi) всяко ново финансиране, което се очаква като част от плана за реструктуриране, и причините за необходимостта от ново финансиране за изпълнението на този план;
- з) изложение на мотивите, в което се обяснява защо съществуват реални изгледи планът за реструктуриране да предотврати несъстоятелността на длъжника и да осигури жизнеспособността на стопанската дейност, включително необходимите предпоставки за успеха на плана. Държавите членки могат да предвидят изискването изложението на мотивите да бъде изготвено или потвърдено от външен експерт или от специалист в областта на реструктурирането, ако е назначен такъв специалист.

2. Държавите членки предоставят на разположение онлайн комплексен контролен списък за плановете за реструктуриране, пригоден към потребностите на ММСП. В контролния списък се включват практически указания относно начините за изготвяне на план за реструктуриране съгласно националното право.

Контролният списък е достъпен на официалния език или езици на държавата членка. Държавите членки обмислят възможността контролният списък да бъде наличен поне на един друг език, по-специално на език, който се използва в международната стопанска дейност.

## Член 9

**Приемане на планове за реструктуриране**

1. Държавите членки гарантират, че независимо от това кой подава искане за производство по превантивно реструктуриране в съответствие с член 4, длъжниците имат право да представят планове за реструктуриране за приемане от засегнатите страни.

Държавите членки могат да предвидят също, че кредиторите и специалистите в областта на реструктурирането имат право да представят планове за реструктуриране, и уреждат условията за това.

2. Държавите членки гарантират, че засегнатите страни имат право да гласуват по приемането на плана за реструктуриране.

Страните, които не са засегнати от плана за реструктуриране, нямат право да гласуват по приемането на този план.

3. Независимо от параграф 2, държавите членки могат да лишат от право на глас:

- а) притежатели на дял от капитала;
- б) кредитори, чиито вземания се нареждат след вземанията на обикновени необезпечени кредитори в обичайното класиране по приоритет при ликвидация; или
- в) всяко лице, свързано с длъжника или със стопанската дейност на длъжника, което е в конфликт на интереси съгласно националното право.

4. Държавите членки гарантират, че засегнатите страни са третираны в отделни класове, които отразяват достатъчна общност на интересите, въз основа на проверими критерии, съгласно националното право. Като минимум кредиторите на обезпечените и необезпечените вземания се третират в отделни класове за целите на приемането на план за реструктуриране.

Държавите членки също така могат да предвидят, че вземанията на работниците се третират в отделен собствен клас.

Държавите членки могат да предвидят, че длъжниците, които са ММСП, могат да решат да не третират засегнатите страни в отделни класове.

Държавите членки въвеждат подходящи мерки, за да гарантират, че формирането на класовете се прави по начин, в който се отделя особено внимание на защитата на уязвимите кредитори като малките доставчици.

5. Правата на глас и формирането на класове се проучва от съдебен или административен орган при подаването на искане за утвърждаване на плана за реструктуриране.

Държавите членки могат да изискат от съдебния или административния орган да проучи и потвърди правата на глас и формирането на класове на по-ранен етап от посочения в първа алинея.

6. Планът за реструктуриране се приема от засегнатите страни, при условие че бъде подкрепен от мнозинство от гледна точка на размера на вземанията или интересите във всеки клас. Освен това държавите членки могат да въведат изискване за постигането на мнозинство на броя на засегнатите страни във всеки клас.

Държавите членки определят мнозинствата, необходими за приемането на план за реструктуриране. Тези мнозинства не надхвърлят 75 % от размера на вземанията или интересите във всеки клас или, ако е приложимо, от броя на засегнатите страни във всеки клас.

7. Независимо от параграфи 2—6, държавите членки могат да предвидят, че официалното гласуване по приемането на план за реструктуриране може да се замени със споразумение, постигнато с необходимото мнозинство.

## Член 10

**Утвърждаване на планове за реструктуриране**

1. Държавите членки гарантират, че най-малко следните планове за реструктуриране са обвързващи за страните, единствено ако бъдат утвърдени от съдебен или административен орган:

- а) планове за реструктуриране, които засягат вземанията или интересите на несъгласни с планове засегнати страни;
- б) планове за реструктуриране, в които се предвижда ново финансиране;
- в) планове за реструктуриране, които са свързани със загубата на повече от 25 % от работната сила, ако такава загуба е разрешена от националното право.

2. Държавите членки гарантират, че условията, съгласно които план за реструктуриране може да бъде утвърден от съдебен или административен орган, са посочени ясно и включват най-малко следното:

- а) планът за реструктуриране е приет в съответствие с член 9;
- б) кредиторите с достатъчна общност на интересите в един и същи клас се третираат равностойно и по начин, съобразен на тяхното вземане;
- в) планът за реструктуриране е бил съобщен на всички засегнати страни в съответствие с националното право;
- г) когато има несъгласни с плана кредитори – планът за реструктуриране е съобразен с теста за висшия интерес на кредиторите;
- д) когато е приложимо – всяко ново финансиране е необходимо за изпълнението на плана за реструктуриране и не засяга несправедливо интересите на кредиторите.

Спазването на първа алинея, буква г) се проучва от съдебен или административен орган, само ако планът за реструктуриране е оспорен на това основание.

3. Държавите членки гарантират, че съдебните или административните органи имат възможност да откажат да утвърдят план за реструктуриране, когато не би имало реални изгледи този план да предотврати несъстоятелността на длъжника или да гарантира жизнеспособността на стопанската дейност.

4. Държавите членки гарантират, че когато съдебен или административен орган трябва да утвърди плана за реструктуриране, за да стане той обвързващ, решението се взема по ефикасен начин с оглед на експедитивно разрешаване на въпроса.

#### Член 11

##### Принудително налагане между класове кредитори

1. Държавите членки гарантират, че план за реструктуриране, който не е одобрен от засегнатите страни съгласно предвиденото в член 9, параграф 6 във всеки клас с право на глас, може да бъде утвърден от съдебен или административен орган по предложение на длъжник или със съгласието на длъжника и да стане обвързващ за несъгласните с плана класове с право на глас, когато планът за реструктуриране изпълнява най-малко следните условия:

- а) отговаря на изискванията на член 10, параграфи 2 и 3;
- б) одобрен е от:
  - i) мнозинство от класове засегнати страни с право на глас, при условие че поне един от тези класове е клас обезпечени кредитори или е с по-горен ранг от обикновения клас необезпечени кредитори, а ако това е невъзможно,
  - ii) поне един от класовете засегнати страни с право на глас, или когато това се предвижда съгласно националното право, неблагоприятно засегнати страни, различни от клас притежатели на собствен капитал или всеки друг клас, който при определянето на стойността на длъжника като действащо предприятие не би получил никакви плащания или не би запазил никакъв интерес или, когато това се предвижда съгласно националното право, за когото може с основание да се предположи, че няма да получи никакво плащане или че няма да запази никакъв интерес, ако се прилага обичайното класиране по приоритет при ликвидация съгласно националното право.
- в) гарантира, че несъгласни с плана класове засегнати кредитори с право на глас са третирани поне толкова благоприятно, колкото всеки друг клас от същия ранг, и по-благоприятно от всеки по-нисък клас; и
- г) нито един клас засегнати страни не може, съгласно плана за реструктуриране, да получи или да задържи повече от пълния размер на своите вземания или интереси.

Чрез дерогация от първа алинея държавите членки могат да ограничат изискването за получаване на съгласието на длъжника до случаите, в които длъжниците са ММСП.

Държавите членки могат да увеличат минималния брой класове засегнати страни или, когато това се предвижда съгласно националното право — неблагоприятно засегнати страни, който се изисква за одобряване на плана, както е предвидено в първата алинея, точка б), подточка ii).

2. Чрез дерогация от параграф 1, буква в) държавите членки могат да предвидят, че вземанията на засегнатите кредитори в несъгласен с плана клас с право на глас се удовлетворяват напълно от същите или равностойни средства, ако по-нисък клас трябва да получи плащане или да запази интерес съгласно плана за реструктуриране.

Държавите членки могат да продължат да прилагат или да въведат разпоредби за дерогация от първа алинея, когато те са необходими, за да се постигнат целите на плана за реструктуриране и когато този план не ощетява несправедливо правата или интересите на която и да е от засегнатите страни.

#### Член 12

##### Притежатели на дял от капитала

1. Когато държавите членки изключват притежателите на дял от капитала от приложното поле на членове 9—11, те гарантират с други средства, че тези притежатели на дял от капитала не могат неоснователно да възпрепятстват или да създават пречки за приемането и утвърждаването на плана за реструктуриране.
2. Държавите членки гарантират също, че притежателите на дял от капитала не могат неоснователно да възпрепятстват или да създават пречки за изпълнението на плана за реструктуриране.
3. Държавите членки могат да адаптират тълкуването на понятието „неоснователно да възпрепятстват или да създават пречки“ съгласно настоящия член, за да бъде отчетено, наред с другото дали длъжникът е ММСП или голямо предприятие, предложените мерки за реструктуриране, които засягат правата на притежателите на дял от капитала, типът, към който спада притежателят на дял от капитала, дали длъжникът е юридическо или физическо лице или дали съдружниците в дадено дружество носят ограничена или неограничена отговорност.

#### Член 13

##### Работници

1. Държавите членки гарантират, че индивидуалните и колективните права на работниците съгласно трудовото право на Съюза и националното трудово право не са засегнати от рамката за превантивно реструктуриране, като например:
  - a) правото на колективно договаряне и действия при колективен трудов спор; и
  - b) правото на информация и консултации съгласно Директива 2002/14/ЕО и Директива 2009/38/ЕО, и по-специално:
    - i) информиране на представителите на работниците за последните и вероятните тенденции в дейностите и икономическото състояние на предприятието или клона, което да им позволи да уведомят длъжника за опасенията, свързани със състоянието на стопанската дейност, и за необходимостта да се обмислят механизми за реструктуриране;
    - ii) информиране на представителите на работниците относно всяко производство по превантивно реструктуриране, което може да окаже въздействие върху заетостта, като например върху възможността работниците да получат възнаграждението си и евентуални бъдещи плащания, в това число във връзка с професионалното пенсионно осигуряване;
    - iii) информиране и консултиране на представителите на работниците във връзка с плановете за реструктуриране, преди те да бъдат представени за приемане в съответствие с член 9 или за утвърждаване от съдебен или административен орган в съответствие с член 10;
  - v) правата, гарантирани от директиви 98/59/ЕО, 2001/23/ЕО и 2008/94/ЕО.
2. Когато планът за реструктуриране включва мерки, водещи до промени в организацията на работа или в договорните взаимоотношения с работниците, тези мерки се одобряват от работниците, ако националното право или колективните договори предвиждат такова одобрение в тези случаи.

#### Член 14

##### Определяне на стойността от съдебния или административния орган

1. Съдебният или административният орган взема решение относно определяне на стойността на стопанската дейност на длъжника единствено когато планът за реструктуриране се оспорва от несъгласна с плана засегната страна на основание предполагаемо нарушение на:
  - a) предполагаемо неизпълнение на теста за висшия интерес на кредиторите съгласно член 2, параграф 1, точка б; или
  - b) предполагаемо нарушение на условията за принудителното налагане между класове кредитори съгласно член 11, параграф 1, буква б), подточка ii).



2. Държавите членки гарантират, че за целите на вземането на решение относно определянето на стойността в съответствие с параграф 1 съдебните или административните органи могат да назначат или да проведат изслушване на експерти с подходяща квалификация.

3. За целите на параграф 1 държавите членки гарантират, че несъгласна с плана засегната страна може да подаде възражение до съдебния или административния орган, който следва да утвърди плана за реструктуриране.

Държавите членки могат да предвидят, че това възражение може да се подаде в контекста на обжалване на решение за утвърждаване на план за реструктуриране.

#### Член 15

### Последици от плановете за реструктуриране

1. Държавите членки гарантират, че плановете за реструктуриране, които са утвърпени от съдебен или административен орган, са обвързващи за всички засегнати страни, посочени или описани в съответствие с член 8, параграф 1, буква в).

2. Държавите членки гарантират, че кредиторите, които не участват в приемането на план за реструктуриране съгласно националното право, не са засегнати от плана.

#### Член 16

### Обжалване

1. Държавите членки гарантират, че всякакви обжалвания съгласно националното право на решение за утвърждаване или отхвърляне на план за реструктуриране, постановено от съдебен орган, се предявяват пред съдебен орган от по-висша инстанция.

Държавите членки гарантират, че всякакви обжалвания на решение за утвърждаване или отхвърляне на план за реструктуриране, постановено от административен орган, се предявяват пред съдебен орган.

2. Обжалванията се провеждат по ефикасен начин с оглед на експедитивно третиране.

3. Обжалването на решение за утвърждаване на план за реструктуриране няма суспензивно действие по отношение на изпълнението на този план.

Чрез дерогация от първа алинея държавите членки могат да предвидят, че съдебните органи могат да спират изпълнението на плана за реструктуриране или на части от него, когато това е необходимо и целесъобразно, за да се защитят интересите на дадена страна.

4. Държавите членки гарантират, че когато обжалването съгласно параграф 3 бъде уважено, съдебният орган може:

- а) да отмени плана за реструктуриране; или
- б) да утвърди плана за реструктуриране с изменения, когато такава възможност е предвидена в националното право, или без изменения.

Държавите членки могат да предвидят, че когато планът бъде утвърден съгласно първата алинея, буква б), на всяка страна, която е претърпяла парични загуби и чиято жалба бъде уважена, се предоставя компенсация.

#### ГЛАВА 4

### Защита за ново финансиране, междинно финансиране и други трансакции, свързани с реструктуриране

#### Член 17

### Защита за ново финансиране и междинно финансиране

1. Държавите членки гарантират, че новото финансиране и междинното финансиране се защитават по подходящ начин. Като минимум, в случай на последваща несъстоятелност на длъжника:

- а) новото и междинното финансиране не се обявяват за нищожни, унищожяеми или неприложими; и

- б) лицата, предоставящи такова финансиране, не носят гражданска, административна или наказателна отговорност, на основание, че такова финансиране вреди на интересите на съвкупността от кредитори, освен ако не са налице други допълнителни основания, предвидени в националното право.
2. Държавите членки могат да предвидят, че параграф 1 се прилага за ново финансиране единствено ако планът за реструктуриране е бил утвърден от съдебен или административен орган и за междинно финансиране, което е било обект на предварителен контрол.
3. Държавите членки могат да изключат от обхвата на параграф 1 междинно финансиране, което се предоставя, след като длъжникът вече не е в състояние да изплати дълговете си при настъпване на техния падеж.
4. Държавите членки могат да предвидят, че лицата, предоставящи ново или междинно финансиране, имат правото да получат плащане с приоритет в контекста на последващи производства по несъстоятелност спрямо други кредитори, чиито вземания в противен случай биха били равностойни или с предимство.

#### Член 18

##### **Защита за други трансакции, свързани с реструктурирането**

1. Без да се засяга член 17, държавите членки гарантират, че в случай на последваща несъстоятелност на длъжника, трансакциите, които са основателни и незабавно необходими за договаряне на план за реструктуриране, не се обявяват за нищожни, унищожяеми или неприложими на основание, че такива трансакции вредят на интересите на съвкупността от кредитори, освен ако не са налице други допълнителни основания, предвидени в националното право.
2. Държавите членки могат да предвидят, че параграф 1 се прилага само в случаите, когато планът е утвърден от съдебен или административен орган, или когато такива трансакции са били обект на предварителен контрол.
3. Държавите членки могат да изключат от обхвата на параграф 1 трансакциите, които са извършени, след като длъжникът вече не е в състояние да изплати дълговете си при настъпване на техния падеж.
4. Трансакциите, посочени в параграф 1, включват най-малко:
- а) изплащането на такси и разходи за договаряне, приемане или утвърждаване на план за реструктуриране;
  - б) изплащането на такси и разходи за получаване на професионални съвети, които са тясно свързани с реструктурирането;
  - в) изплащането на заплати на работниците за вече извършена работа, без да се засягат другите средства за защита, предвидени в правото на Съюза или националното право;
  - г) всякакви плащания и разходи, осъществени в обичайния ход на стопанската дейност, различни от посочените в букви а) — в).
5. Без да се засяга член 17, държавите членки гарантират, че в случай на последваща несъстоятелност на длъжника, сделките, които са основателни и непосредствено необходими за изпълнението на плана за реструктуриране и се извършват в съответствие с плана за реструктуриране, утвърден от съдебен или административен орган, не се обявяват за нищожни, унищожяеми или неприложими на основание, че тези сделки вредят на интересите на съвкупността от кредитори, освен ако са налице други допълнителни основания, предвидени в националното право.

#### ГЛАВА 5

##### **Задължения на директорите**

#### Член 19

##### **Задължения на директорите при наличие на вероятност за несъстоятелност**

Държавите членки гарантират, че при наличие на вероятност за несъстоятелност директорите като минимум отчитат надлежно следното:

- а) интересите на кредиторите, притежателите на дял от капитала и другите заинтересовани страни;
- б) необходимостта от предприемане на действия за избягване на несъстоятелността; и
- в) необходимостта от избягване на поведение на умишлена или груба небрежност, с което се застрашава жизнеспособността на предприятието.

## ДЯЛ III

**ОПРОЩАВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗАБРАНА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТ**

## Член 20

**Достъп до опрощаване на задължения**

1. Държавите членки гарантират, че несъстоятелните предприемачи имат достъп до поне едно производство, което може да доведе до пълно опрощаване на задълженията в съответствие с настоящата директива.

Държавите членки могат да наложат изискване извършването на търговската дейност, стопанската дейност, занаятът или професията, с които са свързани задълженията на несъстоятелния предприемач, вече да е преустановено.

2. Държавите членки, в които пълното опрощаване на задълженията зависи от частично погасяване на задълженията от предприемача, гарантират, че съответното задължение за погасяване се основава на индивидуалното положение на предприемача и по-специално е пропорционално на неговия полнежаш на запориране или разполагаем доход и активи в рамките на срока за опрощаване на задълженията, и е съобразено със справедливите интереси на кредиторите.

3. Държавите членки гарантират, че предприемачите, които са получили опрощаване на задълженията, могат да се ползват от съществуващите национални рамки, предоставящи подкрепа за дейността на предприемачите, включително достъп до подходяща и актуална информация за тези рамки.

## Член 21

**Срок за опрощаване на задълженията**

1. Държавите членки гарантират, че срокът, след който несъстоятелни предприемачи могат да получат пълно опрощаване на задълженията си, не е по-дълъг от три години и започва да тече най-късно от датата на:

- а) в случая на производство, което включва план за погасяване — решението на съдебен или административен орган за утвърждаване на плана или началото на изпълнението на плана; или
- б) в случай на всякакви други производства — решението на съдебния или административния орган за откриване на производството, или датата на установяване на масата на несъстоятелността на предприемача.

2. Държавите членки гарантират, че несъстоятелни предприемачи, които са спазили своите задължения, когато такива задължения съществуват съгласно националното право, получават опрощаване на задълженията си при изтичането на срока за опрощаване, без да е необходимо да подават молба до съдебен или административен орган за откриване на производство, в допълнение към производствата по параграф 1.

Без да се засяга първата алинея, държавите членки могат да запазят или да въведат разпоредби, позволяващи на съдебен или административен орган да провери дали предприемачите са изпълнили задълженията си, за да получат опрощаване на задълженията.

3. Държавите членки могат да предвидят, че едно пълно опрощаване на задълженията не възпрепятства продължаването на производство по несъстоятелност, налагашо осребряване и разпределяне на активите на предприемача, които представляват част от масата на несъстоятелността на този предприемач към датата на изтичането на срока за опрощаване.

## Член 22

**Период на забрана за осъществяване на дейност**

1. Държавите членки гарантират, че когато несъстоятелен предприемач получи опрощаване на своите задължения съгласно настоящата директива, всяка забрана за започване и упражняване на търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия, която има за единствено основание несъстоятелността на предприемача, престава да поражда действие най-късно в края на срока за опрощаване на задълженията.

2. Държавите членки гарантират, че при изтичане на срока за опрощаване, забраната за осъществяване на дейност, посочена в параграф 1 от настоящия член, престава да поражда действие, без да е необходимо да се подава молба пред съдебен или административен орган за откриване на производство в допълнение към производствата по член 21, параграф 1.

## Член 23

## Дерогации

1. Чрез дерогация от членове 20—22 държавите членки запазват или въвеждат разпоредби за отказ или ограничаване на достъпа до опрощаване на задължения или отмяна на опрощаването, или за определяне на по-дълги срокове за получаване на пълно опрощаване на задълженията, или по-дълги периоди на забрана за осъществяване на дейност, когато несъстоятелен предприемач е действал непочтено или недобросъвестно съгласно националното право спрямо кредиторите или други заинтересовани страни по време на задължняването си, на производството по несъстоятелност или на погасяването на задължението, без да се засягат националните правила за показателствената тежест.

2. Чрез дерогация от членове 20—22 държавите членки могат да запазят или да въведат разпоредби за отказ или ограничаване на достъпа до опрощаване на задължения, или отмяна на опрощаването, или за определяне на по-дълги срокове за получаване на пълно опрощаване на задълженията, или по-дълги периоди на забрана за осъществяване на дейност, при някои ясно определени обстоятелства и когато такива дерогации са надлежно обосновани, например когато:

- а) несъстоятелният предприемач е извършил сериозно нарушение на задълженията по плана за погасяване или на друго законово задължение, свързано със защитата на интересите на кредиторите, включително задължението да се постигне максимална възвръщаемост за кредиторите;
- б) несъстоятелният предприемач не спазва задълженията за предоставяне на информация или за сътрудничество съгласно националното право и правото на Съюза;
- в) има злоупотреби с молби за опрощаване на задължения;
- г) има подадена нова молба за опрощаване на задължения в рамките на определен срок, след като на несъстоятелния предприемач е било предоставено пълно опрощаване на задълженията или му е било отказано пълно опрощаване на задълженията поради тежко нарушение на задълженията за предоставяне на информация или за сътрудничество;
- д) разходите по производството, водещо до опрощаване на задължения, не бъдат покрити; или
- е) е необходима дерогация, за да се гарантира балансът между правата на длъжника и правата на един или повече кредитори.

3. Чрез дерогация от член 21 държавите членки могат да предвидят по-дълги срокове за опрощаване на задължения, когато:

- а) защитни мерки са одобрени или разпоредени от съдебен или административен орган с цел защита на основното жилище на несъстоятелните предприемачи и, когато е приложимо, на техните семейства, или на основните активи за продължаване на осъществяваната от предприемачите търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия; или
- б) основното жилище на несъстоятелните предприемачи и, когато е приложимо, на техните семейства, не е осребрено.

4. Държавите членки могат да изключат определени категории задължения от опрощаването на задълженията или да ограничат достъпа до опрощаване на задължения, или да постановят по-дълъг срок за опрощаване на задължения, когато такива изключения, ограничения или по-дълги срокове са надлежно обосновани, като например в случай на:

- а) обезпечени задължения;
- б) задължения, произтичащи от или във връзка с наказателни санкции;
- в) задължения, произтичащи от деликтна отговорност;
- г) задължения във връзка със задължения за издръжка, произтичащи от семейни, родствени или брачни отношения, или от родство по сватовство;
- д) задължения, възникнали след подаването на молба за производство, водещо до опрощаване на задължения, или откриването на такова производство; и
- е) задължения, произтичащи от задължението за заплащане на разходите по производството, водещо до опрощаване на задължения.

5. Чрез дерогация от член 22 държавите членки могат да предвидят по-дълги или безсрочни периоди за забрана за осъществяване на дейност, когато несъстоятелният предприемач упражнява професия:

- а) за която се прилагат специални етични правила; или специални правила относно репутацията или експертните познания, и предприемачът е нарушил посочените правила; или
- б) която включва управлението на имуществото на други лица.

Първата алинея се прилага също, ако несъстоятелният предприемач иска да получи достъп до професия, посочена в буква а) или б) от посочената алинея.

6. Настоящата директива се прилага, без да се засягат националните правила относно забрани за осъществяване на дейност, постановени от съдебен или административен орган, различни от посочените в член 22.

#### Член 24

### Консолидиране на производства по отношение на професионални и лични задължения

1. Държавите членки гарантират, че когато несъстоятелни предприемачи са натрупали задължения при упражняване на своята търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия, както и лични задължения, натрупани извън тези дейности, които не могат да бъдат разумно разделени, такива задължения, ако подлежат на опрощаване, се разглеждат в рамките на едно производство за целите на получаване на пълно опрощаване на задълженията.

2. Държавите членки могат да предвидят, че когато професионалните задължения и личните задължения могат да бъдат разделени, за целите на получаването на пълно опрощаване тези задължения се разглеждат или в отделни, но координирани производства, или в рамките на едно производство.

#### ДЯЛ IV

### МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕФИКАСНОСТТА НА ПРОИЗВОДСТВОТА ПО ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ, НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И ОПРОЩАВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ

#### Член 25

### Съдебни и административни органи

Без да се засяга съдебната независимост и разликите в организацията на съдебната система в Съюза, държавите членки гарантират, че:

- а) членовете на съдебните и административните органи, които гледат производства по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения, преминават подходящо обучение и разполагат с необходимите експертни познания за изпълнението на своите отговорности; и
- б) производства по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения се разглеждат по ефикасен начин с оглед на експедитивно третиране на производствата.

#### Член 26

### Специалисти в областта на производства по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения

1. Държавите членки гарантират, че:

- а) специалистите, назначени от съдебен или административен орган, които разглеждат производства по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения („специалистите“), получават подходящо обучение и разполагат с необходимите експертни познания за изпълнението на своите отговорности;
- б) условията за допустимост, както и процесът за назначаване, отстраняване от длъжност и подаване на оставка на специалистите, са ясни, прозрачни и справедливи;
- в) при назначаването на специалист по дадено дело, в т.ч. по дела с трансгранични елементи, се отчитат надлежно опитът и експертните познания на специалиста, както и специфичните характеристики на делото; и
- г) с цел избягване на конфликт на интереси длъжниците и кредиторите разполагат с възможността или да повдигнат възражение срещу избора или назначаването на специалист, или да поискат замяната на специалиста.

2. Комисията улеснява споделянето на добри практики между държавите членки с цел повишаване на качеството на обучението в рамките на Съюза, включително посредством инструменти за обмен на опит и изграждане на капацитет.

## Член 27

**Надзор и възнаграждение на специалистите**

1. Държавите членки въвеждат подходящи надзорни и регулаторни механизми, за да се уверят, че работата на специалистите подлежи на ефективен надзор с цел да се гарантира, че техните услуги се предоставят по ефективен и компетентен начин, и — що се отнася до участващите страни — се предоставят безпристрастно и независимо. Тези механизми включват също мерки за търсене на отговорност от специалистите, които не са изпълнили своите задължения.
2. Държавите членки осигуряват публичен достъп до информацията относно органите или структурите, които упражняват надзор върху специалистите.
3. Държавите членки могат да насърчават разработването на кодекси на поведение и спазването от специалистите на такива кодекси.
4. Държавите членки гарантират, че възнаграждението на специалистите се урежда от правила, които съответстват на целта за ефикасно провеждане на производствата.

Държавите членки гарантират, че са въведени подходящи процедури за разрешаване на спорове относно възнаграждения.

## Член 28

**Използване на електронни средства за комуникация**

Държавите членки гарантират, че при производства по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения страните по производството, специалистът и съдебният или административният орган са в състояние да изпълняват, като използват електронни средства за комуникация, включително в трансгранични ситуации, най-малко следните действия:

- а) предявяване на вземания;
- б) подаване на планове за реструктуриране и планове за погасяване;
- в) уведомления до кредиторите;
- г) подаване на оспорвания и обжалвания.

## ДЯЛ V

**МОНИТОРИНГ НА ПРОИЗВОДСТВА ПО РЕСТРУКТУРИРАНЕ, НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И ОПРОЩАВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ**

## Член 29

**Събиране на данни**

1. Държавите членки събират и обобщават ежегодно, на национално равнище, данни относно производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения, с разбивка по вид производство, най-малко за следните елементи:
  - а) броя на производствата, за които са били подадени молби или които са били открити, когато такова откриване е предвидено в националното право и производства, които са висящи или са приключени;
  - б) средната продължителност на производствата от подаване на заявлението или от откриването им, когато такова откриване е предвидено в националното право, до приключването им;
  - в) броя на производствата, различни от тези, които се изискват по буква г), с разбивка по видове резултати;
  - г) броя на молбите за производства по реструктуриране, които са били обявени за недопустими, били са отхвърлени или оттеглени, преди да бъдат открити.
2. Държавите членки събират и обобщават ежегодно, на национално равнище, данни относно броя на длъжниците, които са били предмет на производство по реструктуриране или производство по несъстоятелност, и които, в рамките на три години преди датата на подаване на молбата или от откриването на такова производство, когато такова откриване е предвидено в националното право, са били обект на план за реструктуриране, утвърден в рамките на предходно производство по реструктуриране в изпълнение на дял II.

3. Държавите членки могат да събират и обобщават ежегодно, на национално равнище, данни за:
  - а) средните разходи за всеки вид производство;
  - б) средната събираемост на вземанията за обезпечените и необезпечените кредитори и, когато е приложимо, други видове кредитори, поотделно;
  - в) броя на предприемачите, които след провеждането на производство по член 1, параграф 1, буква б), са започнали нова стопанска дейност;
  - г) броя на съкратените работни места, свързани с производства по реструктуриране и несъстоятелност.
4. Държавите членки правят разбивка на данните, посочени в параграф 1, букви а)–в), и, когато е приложимо и има такива – данните, посочени в параграф 3, въз основа на следното:
  - а) размера на длъжниците, които не са физически лица;
  - б) дали длъжниците, обект на производства по реструктуриране или несъстоятелност, са физически или юридически лица; и
  - в) дали производствата, водещи до опрощаване на задължения, засягат само предприемачите или всички физически лица.
5. Държавите членки могат да събират и обобщават данните, посочени в параграфи 1 – 4, по метод на извадки, който гарантира, че извадките са представителни от гледна точка на техния обем и многообразие.
6. Държавите членки събират и обобщават данните, посочени в параграфи 1, 2, 4 и — когато е приложимо, в параграф 3 — за пълни календарни години, приключващи на 31 декември от съответната година, като започват с първата пълна календарна година след датата на прилагане на актовете за изпълнение, посочени в параграф 7. Данните се съобщават на Комисията ежегодно въз основа на стандартен формуляр за съобщаване на данни до 31 декември от календарната година след годината, за която са събрани данни.
7. Комисията утвърждава формуляра за съобщаване на данни, посочен в параграф 6 от настоящия член, чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 30, параграф 2.
8. Комисията публикува на уебсайта си информацията, която се предоставя съгласно параграф 6, като тази информация е достъпна и лесна за използване.

#### Член 30

#### Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта за акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

#### ДЯЛ VI

#### ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

#### Член 31

#### Връзка с други законодателни актове и международни инструменти

1. Следните законодателни актове се прилагат независимо от настоящата директива:
  - а) Директива 98/26/ЕО;
  - б) Директива 2002/47/ЕО; и
  - в) Регламент (ЕС) № 648/2012.

2. Настоящата директива се прилага, без да се засягат изискванията за защитни мерки по отношение на средствата на платежните институции, предвидени съгласно Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(24)</sup> и по отношение на институциите за електронни пари съгласно Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета <sup>(25)</sup>.

3. Настоящата директива не засяга прилагането на Конвенцията за международните гаранции по отношение на подвижното оборудване и протокола към нея относно специфични въпроси, свързани с оборудване за въздухоплавателни средства, подписани на 16 ноември 2001 г. в Кейптаун, по които някои държави членки са страна към момента на приемане на настоящата директива.

### Член 32

#### Изменение на Директива (ЕС) 2017/1132

В член 84 от Директива (ЕС) 2017/1132 се добавя следният параграф:

„4. Държавите членки предвиждат дерогация от член 58, параграф 1, член 68, членове 72, 73 и 74, член 79, параграф 1, буква б), член 80, параграф 1 и член 81 до степента и за периода, в който такива дерогации са необходими за установяването на рамките за превантивно реструктуриране, предвидени в Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета (\*).

Първа алинея се прилага, без да се засяга принципът на равно третиране на акционерите.

(\* Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения, и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива за реструктурирането и несъстоятелността) (ОВ L 172, 26.6.2019 г., стр. 18).“

### Член 33

#### Клауза за преразглеждане

Не по-късно от 17 юли 2026 г. и на всеки пет години след това Комисията представя на Европейския парламент, на Съвета и на Европейския икономически и социален комитет доклад относно прилагането и въздействието на настоящата директива, включително относно прилагането на правилата за правата на глас и формирането на класове по отношение на уязвими кредитори, като например работници. Въз основа на посочената оценка Комисията представя законодателно предложение, ако е целесъобразно, като обмисля допълнителни мерки за консолидиране и хармонизиране на правната рамка за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения.

### Член 34

#### Транспониране

1. Държавите членки приемат и публикуват до 17 юли 2021 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, с изключение на разпоредбите, необходими, за да се съобразят с член 28, букви а), б) и в), които се приемат и публикуват до 17 юли 2024 г., и разпоредбите, необходими, за да се съобразят с член 28, буква г), които се приемат и публикуват до 17 юли 2026 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Те прилагат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, считано от 17 юли 2021 г., с изключение на разпоредбите, необходими, за да се съобразят с член 28, букви а), б) и в), които се прилагат от 17 юли 2024 г., и разпоредбите, необходими, за да се съобразят с член 28, буква г), които се прилагат от 17 юли 2026 г.

<sup>(24)</sup> Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 23.12.2015 г., стр. 35).

<sup>(25)</sup> Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ L 267, 10.10.2009 г., стр. 7).



2. Чрез дерогация от параграф 1 държавите членки, които срещат особени трудности при прилагането на настоящата директива, могат да се възползват от удължаване на предвидения в параграф 1 срок за изпълнение с най-много една година. При нужда да се възползват от възможността за удължаване на срока за изпълнение държавите членки уведомяват Комисията до 17 януари 2021 г.
3. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 35

**Влизане в сила**

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 36

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 20 юни 2019 година.

*За Европейския парламент*  
*Председател*  
A. TAJANI

*За Съвета*  
*Председател*  
G. CIAMBA

---

**ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/1024 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА****от 20 юни 2019 година****относно отворените данни и повторното използване на информацията от обществения сектор  
(преработен текст)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет <sup>(1)</sup>,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура <sup>(2)</sup>,

като имат предвид, че:

- (1) Директива 2003/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета <sup>(3)</sup> е била съществено изменяна. Тъй като трябва да се извършат допълнителни изменения и с оглед постигане на яснота посочената директива следва да бъде преработена.
- (2) В съответствие с член 13 от Директива 2003/98/ЕО и пет години след приемането на Директива 2013/37/ЕС на Европейския парламент и на Съвета <sup>(4)</sup>, с която се изменя Директива 2003/98/ЕО, Комисията, след консултация със съответните заинтересовани страни, оцени и прегледа функционирането на Директива 2003/98/ЕО в рамките на Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка.
- (3) След консултация със заинтересованите страни и в светлината на резултата от оценката на въздействието Комисията смята, че е необходимо да се предприеме действие на равнището на Съюза с цел да се преодолеят оставащите и новите препятствия пред широкото повторно използване на информацията от обществения сектор и финансираната с публични средства информация в целия Съюз, с цел да се актуализира законодателната рамка с оглед на напредъка на цифровите технологии и с цел по-нататъшното стимулиране на цифровите иновации, най-вече по отношение на изкуствения интелект.
- (4) Съществените изменения, въведени в правния текст с цел да се използва целият потенциал на информацията от обществения сектор в полза на европейската икономика и общество, следва да са съсредоточени върху следните области: предоставянето на достъп в реално време до динамични данни посредством подходящи технически средства, повишаването на предлагането на ценни данни от обществения сектор за повторно използване, в това число и от публичните предприятия, организацията, осъществяващи научноизследователска дейност, и организациите, финансиращи подобна дейност, справянето с появата на нови форми на изключителни договорености, използването на изключения от принципа на налагане на такси в рамките на пределните разходи, и връзката между настоящата директива и някои свързани правни инструменти, включително Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(5)</sup> и директиви 96/9/ЕО <sup>(6)</sup>, 2003/4/ЕО <sup>(7)</sup> и 2007/2/ЕО <sup>(8)</sup> на Европейския парламент и на Съвета.

<sup>(1)</sup> ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 238.

<sup>(2)</sup> Позиция на Европейския парламент 4 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 6 юни 2019 г.

<sup>(3)</sup> Директива 2003/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 ноември 2003 г. относно повторната употреба на информацията в обществения сектор (ОВ L 345, 31.12.2003 г., стр. 90).

<sup>(4)</sup> Директива 2013/37/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за изменение на Директива 2003/98/ЕО относно повторната употреба на информацията в обществения сектор (ОВ L 175, 27.6.2013 г., стр. 1).

<sup>(5)</sup> Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

<sup>(6)</sup> Директива 96/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 1996 г. за правна закрила на базите данни (ОВ L 77, 27.3.1996 г., стр. 20).

<sup>(7)</sup> Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на Директива 90/313/ЕИО на Съвета (ОВ L 41, 14.2.2003 г., стр. 26).

<sup>(8)</sup> Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) (ОВ L 108, 25.4.2007 г., стр. 1).

- (5) Достъпът до информация е основно право. Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-долу „Хартата“) предвижда, че всеки има право на свобода на изразяването на мнения, което включва свободата да отстоява своето мнение, да получава и да разпространява информация и идеи без намеса на публичните власти и независимо от границите.
- (6) В член 8 от Хартата се гарантира правото на защита на личните данни и се предвижда, че тези данни трябва да бъдат обработвани добросъвестно, за точно определени цели, въз основа на съгласието на заинтересованото лице или по силата на друго предвидено от закона легитимно основание и подлежат на контрол от независим орган.
- (7) Договорът за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) предвижда създаването на вътрешен пазар и система, гарантиращи, че конкуренцията на вътрешния пазар няма да бъде нарушена. Хармонизирането на правилата и практиките в държавите членки, свързани с използването на информацията от общественния сектор, допринася за постигането на тези цели.
- (8) Общественият сектор в държавите членки събира, произвежда, възпроизвежда и разпространява широка гама информация в много области като например социалната, политическата, икономическата, правната, географската, екологичната, метеорологичната, сеизмичната, както и в сферите на туризма, бизнеса, патентите и образованието. Документите, създадени от органите на изпълнителната, законодателната или съдебната власт в общественния сектор, представляват огромен, разнообразен и ценен фонд от ресурси, който може да бъде от полза за обществото. Предоставянето на тази информация, която включва динамични данни, в широко използван електронен формат, позволява на гражданите и юридическите лица да намерят нови начини за използването на тези данни и създаването на нови иновативни продукти и услуги. Държавите членки и органите от общественния сектор могат да се възползват и да получават подходяща финансова подкрепа от съответните фондове и програми на Съюза, като се гарантира широкото използване на цифровите технологии или цифровото преобразуване на публичните администрации и публичните услуги, в усилията им да предоставят лесен достъп до данните за повторно използване.
- (9) Информацията от общественния сектор представлява изключителен източник на данни, които могат да допринесат за подобряването на вътрешния пазар и за разработването на нови приложения за потребителите и юридическите лица. Интелигентното използване на данните, включително обработването им чрез приложения в областта на изкуствения интелект, може да окаже въздействие, което да доведе до преобразуването на всички сектори на икономиката.
- (10) Директива 2003/98/ЕО установи набор от минимален брой правила, уреждащи повторното използване и практическите механизми за улесняване на повторното използване на съществуващи документи, притежавани от органите от общественния сектор в държавите членки, в това число от органи на изпълнителната, законодателната и съдебната власт. От приемането на първия набор правила за повторно използване на информация от общественния сектор количеството данни в света, включително данните от общественния сектор, се е увеличило експоненциално, като се генерират и събират нови видове данни. Същевременно сме свидетели на непрекъсната еволюция в областта на технологиите за анализ, използване и обработка на данни, като машинното обучение, изкуствения интелект и интернет на нещата. Тази динамична технологична еволюция прави възможно създаването на нови услуги и приложения, които са основават върху използването, обобщаването или комбинирането на данни. Правилата, първоначално приети през 2003 г. и изменени през 2013 г., вече не съответстват на бързите промени, в резултат на което съществува риск да бъдат пропуснати икономическите и социалните възможности, предлагани от повторното използване на данни от общественния сектор.
- (11) Еволюцията, водеща към развитието на основано на данни общество, където се използват данни от различни области и дейности, се отразява върху живота на всички граждани на Съюза, като наред с другото им дава възможност да се сдобият с нови пътища за достъп и получаване на знания.
- (12) Цифровото съдържание играе важна роля в тази еволюция. Произвеждането на съдържание доведе до нарастване на бързото създаване на работни места през последните години и това е процес, който продължава. Повечето от тези работни места се създават от новаторски стартиращи предприятия и малки и средни предприятия (МСП).
- (13) Една от главните цели на изграждането на вътрешен пазар е създаването на условия, водещи към развитието на услуги и продукти в рамките на целия Съюз и на територията на държавите членки. Информацията от общественния сектор или информацията, която се събира, създава, възпроизвежда и разпространява в рамките на изпълнението на обществени функции или услуга от обществен интерес, представлява важен изходен материал за

продуктите и услугите с цифрово съдържание и ще се превърне в още по-важен източник на съдържание с развитието на модерни цифрови технологии, като изкуствения интелект, споделените регистрови технологии (DLTs) и интернет на нещата. Широкото трансгранично географско покритие също ще бъде от основно значение в този контекст. Очаква се по-големият брой възможности за повторно използване на такава информация, наред с другото, да позволи на всички дружества на Съюза, включително микропредприятията и МСП, както и на гражданското общество, да използват нейния потенциал и да допринасят за икономическото развитие и създаването и защитата на висококачествени работни места, по-специално в полза на местните общности, както и за важните обществени цели като отчетността и прозрачността.

- (14) Създаването на условия за повторно използване на документи, притежавани от орган от общественния сектор, създава добавена стойност в полза на повторните ползватели, крайните ползватели и обществото като цяло, а в много случаи и за самия орган от общественния сектор, като насърчава прозрачността и отчетността и осигурява обратна връзка с повторните ползватели и крайните ползватели, която позволява на съответния орган от общественния сектор да подобрява качеството на събираната информация и да изпълнява своите функции.
- (15) Съществуват значителни разлики в правилата и практиката в държавите членки по отношение на използването на информационните ресурси от общественния сектор, които представляват бариери пред разгръщането на пълния икономически потенциал на този ключов документен ресурс. Фактът, че практиката на органите от общественния сектор при използване на информацията от общественния сектор продължава да варира в различните държави членки следва да се вземе предвид. Във връзка с това следва да се цели минимално хармонизиране на националните правила и практики при повторното използване на документи от общественния сектор, когато разликите в националната уредба и практика или липсата на яснота се превръщат в препятствие пред безпроблемното функциониране на вътрешния пазар и нормалното развитие на информационното общество в Съюза.
- (16) Концептуално под „отворени данни“ се разбира най-общо данните в отворен формат, които могат да се използват свободно, повторно и да се споделят от всеки за всякакви цели. Политиките за отворени данни, които насърчават широкото наличие и повторното използване на информация от общественния сектор за частни или търговски цели с минимални или никакви правни, технически или финансови ограничения, и които поощряват разпространението на информация не само за икономическите оператори, но предимно за обществеността, могат да играят важна роля за насърчаването на социалното участие, както и за поставянето на начало и поощряването на разработката на нови услуги, основани на новаторски начини за комбиниране и използване на такава информация. Поради това държавите членки се поощряват да насърчават създаването на данни, основано на принципа „отворени по замисъл и по подразбиране“, по отношение на всички документи, попадащи в обхвата на настоящата директива. В същото време държавите членки следва да гарантират постоянно ниво на защита на целите от обществен интерес, като обществената сигурност, включително когато става въпрос за чувствителна информация, свързана със защитата на критичните инфраструктури. Те следва също да гарантират защитата на личните данни, включително когато информацията в отделен набор от данни не представлява риск за идентифицирането или посочването на физическо лице, но когато тази информация е в съчетание с друга налична информация, тя би могла да доведе до подобен риск.
- (17) Освен това без минимално хармонизиране на равнището на Съюза законодателната дейност на национално равнище, която вече е започнала в редица държави членки с цел да се даде отговор на технологичните предизвикателства, може да доведе дори до по-значително разминаване. Въздействието на такова разминаване и неясноти в законодателствата ще става все по-значимо с по-нататъшното развитие на информационното общество, което вече силно е увеличило трансграничното използване на информацията.
- (18) Държавите членки са изготвили политики относно повторното използване съгласно Директива 2003/98/ЕО и някои от тях възприемат амбициозни подходи във връзка с отворените данни, за да направят повторното използване на достъпни данни от общественния сектор по-лесно за гражданите и юридическите лица над минималното ниво, определено в същата директива. Съществува риск различните правила в държавите членки да представляват пречка за трансграничното предлагане на продукти и услуги и да не позволяват сравними публични набори от данни да се използват повторно за основани на тях приложения в целия Съюз. Затова е необходима поне минимална хармонизация, за да се определи кои публични данни могат да подлежат на повторно използване на вътрешния информационен пазар, която да е в съответствие със и да не засяга съответните режими на достъп, както общи, така и секторни, като режима, определен с Директива 2003/4/ЕО. Разпоредбите на правото на Съюза и националното право, които надхвърлят тези минимални изисквания, по-специално в случаите на секторното право, следва да продължат да се прилагат. Примерите за разпоредби, които надхвърлят минималното равнище на хармонизация съгласно настоящата директива, включват по-ниски от предвидените в настоящата директива прагове стойности за позволените такси за повторно използване или условия за лицензиране, които са по-малко ограничителни, отколкото посочените в настоящата директива. По-специално, настоящата директива не засяга разпоредбите, които надхвърлят минималното равнище на хармонизация, определено в настоящата директива, както е посочено в делегираните регламенти на Комисията, приети по силата на Директива 2010/40/ЕС на Европейския парламент и Съвета <sup>(9)</sup>.

<sup>(9)</sup> Директива 2010/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2010 г. относно рамката за внедряване на интелигентните транспортни системи в областта на автомобилния транспорт и за интерфейси с останалите видове транспорт (ОВ L 207, 6.8.2010 г., стр. 1).

- (19) Освен това държавите членки се насърчават да надхвърлят минималните изисквания, определени в настоящата директива, като прилагат нейните изисквания по отношение на документи, притежавани от публични предприятия, свързани с дейности, за които съгласно член 34 от Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета<sup>(10)</sup> е установено, че са пряко изложени на конкуренция. Освен това държавите членки могат също така да решат да прилагат изискванията на настоящата директива по отношение на частни предприятия, по-специално такива, които предоставят услуги от обществен интерес.
- (20) Необходима е обща рамка за условията, уреждащи повторното използване на документите от общественния сектор, за да се гарантират справедливи, пропорционални и недискриминационни условия за повторното използване на такава информация. Органите от общественния сектор събират, произвеждат, възпроизвеждат и разпространяват документи с цел изпълнение на обществените си функции. Публичните предприятия събират, произвеждат, възпроизвеждат и разпространяват документи с цел да предоставят услуги от обществен интерес. Използването на такива документи за други цели представлява повторно използване. Политиките на държавите членки могат да отидат по-далеч от минималните стандарти, установени в настоящата директива, като по този начин създават възможности за по-широко повторно използване. При транспонирането на настоящата директива държавите членки могат да използват термини, различни от „документ“, при условие че се запазва пълният обхват на понятието „документ“, съгласно посоченото в настоящата директива.
- (21) Настоящата директива следва да се прилага за документи, чието предоставяне е включено в обществените функции на съответните органи от общественния сектор съгласно определеното в закона или други задължителни правила на държавите членки. При липсата на такива правила обществените функции следва да се определят в съответствие с общата административна практика на държавите членки, при условие че обхватът на обществените функции е прозрачен и подлежи на преразглеждане. Обществените функции може да бъдат формулирани общо или според конкретния случай за отделни органи от общественния сектор.
- (22) Настоящата директива следва да се прилага по отношение на документи, за които е даден достъп за повторно използване в случаите, когато органите от общественния сектор предоставят лицензи, продават, разпространяват, обменят или предоставят информация. За да се избегнат припокриващите се субсидии, повторното използване следва да включва по-нататъшното използване на документи в рамките на самата организация за дейности, попадащи извън обхвата на нейните обществените функции. Дейностите, попадащи извън обществените функции, обикновено включват предоставяне на документи, които се произвеждат, и които се продават изключително на търговски начала и то в условията на конкуренция с други документи на пазара.
- (23) Настоящата директива не ограничава и не възпрепятства изпълнението на законоустановените функции на публичните органи на властта и на други органи от общественния сектор. В настоящата директива се определя задължение за държавите членки да направят всички съществуващи документи повторно използваеми, освен ако достъпът е ограничен или изключен съгласно националните правила за достъп до документи или при спазване на другите изключения, предвидени в настоящата директива. Настоящата директива се основава на съществуващите режими за достъп в държавите членки и не променя националните правила за достъп до документи. Директивата не се прилага спрямо случаите, в които граждани или юридически лица имат право, съгласно съответния режим за достъп, да получат даден документ само ако могат да докажат конкретен интерес. На равнището на Съюза член 41 относно правото на добра администрация и член 42 относно правото на достъп до документи от Хартата признават правото на всеки гражданин на Съюза, както и на всяко физическо и юридическо лице, което пребивава в държава членка или има там седалище, да има достъп до документите на Европейския парламент, Съвета и Комисията. Органите от общественния сектор следва да се насърчават да предоставят за повторно използване всякакви притежавани от тях документи. Органите от общественния сектор следва да популяризират и насърчават повторното използване на документите, включително официалните текстове със законодателен и административен характер, в онези случаи, при които органът от общественния сектор има правото да разрешава тяхното повторно използване.
- (24) Държавите членки често поверяват предоставянето на услуги от обществен интерес на субекти извън общественния сектор, като обаче поддържат висока степен на контрол върху подобни субекти. Същевременно Директива 2003/98/ЕО се прилага само към документи, притежавани от органи от общественния сектор, докато публичните предприятия са изключени от нейното приложно поле. Това води до незадоволителна наличност за повторно използване на документи, изготвени при изпълнение на услуги от обществен интерес в редица области, по-специално в сектора на комуналните услуги. Това също така значително намалява потенциала за създаване на трансгранични услуги, имащи за основа документи, притежавани от публичните предприятия, които предоставят услуги от обществен интерес.
- (25) Поради това Директива 2003/98/ЕО следва да се измени с цел да се гарантира, че тя може да се прилага по отношение на повторното използване на съществуващи документи, изготвени при изпълнение на услуги от обществен интерес от публични предприятия, извършващи една от дейностите, посочени в членове 8—14 от Директива 2014/25/ЕС, както и от публичните предприятия, извършващи дейност като оператор на обществени

<sup>(10)</sup> Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 243).

услуги съгласно член 2 от Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(1)</sup>, публичните предприятия, които извършват дейност като въздушни превозвачи, изпълняващи задължения за предоставяне на обществена услуга в съответствие с член 16 от Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(2)</sup>, и публичните предприятия, развиващи дейност като корабособственици от Общността, изпълняващи задължения за предоставяне на обществена услуга в съответствие с член 4 от Регламент (ЕИО) № 3577/92 на Съвета <sup>(3)</sup>.

- (26) Настоящата директива не съдържа общо задължение за разрешаване на повторното използване на документите, изготвени от публични предприятия. Решението дали да се даде или не разрешение за повторно използване следва да зависи от засегнатото публично предприятие, с изключение на случаите, в които се изисква друго съгласно настоящата директива или съгласно правото на Съюза или националното право. Само след като дадено публично предприятие е предоставило даден документ за повторно използване, то следва да спазва съответните задължения, посочени в глави III и IV от настоящата директива, по-специално що се отнася до форматите, налагането на такси, прозрачността, лицензите, недискриминацията и забраната за изключителни договорености. От друга страна, публичните предприятия не следва да са длъжни да се съобразяват с изискванията, посочени в глава II, например правилата, които се прилагат по отношение на обработването на заявленията. Когато се позволява повторно използване на документи, следва да се отделя специално внимание на чувствителната информация, свързана със защитата на критичните инфраструктури съгласно определението в Директива 2008/114/ЕО <sup>(4)</sup> на Съвета и на основните услуги по смисъла на Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(5)</sup>.
- (27) Обемът на генерираните научноизследователски данни нараства експоненциално, като самите данни имат потенциал да бъдат повторно използвани и извън научната общност. За да се посрещат нарастващите обществени предизвикателства по ефикасен и цялостен начин, понастоящем е изключително важно и спешно да има достъп до данни от различни източници, сектори и дисциплини, като те трябва да могат да се комбинират и използват повторно. Научноизследователските данни включват статистически данни, резултати от опити, измервания, теренни наблюдения, резултати от проучвания, записи от разговори и изображения. Те включват също метаданни, спецификации и други цифрови обекти. Научноизследователските данни са различни от научните статии, в които се оповестяват и коментират научни резултати, получени от научноизследователска дейност. В продължение на много години отворената наличност и повторна използваемост на данни от научни изследвания, получили публично финансиране, бяха предмет на специални политически инициативи. Под свободен достъп се разбира практиката да се предоставя онлайн достъп до резултати от научни изследвания безплатно за крайния ползвател и без ограничения за използването и повторното използване, извън възможността да се изисква посочване на автора. Политиките за свободен достъп имат по-специално за цел да предоставят на изследователите и на широката общественост достъп до научноизследователски данни на възможно най-ранен етап от процеса на разпространение и да улеснят тяхното използване и повторно използване. Свободният достъп спомага за повишаването на качеството, намалява необходимостта от ненужно дублиране на изследванията, ускорява научния прогрес, помага в борбата срещу измамите в научната област и като цяло може да способства за икономическия растеж и иновациите. Наред със свободния достъп се полагат похвални усилия за това планирането на управлението на данните да стане стандартна научна практика и за подпомагане на разпространението на научноизследователски данни, които са лесни за намиране, достъпни, оперативно съвместими и годни за повторно използване (наричан по-долу „принципа FAIR“).
- (28) Поради обяснените по-горе причини е подходящо да се установи задължение за държавите членки да приемат политика на свободен достъп по отношение на данни от научни изследвания, ползвали публично финансиране, и да гарантират, че тези политики се изпълняват от всички организации, които осъществяват научни изследвания, и от всички организации, които финансират научни изследвания. Организацияте, осъществяващи научни изследвания, и организациите, финансиращи научни изследвания, също могат да бъдат организирани като органи от обществения сектор или публични предприятия. Настоящата директива се прилага по отношение на такива хибридни организации и на техните научноизследователски данни само в качеството им на организации, осъществяващи научни изследвания. Политиките за свободен достъп обикновено дават възможност за редица изключения от даването на свободен достъп до резултатите от изследванията. В препоръка на Комисията от 25 април 2018 г. относно достъпа до научна информация и нейното съхранение наред с другото се описват съответните елементи на политиките за свободен достъп. В допълнение условията, при които определени научноизследователски данни могат да бъдат използвани повторно, следва да бъдат подобрени. Поради тази причина някои задължения, произтичащи от настоящата директива, следва да обхванат и научноизследователски данни, получени в резултат от научноизследователска дейност, субсидирана с публични средства или съфинансирана от публични и частни субекти. Съгласно националните политики за свободен достъп, финансираните с

<sup>(1)</sup> Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 1).

<sup>(2)</sup> Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (ОВ L 293, 31.10.2008 г., стр. 3).

<sup>(3)</sup> Регламент (ЕИО) № 3577/92 на Съвета от 7 декември 1992 г. относно прилагането на принципа за свободно предоставяне на услуги в областта на морския превоз в рамките на държавите-членки (морски каботаж) (ОВ L 364, 12.12.1992 г., стр. 7).

<sup>(4)</sup> Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита (ОВ L 345, 23.12.2008 г., стр. 75).

<sup>(5)</sup> Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза (ОВ L 194, 19.7.2016 г., стр. 1).

публични средства научноизследователски данни следва да бъдат отворени по подразбиране. В този контекст обаче следва да бъдат надлежно взети предвид опасенията във връзка с неприкосновеността на личния живот, защитата на личните данни, поверителността, националната сигурност, законните търговски интереси, като търговската тайна, както и във връзка с правата върху интелектуалната собственост на трети страни, в съответствие с принципа „отворени по възможност, ограничени по необходимост“. Освен това научноизследователските данни, които са изключени от достъп поради съображения, свързани с националната сигурност, отбраната или обществената сигурност, не следва да попадат в обхвата на настоящата директива. За да се избегне административната тежест, проистичащите от настоящата директива задължения следва да се прилагат само по отношение на данни от научни изследвания, които вече са направени публично достояние от изследователите, организациите, осъществяващи научни изследвания, или организациите, финансиращи научни изследвания, чрез институционален или тематичен регистър и не следва да налагат допълнителни разходи за набавянето на наборите от данни или да изискват допълнителна обработка на данни. Държавите членки могат да разширят прилагането на настоящата директива, така че да обхванат научноизследователските данни, които са направени публично достояние посредством други инфраструктури за данни, различни от регистри, чрез публикации със свободен достъп, като например файл, приложен към статия, материал с данни или материал в списание за данни. Документите, различни от научноизследователски данни, следва да продължат да бъдат изключени от обхвата на настоящата директива.

- (29) Определението за „орган от обществен сектор“ се основава на определението в член 2, параграф 1, точка 1 от Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета<sup>(16)</sup>. Определението за „публичнопублична организация“, установено в посочената директива и определението за „публично предприятие“, установено в Директива 2014/25/ЕС, следва да се прилагат към настоящата директива.
- (30) Настоящата директива установява определението на термина „документ“ и това определение следва да включва всяка една част на даден документ. Терминът „документ“ следва да покрива всякакъв вид отразяване на действия, факти или информация – както и всяка съвкупност от такива действия, факти или информация – независимо от носителя на същите (хартиен или в електронна форма или като звукозапис, видеозапис или аудио-визуален запис). Определението на „документ“ не е предвидено да включва компютърните програми. Държавите членки могат да разширят прилагането на настоящата директива, така че да обхваща компютърните програми.
- (31) Органите от обществен сектор предоставят все повече документи за повторно използване проактивно, като осигуряват намирането им онлайн и действителната наличност на документите и свързаните с тях метаданни в отворен формат, които могат да бъдат машинночетими и гарантират оперативната съвместимост, повторното използване и достъпността. Документите следва да се предоставят за повторно използване също и след искане от страна на потребител. В тези случаи срокът за отговор на заявка за повторно използване следва да бъде разумен и да отговаря на еквивалентен срок за заявки за достъп до документа съгласно съответните режими на достъп. Публичните предприятия, учебните заведения, организациите, осъществяващи научни изследвания, и организациите, финансиращи научни изследвания, следва обаче да са освободени от това изискване. Разумните срокове в целия Съюз ще стимулират създаването на нови агрегирани информационни продукти и услуги на равнището на целия Съюз. Това е от особено значение за динамичните данни (включително данни за околната среда, трафика, спътникови данни, метеорологични данни и сензорно генерирани данни), икономическата стойност на които зависи от непосредствената наличност на информацията, както и от редовното ѝ актуализиране. Поради това динамичните данни следва да бъдат предоставяни непосредствено след придобиването им, или в случай на ръчно актуализиране – веднага след промяната на набора от данни, посредством приложно-програмен интерфейс (API), така че да се улесни развитието на приложения за интернет, а също и на мобилни и облачни приложения въз основа на такива данни. Когато това не е възможно поради технически или финансови ограничения, органите от обществен сектор следва да предоставят документите за достъп в срок, който да позволява използването на техния пълнен икономически потенциал. Следва да се вземат конкретни мерки, за да се премахнат съответните технически и финансови ограничения. Ако се използва лиценз, своевременното предоставяне на документите може да бъде част от условията на лиценза. Когато проверката на данни е от основно значение по основателни причини, свързани с обществен интерес, по-специално с общественото здраве и безопасност, динамичните данни следва да се предоставят незабавно след проверката. Подобна проверка от основно значение следва да не засяга честотата на актуализирането.
- (32) За да се получи достъп до данните, предоставени за повторно използване по силата на настоящата директива, е полезно да се осигури достъп до динамични данни посредством добре разработени API. API е набор от функции, процедури, определения и протоколи за междумашинна комуникация и безпрепятствен обмен на данни. За API следва да бъде осигурена ясна техническа документация, която да е изчерпателна и налична онлайн. Когато е възможно, следва да се използват отворени API. Следва да се прилагат признати в Съюза или международно признати стандартни протоколи, а когато е приложимо, следва да се използват международни стандарти за наборите от данни. API могат да бъдат с различни равнища на сложност и могат да представляват обикновена връзка към база данни за извличане на специфични набори от данни, уеб интерфейс, или по-сложни конфигурации. Повторното използване и споделянето на данни с помощта на подходящо използвани приложно-програмен интерфейс носи цялостна полза, тъй като помага на разработчиците и стартиращите предприятия да създават нови услуги и продукти. То е и основна съставка на създаването на значими екосистеми около активите от данни, които често пъти са неизползвани. Създаването и използването на API трябва да се основава на няколко

<sup>(16)</sup> Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

принципа: наличност, стабилност, поддръжка през целия жизнен цикъл, използване на единни стандарти, улеснено използване, както и сигурност. По отношение на динамичните данни, а именно онези, които често се актуализират, в редица случаи в реално време, органите от общественния сектор и публичните предприятия следва да ги предоставят за повторно използване с помощта на подходящи API непосредствено след тяхното придобиване, а където е приложимо – под формата на информационен масив за изтегляне, освен в случаите, когато това би наложило непропорционално усилие. При оценяване на пропорционалността на усилието следва да се вземат предвид мащабът и оперативният бюджет на въпросния орган от общественния сектор или публично предприятие.

- (33) Възможностите за повторно използване могат да бъдат усъвършенствани чрез ограничаване необходимостта от цифровизиране на документите на хартиен носител или от обработка на цифрови файлове с цел постигане на взаимната им съвместимост. Поради това органите от общественния сектор следва да предоставят за достъп документите, налични във всякакъв предварителен формат или език, където е възможно и уместно чрез електронни средства. Органите от общественния сектор следва да разглеждат положително исканията за извлечения от съществуващи документи в случаите, в които удовлетворяването на такова искане би било свързано с извършването само на обикновено действие. Органите от общественния сектор обаче не следва да се задължават да предоставят извлечения от документ или да изменят формата на заявената информация в случаите, в които това предполага непропорционално усилие. За улесняване на повторното използване органите от общественния сектор следва да предоставят достъп до своите собствени документи във формат, който, доколкото е възможно и подходящо, не зависи от използването на специфичен софтуер. В случаите, в които е възможно и уместно, органите от общественния сектор следва да вземат предвид възможностите за повторното използване на документи от страна на и в полза на лица с увреждания, като предоставят информацията в достъпен формат в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета <sup>(17)</sup>.
- (34) За улесняване на повторното използване органите от общественния сектор, когато е възможно и целесъобразно, следва да предоставят документите, включително публикуваните на уебсайтове, в отворен и машинночетим формат и заедно с метаданните им с възможно най-висока степен на точност и детайлизация, във формат, който да гарантира оперативна съвместимост, например чрез обработването им по начин, съответстващ на принципите, които регулират изискванията за съвместимост и използваемост на пространствената информация съгласно Директива 2007/2/ЕО.
- (35) За даден документ следва да се счита, че е в машинночетим формат, ако е под формата на файл, който е структуриран така, че да позволява софтуерни приложения да идентифицират, разпознават и извличат от него специфични данни. Данните, кодирани във файлове, които са структурирани в машинночетим формат, се смятат за машинночетими данни. Машинночетимият формат може да бъде отворен или да бъде защитен от право на собственост. Те могат да бъдат официални стандарти или не. Документи, кодирани във файлов формат, който ограничава автоматичната обработка поради факта, че данните не могат въобще или не могат лесно да бъдат извлечени от тези документи, не следва да се считат за такива в машинночетим формат. Държавите членки, по целесъобразност и съобразно възможностите, следва да насърчават използването на признат в Съюза или международно признат отворен машинночетим формат. Европейската рамка за оперативно съвместими решения следва да се взема предвид, когато е приложимо, при разработването на технически решения за повторното използване на документи.
- (36) Таксите за повторно използване на документи представляват сериозно препятствие пред навлизането на пазара на стартиращи предприятия и МСП. Поради това документите следва да се предоставят за повторно използване без да се налагат такси, а ако таксите са необходими, те по принцип следва да се ограничават до пределните разходи. Когато органите от общественния сектор извършват особено мащабно търсене за заявената информация или внасят изменения във формата ѝ, свързани с изключително високи разходи, било по собствена инициатива или за да се съобразят с националното право, пределните разходи могат да покриват разходите, свързани с тези дейности. В изключителни случаи следва да се вземе предвид нуждата да не се пречи на нормалното функциониране на органите от общественния сектор, които трябва да генерират приходи за покриване на значителна част от своите разходи, свързани с изпълнението на обществените им функции. Това се отнася също и за случаите, когато орган от общественния сектор е предоставил данни под формата на отворени данни, но е длъжен да генерира приходи за покриване на значителна част от своите разходи, свързани с изпълнението на други обществени функции. Ролята на публичните предприятия в конкурентна икономическа среда също следва да се има предвид. Поради това в такива случаи органите от общественния сектор и публичните предприятия следва да могат да налагат такси над пределните разходи. Тези такси следва да се определят в съответствие с обективни, прозрачни и подлежащи на проверка критерии, а общите приходи от предоставянето и разрешаването на повторно използване на документи не следва да надвишават разходите за събиране и изготвяне, включително закупуване от трети страни, възпроизвеждане, поддръжка, съхранение и разпространение, наред с разумна възвръщаемост на инвестицията. Когато е

<sup>(17)</sup> Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на органите от общественния сектор (ОВ L 327, 2.12.2016 г., стр. 1).



приложимо, следва също да бъде възможно в допустимите разходи да се включват разходите за анонимизиране на личните данни и разходите за мерки за защита на поверителността на данните. Държавите членки могат да изискват от органите от общественния сектор и от публичните предприятия да оповестяват тези разходи. Изискването за генериране на приходи с цел покриване на значителна част от разходите на органите от общественния сектор, свързани с изпълнението на обществените им функции, или обхватът на услугите от обществен интерес, поверени на публични предприятия, не е необходимо да бъде правно изискване, а може да произтича например от административни практики на държавите членки. Това изискване следва да подлежи на редовен преглед от държавите членки.

- (37) Възвръщаемостта на инвестицията може да се разбира като процент, в допълнение към пределните разходи, който позволява възстановяването на цената на капитала и включването на реална норма на възвръщаемост. Тъй като цената на капитала е тясно свързана с лихвените проценти на кредитните институции, които от своя страна се основават на фиксирания лихвен процент на Европейската централна банка (ЕЦБ) за основните операции по рефинансиране, разумната възвръщаемост на инвестицията не следва да надхвърля с повече от 5 % фиксирания лихвен процент на ЕЦБ.
- (38) Библиотеките, включително университетските библиотеки, музеите и архивите следва да могат да налагат такси над пределните разходи, за да не се възпрепятства нормалното им функциониране. В случая на тези органи от общественния сектор общите приходи от предоставянето и разрешаването на повторно използване на документи през съответния отчетен период не следва да надвишават разходите за събиране, изготвяне, възпроизвеждане, разпространение, съхранение и уреждане на правата върху документите, наред с разумната възвръщаемост на инвестицията. Когато е приложимо, разходите за анонимизиране на личните данни или на търговската информация с чувствителен характер също се включват в допустимите разходи. За целите на библиотеките, включително университетските библиотеки, музеите и архивите и при отчитане на техните особености, при изчисляване на разумната възвръщаемост на инвестицията могат да се вземат предвид цените, определяни от частния сектор за повторното използване на идентични или подобни документи.
- (39) Горните граници за таксите, определени в настоящата директива, не засягат правото на държавите членки да прилагат по-ниски такси или изобщо да не събират такси.
- (40) Държавите членки следва да определят критериите за налагането на такси над пределните разходи. Например, те следва да могат да определят такива критерии в националните правила или да посочват съответен орган или органи, различни от самия орган от общественния сектор, които да отговарят за определянето на тези критерии. Този орган следва да бъде организиран в съответствие с конституционните и правните системи на държавите членки. Той може да бъде съществуващ орган с бюджетни изпълнителни правомощия и носещ политическа отговорност.
- (41) Гарантирането, че условията за повторно използване на документите от общественния сектор са ясни и достъпни за обществеността, е предпоставка за развитието на информационния пазар на територията на целия Съюз. Във връзка с това всички приложими условия за повторното използване на документите следва да са известни на потенциалните повторни ползватели. Държавите членки следва да насърчават, по целесъобразност, създаването на достъпни онлайн показатели на наличните документи, с което да стимулират и улеснят заявките за повторно използване. Заявителите за повторно използване на документи, притежавани от субекти, различни от публични предприятия, учебни заведения, организации, осъществяващи научни изследвания, и организации, финансиращи научни изследвания, следва да бъдат информирани за достъпните средства за правна защита, свързани с решенията или практиките, които се отнасят за тях. Това ще бъде от особена важност за стартиращите предприятия и МСП, които е възможно да не са запознати с начините за взаимодействие с органите от общественния сектор от останалите държави членки и съответните средства за правна защита.
- (42) Средствата за правна защита следва да включват възможността за преразглеждане от безпристрастен орган по преразглеждане. Този орган може да бъде вече съществуващ национален орган, като например националният орган по конкуренцията, надзорния орган, създаден в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679, националният орган за достъпа до документи или национален съдебен орган. Този орган следва да бъде организиран в съответствие с конституционните и правните системи на държавите членки. Сесирането на този орган не следва да пречи на използването на средствата за правна защита, с които по правило разполагат заявителите за повторно използване на документи. Същевременно той следва да е различен от механизма на държавата членка, с който се определят критериите за налагане на такси над пределните разходи. Средствата за правна защита следва да включват възможността за преразглеждане на отрицателни решения, както и на решения, които позволяват повторното използване, но все пак могат да засягат заявителите по друг начин, по-специално чрез прилагането на правила за налагане на такси. Процесът на преразглеждане следва да бъде бърз, в съответствие с потребностите на бързо променящия се пазар.
- (43) Предоставянето на достъп за обществеността до всички налични документи, притежавани от общественния сектор — засягащи не само политическия процес, но също и правния и административния процес — е фундаментален инструмент за разширяване правото на осведоменост, което представлява основен принцип на демокрацията. Тази цел е приложима за институциите на всяко равнище, местно, национално или международно.

- (44) Повторното използване на документи не следва да подлежи на условия. В някои случаи обаче, когато това е обосновано от цел от обществен интерес може да се издаде лиценз, в който се налагат условия за повторното използване на документи от лицето, на което е издаден лиценз, като тези условия са свързани с въпроси като носене на отговорност, защита на личните данни, правилно използване на документите, гарантиране на непромяна на съдържанието на документите и посочване на източника. В случай че органите от общественения сектор издават лицензи за повторно използване на документи, условията на лиценза следва да са обективни, пропорционални и недискриминационни. Стандартните лицензи, които са на разположение онлайн, също могат да играят важна роля в това отношение. Следователно държавите членки следва да предвидят наличност на такива стандартни лицензи. Лицензите за повторно използване на информация от обществения сектор следва да поставят възможно най-малко ограничения за повторното използване, като например да намалят ограниченията до посочване на източника. Важна роля в това отношение следва да имат отворените лицензи под формата на стандартизирани публични лицензи, налични онлайн, които позволяват свободен достъп, използване, изменение и споделяне на данни и съдържание от всеки за всякакви цели и които се основават на отворени формати за данни. Поради това държавите членки следва да насърчават използването на отворени лицензи, които в крайна сметка следва да се превърнат в обща практика в целия Съюз. Без да се засягат изискванията за отговорност, предвидени в правото на Съюза или в националното право, когато даден орган от обществения сектор или дадено публично предприятие предоставя документи за повторно използване без никакви други условия или ограничения, на този орган от обществения сектор или на това публично предприятие може да се позволи да се откаже от всякаква отговорност по отношение на документите, предоставени за повторно използване.
- (45) В случай че компетентният орган реши да прекрати предоставянето на определени документи за повторно използване или да преустанови актуализирането на тези документи, същият следва при първа възможност да оповести тези решения, когато това е възможно чрез електронни средства.
- (46) Условията за повторно използване следва да са недискриминационни за сравними категории повторно използване. В това отношение забраната на дискриминацията например следва да не възпрепятства безплатния обмен на информация между органите от обществения сектор при изпълнението на обществени функции, докато същевременно останалите ползватели заплащат такса за повторно използване на същите документи. Също така следва да не възпрепятства приемането на диференцирана политика за таксуване при повторно използване на документи с търговска и нетърговска цел.
- (47) Държавите членки следва гарантират по-специално, че повторното използване на документи на публичните предприятия не води до изкривяване на пазара и че не се накърнява лоялната конкуренция.
- (48) Органите от обществения сектор следва да спазват правилата на Съюза и националните правила в областта на конкуренцията, когато установяват принципите за повторно използване на документи, като, доколкото е възможно, избягват сключването на изключителни споразумения помежду си и с частни партньори. С цел предоставяне на услуги от общ икономически интерес обаче понякога може да се окаже необходимо прилагането на изключително право за повторно използване на специфични документи от обществения сектор. Такъв може да бъде случаят, когато нито един търговски издател не е съгласен да публикува информацията без такова изключително право. Във връзка с това е целесъобразно да се вземат предвид обществените поръчки за услуги, които са изключени от обхвата на Директива 2014/24/ЕС по силата на член 11 от посочената директива, и партньорствата за иновации, съгласно посоченото в член 31 от Директива 2014/24/ЕС.
- (49) Съществуват множество договорености за сътрудничество между библиотеки, включително университетски библиотеки, музеи, архиви и частни партньори, които включват цифровизация на културните ресурси, като на частните партньори се предоставят изключителни права. Практиката показва, че тези публично-частни партньорства могат да улеснят пълноценното използване на културните сбирки и същевременно да съхраняват достъпа на гражданите до културното наследство. Поради това е целесъобразно да се вземат предвид съществуващите различия между държавите членки по отношение на цифровизацията на културните ресурси с помощта на специален набор от правила, отнасящи се до споразуменията за цифровизацията на такива ресурси. Когато дадено изключително право е свързано с цифровизация на културни ресурси, може да е необходим определен период на изключително право, за да се даде на частния партньор възможност да възвърне инвестицията си. Този период обаче следва да бъде ограничен до възможно най-кратък период, за да се спази принципът, че представляващите обществено достояние материали следва да останат обществено достояние и след като бъдат цифровизирани. Периодът на изключителното право на цифровизиране на културните ресурси по принцип следва да не надвишава 10 години. Всеки период на изключително право, който надвишава 10 години, следва да подлежи на преразглеждане, като се вземат предвид технологичните, финансовите и административните промени в средата след постигането на договореността. Освен това всяко публично-частно партньорство за цифровизацията на културни ресурси следва да предоставя на партньорската културна институция пълните права по отношение на използването на цифровизираните културни ресурси след прекратяване на договореността.
- (50) Договореностите между притежателите на данни и повторните ползватели на данни, при които не се предоставят изрично изключителни права, но за които може разумно да се очаква да ограничат наличността на документи за повторно използване, следва да бъдат предмет на допълнителен обществен контрол. Поради това основните аспекти на тези договорености следва да бъдат публикувани онлайн най-малко два месеца преди влизането им в сила, а именно два месеца преди датата, на която е договорено да започне изпълнението на задълженията на

страните. Публикуването следва да даде на заинтересованите страни възможност да изискат повторно използване на документите, обхванати от тези договорености, и да предотврати опасността от ограничаване на кръга на потенциалните повторни ползватели. При всички положения основните аспекти на тези договорености в окончателния им приет от страните вид следва също да се оповестяват на обществеността онлайн без ненужно забавяне след сключването на договореностите.

- (51) С настоящата директива се цели да се сведе до минимум рискът от създаване на прекомерно стартово предимство, което може да ограничи броя на потенциалните повторни ползватели. Когато има вероятност — в допълнение към задълженията на дадена държава членка съгласно настоящата директива да предоставя документи — договорните споразумения да доведат до прехвърляне на ресурси от тази държава членка по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС, настоящата директива следва да не засяга прилагането на правилата в областта на конкуренцията и държавната помощ, посочени в членове 101—109 от ДФЕС. От правилата за държавна помощ, съдържащи се в членове 107, 108 и 109 от ДФЕС, следва, че държавата членка трябва да проверява *ex ante* дали в съответните договорни споразумения може да е намесена държавна помощ и да гарантира, че тя е в съответствие с правилата за държавна помощ.
- (52) Настоящата директива не засяга защитата на физическите лица по отношение на обработването на лични данни съгласно правото на Съюза и националното право, и по-специално съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета<sup>(18)</sup>, и включително евентуалните допълващи правни разпоредби на националното право. Това означава, наред с другото, че повторното използване на лични данни е допустимо само ако е спазен принципът на ограничаване в рамките на целта, определен в член 5, параграф 1, буква б) и член 6 от Регламент (ЕС) 2016/679. Анонимната информация е информация, която не е свързана с идентифицирано или подлежащо на идентифициране физическо лице или с лични данни, анонимизирани по такъв начин, че субектът на данните не може да бъде идентифициран или от този момент нататък вече не може да бъде идентифициран. Анонимизирането е средство да се намери компромис между ползите от предоставянето на колкото се може повече информация от обществения сектор за повторно използване, от една страна, и задълженията, произтичащи от правото за защита на данните, от друга, но това си има цена. Подходящо е тази цена да се разглежда като един елемент от разходите, които следва да се приемат за пределен разход за разпространението, както е посочен в настоящата директива.
- (53) При вземането на решения относно обхвата и условията за повторно използване на документи от обществения сектор, съдържащи лични данни, например в сектора на здравеопазването, може да се наложи извършването на оценки на въздействието върху защитата на данните в съответствие с член 35 от Регламент (ЕС) 2016/679.
- (54) Правата върху интелектуалната собственост на трети страни не са засегнати от настоящата директива. За да се избегнат евентуални съмнения, терминът „права върху интелектуалната собственост“ се отнася само за авторското право и свързаните с него права, включително формите на защита *sui generis*. Настоящата директива не се прилага по отношение на документи, върху които се разпростират правата на индустриална собственост, като патентите и регистрирания дизайн и запазените марки. Директивата нито засяга съществуването или притежаването на правата върху интелектуалната собственост на органите от обществения сектор, нито ограничава упражняването на тези права по какъвто и да било начин извън границите, установени с настоящата директива. Задълженията, наложени в съответствие с настоящата директива, следва да се прилагат само дотолкова, доколкото са съвместими с международните споразумения за защита на правата върху интелектуалната собственост, и по-специално с Бернската конвенция за закрила на литературните и художествени произведения (наричана по-долу „Бернската конвенция“), Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (наричано по-долу „Споразумението TRIPS“) и Договора на Световната организация за интелектуална собственост за авторското право (наричан по-долу „WCT“). Органите от обществения сектор обаче следва да упражняват своето авторско право по начин, който да улеснява повторното използване.
- (55) Като се вземат предвид правото на Съюза и международните задължения на държавите членки и на Съюза, по-специално съгласно Бернската конвенция и Споразумението TRIPS, документи, за които правата върху интелектуалната собственост са притежание на трети страни, следва да се изключат от обхвата на настоящата директива. Ако трета страна е била първоначалният притежател на правата върху интелектуалната собственост за документ, който е съхраняван от библиотеки, включително университетски библиотеки, музеи и архиви, и срокът на закрила на тези права още не е изтекъл, за целите на настоящата директива същият документ следва да се разглежда като документ, за който правата върху интелектуалната собственост са притежание на трети страни.
- (56) Настоящата директива следва да не засяга правата, включително имуществените и неимуществените права, с които служителите на органи от обществения сектор се ползват съгласно националното право.
- (57) Освен това, ако даден документ бъде предоставен за повторно използване, съответният орган от обществения сектор следва да запази правото си да използва посочения документ.

<sup>(18)</sup> Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации), (ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37).

- (58) Настоящата директива не засяга Директива 2014/24/ЕС.
- (59) Инструментите, които помагат на потенциалните повторни ползватели да намират документи за повторно използване, и условията за повторно използване могат в значителна степен да улеснят трансграничното използване на документи от общественния сектор. Във връзка с това държавите членки следва да гарантират наличието на практически механизми, които да подпомагат повторните ползватели при търсенето на документи за повторно използване. Примери за такива практически механизми са списъците с материали, които за предпочитане следва да са достъпни онлайн, на основните документи (документи, които широко се използват повторно или които имат потенциал за широко повторно използване), както и порталните уебсайтове, които са свързани с децентрализирани списъци с материали. Държавите членки следва също така да улесняват дългосрочната наличност за повторно използване на информация от общественния сектор в съответствие с приложимите политики за съхранение.
- (60) Комисията следва да улеснява сътрудничеството между държавите членки и да подкрепя разработването, изпитването, изпълнението и внедряването на оперативно съвместими електронни интерфейси, които дават възможност за по-ефикасни и сигурни обществени услуги.
- (61) Настоящата директива не засяга Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета <sup>(19)</sup>. В настоящата директива са предвидени условията, в рамките на които органите от общественния сектор могат да упражняват своите права върху интелектуална собственост на вътрешния информационен пазар, когато позволяват повторното използване на документи. Когато органи от общественния сектор притежават правото, предвидено в член 7, параграф 1 от Директива 96/9/ЕО, те не следва да упражняват това право с цел да предотвратят повторното използване или да ограничат повторното използване на съществуващи документи извън границите, предвидени в настоящата директива.
- (62) Комисията подкрепи разработването на онлайн Доклад за зрелостта на отворените данни със съответните показатели за изпълнение във връзка с повторното използване на информация от общественния сектор във всички държави членки. Редовната актуализация на този доклад ще допринесе за обмена на информация между държавите членки и за предоставянето на информация относно политиките и практиките в целия Съюз.
- (63) Необходимо е да се гарантира, че държавите членки наблюдават степента на повторно използване на информация от общественния сектор, условията, при които тя се предоставя, и практиките за правна защита.
- (64) Комисията може да подпомага последователно държавите членки при прилагането на настоящата директива, като издава и актуализира съществуващи насоки след консултации със заинтересованите страни, по-специално относно препоръчителни стандартни лицензи, набори от данни и таксуване за повторното използване на документите.
- (65) Една от основните цели на изграждането на вътрешния пазар е създаването на благоприятни условия за развитието на услуги, които да се предлагат на територията на целия Съюз. Библиотеките, включително националните библиотеки, музеите и архивите притежават значително количество ценни информационни ресурси от общественния сектор, особено след като проектите за цифровизация доведоха до увеличаване на количеството на цифровите материали в обществената сфера. Тези сбирки на културното наследство и свързаните с тях метаданни представляват потенциална основа за продукти и услуги с цифрово съдържание и предлагат огромен потенциал за иновативно повторно използване в някои сектори, като например образованието и туризма. Други видове културни институции, като например оркестри, опери, балети и театри, включително и архивите на тези институции, следва да останат извън обхвата на настоящата директива поради тяхната специфика на „сценични изкуства“ и факта, че почти всички техни материали са обхванати от правата върху интелектуалната собственост на трети страни.
- (66) С цел да се предвидят условия за подпомагане на повторното използване на документи, свързано със значителни социално-икономически ползи с особено голяма добавена стойност за икономиката и обществото, в приложението следва да се включи списък на тематични категории набори от данни с висока стойност. Като пример и без да се засягат актовете за изпълнение, с които се определят наборите от данни с висока стойност, към които следва да се прилага определението в настоящата директива специфични изисквания, като се вземат предвид Насоки на Комисията относно препоръчителните стандартни лицензи, наборите от данни и таксите за повторно използване на документи, тематичните категории биха могли да обхващат наред с другото пощенски кодове, национални и местни карти (геопространствени данни), потребление на енергия и спътникови изображения (наблюдение на Земята и околната среда), *in situ* данни от инструменти и прогнози за времето (метеорологични данни), демографски и икономически показатели (статистика), търговски регистри и регистрационни номера (дружества и собственост на дружествата), пътни знаци и вътрешни водни пътища (мобилност).

<sup>(19)</sup> Директива 2001/29/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 22 май 2001 г. относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, 22.6.2001 г., стр. 10).

- (67) С цел да се измени списъка на тематични категории набори от данни с висока стойност, като се добавят нови тематични категории, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да се проведат в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество<sup>(20)</sup>. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (68) Наличието на списък за целия Съюз на наборите от данни със значителен потенциал да генерират социално-икономически ползи, както и наличието на хармонизирани условия за повторно използване са важен фактор за създаване на трансгранични приложения и услуги с данни. С цел да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящата директива, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия да подкрепя повторното използване на документи, свързани със значителни социално-икономически ползи, като приема списък на конкретните набори от данни с висока стойност, за които се прилагат специфичните изисквания на настоящата директива, заедно с механизмите за тяхното публикуване и повторно използване. Следователно тези специфични изисквания няма да се прилагат преди приемането от Комисията на актове за изпълнение. В списъка следва да се вземе предвид секторните правни актове на Съюза, които уреждат публикуването на набори от данни като Директива 2007/2/ЕО и Директива 2010/40/ЕС, за да се гарантира, че наборите от данни се предоставят съгласно съответните стандарти и набори от метаданни. Този списък следва да се основава на тематичните категории, посочени в настоящата директива. При изготвянето на списъка Комисията провежда подходящи консултации, включително на експертно равнище. Освен това при вземане на решение за включването в списъка на данни, притежавани от публични предприятия, или за тяхното безплатно предоставяне, следва да се вземат предвид и последиците за конкуренцията на съответните пазари. Тези правомощия следва да се упражняват в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета<sup>(21)</sup>.
- (69) С оглед да се гарантира максималното им въздействие и за улесняване на повторното използване, наборите от данни с висока стойност следва да се предоставят за повторно използване с минимални правни ограничения и безплатно. Те следва също така да се публикуват чрез API. Същевременно това не изключва възможността органите от обществения сектор да събират такси за услугите, които предоставят във връзка с наборите от данни с висока стойност при упражняването на публичните си правомощия, по-специално удостоверяването на автентичността или истинността на документите.
- (70) Тъй като целите на настоящата директива, а именно да улесни създаването на информационни продукти и услуги на цялата територия на Съюза, базирани на документи на органи от обществения сектор, да осигури ефективно трансгранично използване на документи на органи от обществения сектор, от една страна от частни предприятия, и по-специално от МСП, за информационни продукти и услуги с добавена стойност, а от друга страна — от граждани, за да се улесни свободното разпространение на информацията и комуникацията, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхващаният целия Съюз мащаб, на горепосочените действия могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (71) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата, включително правото на зачитане на личния живот, защитата на личните данни, правото на собственост и интеграцията на хората с увреждания. Нищо в настоящата директива не следва да се тълкува или прилага по начин, който не е съобразен с Конвенцията на Съвета на Европа за защита на правата на човека и основните свободи.
- (72) В съответствие с член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета<sup>(22)</sup> беше проведена консултация с Европейският надзорен орган по защита на данните, който представи становище на 10 юли 2018 г.<sup>(23)</sup>

<sup>(20)</sup> ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

<sup>(21)</sup> Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

<sup>(22)</sup> Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 година относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

<sup>(23)</sup> ОВ С 305, 30.8.2018 г., стр. 7.

- (73) Комисията следва да направи оценка на настоящата директива. Съгласно Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество тази оценка следва да се основава на петте критерия за ефективност, ефикасност, важност, съгласуваност и добавена стойност, и следва да служи като основа за оценки на въздействието на възможности за допълнителни действия.
- (74) Настоящата директива не следва да засяга задълженията на държавите членки по отношение на срока за транспортиране в националното право на директивите, които са посочени в част Б от приложение II,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

## ГЛАВА I

### ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

#### Член 1

#### Предмет и обхват

1. С цел да се насърчи използването на отворени данни и да се стимулират иновациите в продуктите и услугите, настоящата директива установява набор от минимален брой правила, уреждащи повторното използване и практическите механизми за улесняване на повторното използване на:
- а) съществуващите документи, притежавани от органите от общественния сектор в държавите членки;
  - б) съществуващите документи, притежавани от публични предприятия, които:
    - i) развиват дейност в областите, определени в Директива 2014/25/ЕС;
    - ii) извършват дейност като оператори на обществени услуги съгласно член 2 от Регламент (ЕО) № 1370/2007;
    - iii) извършват дейност като въздушни превозвачи, изпълняващи задължения за предоставяне на обществена услуга в съответствие с член 16 от Регламент (ЕО) № 1008/2008; или
    - iv) развиват дейност като корабособственици от Общността, изпълняващи задължения за предоставяне на обществена услуга в съответствие с член 4 от Регламент (ЕИО) № 3577/92;
  - в) научноизследователските данни съгласно условията, посочени в член 10.
2. Настоящата директива не се прилага по отношение на:
- а) документи, предоставянето на които е дейност, попадаща извън обхвата на обществените функции на съответните органи от общественния сектор съгласно определеното от закона или от други задължителни правила в държавата членка, а при липса на такива правила — съгласно определеното в съответствие с общата административна практика във въпросната държава членка, при условие че обхватът на обществените функции е прозрачен и подлежи на преглед;
  - б) документи, притежавани от публични предприятия:
    - i) изготвени извън обхвата на предоставянето на услуги от обществен интерес, съгласно определеното в закон или други обвързващи правила в държавата членка;
    - ii) свързани с дейностите, които са пряко изложени на конкуренция и по тази причина за тях, съгласно член 34 от Директива 2014/25/ЕС, не се прилагат правилата за възлагане на обществени поръчки;
  - в) документи, за които правата върху интелектуалната собственост се държат от трети страни;
  - г) документи, като чувствителни данни, които са изключени от достъп по силата на режимите за достъп в държавата членка, включително от съображения за:
    - i) защита на националната сигурност (а именно държавната сигурност), отбраната или обществената сигурност;
    - ii) статистическа поверителност;
    - iii) търговска поверителност (включително търговски, професионални или дружествени тайни);
  - д) документи, достъпът до които е изключен или ограничен поради съображения, свързани с чувствителна информация, свързана със защитата на критичните инфраструктури съгласно определеното в член 2, буква г) от Директива 2008/114/ЕО;

- е) документи, достъпът до които е ограничен по силата на режимите за достъп в държавите членки, включително в случаи, при които гражданите или юридическите лица трябва да докажат конкретен интерес, за да получат достъп до документи;
  - ж) емблеми, гербове и отличителни знаци;
  - з) документи, достъпът до които е изключен или ограничен по силата на режимите за достъп на основание защитата на личните данни, както и части от документи, достъпни по силата на тези режими, които съдържат лични данни, чието повторно използване е определено от закона като несъвместимо с правото за защита на физическите лица по отношение на обработването на лични данни или като застрашаващо защитата на личния живот и личната неприкосновеност, по-специално съгласно правото на Съюза или националното право в областта на защитата на личните данни;
  - и) документи, притежание на обществени радио- и телевизионни оператори и техните филиали, както и притежание на други органи или техни филиали, предоставящи обществена услуга за телевизионно и радиоразпръскване;
  - й) документи, притежание на културни институции, различни от библиотеки, включително университетски библиотеки, музеи и архиви;
  - к) документи, притежание на учебни заведения за средно и по-ниско образование и, в случай на всякакви други учебни заведения, документи, различни от посочените в параграф 1, буква в);
  - л) документи, различни от посочените в параграф 1, буква в), притежание на научноизследователски организации и организации за финансиране на научните изследвания, включително организации, създадени за разпространение на резултати от научноизследователска дейност.
3. Настоящата директива надгражда и не засяга режимите на достъп на Съюза и националните режими на достъп.
4. Настоящата директива не засяга правото на Съюза и националното право за защитата на личните данни, по-специално Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива 2002/58/ЕО, както и съответните разпоредби на националното право.
5. Задълженията, които се налагат в съответствие с настоящата директива, се прилагат само доколкото са съвместими с разпоредбите на международните споразумения за защитата на правата върху интелектуалната собственост, по-специално Бернската конвенция, Споразумението TRIPS и WCT.
6. Правото на създателя на базата данни, предвидено в член 7, параграф 1 от Директива 96/9/ЕО, не се упражнява от органите от общественния сектор с цел да се предотврати повторното използване на документи или да се ограничи повторното използване отвъд границите, определени в настоящата директива.
7. С настоящата директива се урежда повторното използване на съществуващи документи, притежавани от органите от общественния сектор и публичните предприятия в държавите членки, включително документи, за които се прилага Директива 2007/2/ЕО.

## Член 2

### Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „орган от общественния сектор“ означава държавните, регионалните или местните органи, публичноправните организации или обединените сдружения, сформирани от един или повече такива органи или от една или повече такива публичноправни организации;
- 2) „публичноправни организации“ означава организации, които имат всяка една от посочените характеристики:
  - а) създадени са с конкретната цел да отговорят на нуждите от обществен интерес и нямат промишлен, нито търговски характер;
  - б) е юридическо лице; и
  - в) получават по-голямата част от финансирането си от държавата, от регионалните или от местните органи или от други публичноправни организации; или са обект на управленски надзор от такива органи или организации; или имат административен, управителен или надзорен съвет, повечето от половината от членовете на чийто състав са назначени от държавата, регионалните или местните органи или от други публичноправни организации;

- 3) „публично предприятие“ означава всяко предприятие, което развива дейност в областите, определени в член 1, параграф 1, буква б), върху което органите от общественения сектор могат да упражняват, пряко или косвено, доминиращо влияние по силата на собствеността им върху предприятието, на финансовото им участие в него или на правила, регулиращи дейността му.; Счита се, че е налице доминиращо влияние от страна на органите от общественения сектор във всеки от следните случаи, когато тези органи, пряко или косвено:
  - а) притежават мажоритарния дял от записания капитал на предприятието;
  - б) контролират мнозинството от гласовете, свързани с акциите/дяловете, емитирани от предприятието;
  - в) могат да назначат повече от половината от членовете на административния, управителния или надзорния орган на предприятието;
- 4) „университет“ означава всеки орган от обществения сектор, който предоставя, след завършване на средно образование, висше образование, водещо до научни степени;
- 5) „стандартен лиценз“ означава набор от предварително определени условия за повторно използване в цифров формат, за предпочитане съвместими със стандартизирани публични лицензи, достъпни онлайн;
- 6) „документ“ означава:
  - а) всяко съдържание, независимо от носителя му (хартиен носител или електронна форма, или като звукозапис, видеозапис, или аудио-визуален запис); или
  - б) всяка част от такова съдържание;
- 7) „анонимизация“ означава процесът на промяна на документи в анонимни документи, която да не се свързва с идентифицирано или подлежащо на идентифициране физическо лице, или с процеса на превръщането на лични данни в анонимни по такъв начин, че субектът на данните да не може да бъде идентифициран или повече да не може да бъде идентифициран;
- 8) „динамични данни“ означава документи в цифрова форма, които се актуализират често или в реално време, по-специално поради тяхната променливост или бързо остаряване; данните, генерирани от сензори, са типичен пример за данни, разглеждани като динамични;
- 9) „научноизследователски данни“ означава документи в цифрова форма, различни от научните публикации, които са събрани или генерирани в хода на научноизследователската дейност и се използват като доказателство в процеса на научното изследване, или са общоприети в научноизследователската общност като необходими за потвърждаване на констатациите и резултатите от изследванията;
- 10) „набори от данни с висока стойност“ означава документи, чието повторно използване се свързва със значителни ползи за обществото, околната среда и икономиката, по-специално поради тяхната пригодност за създаване на услуги с добавена стойност, приложения и нови, висококачествени и достойни работни места, както и поради броя на потенциалните ползватели на услуги с добавена стойност и на приложенията, създадени въз основа на тези набори от данни;
- 11) „повторно използване“ означава използването от страна на физически или юридически лица на документи, притежание на:
  - а) органи от обществения сектор, за търговски или нетърговски цели, различни от първоначалната цел в рамките на обществената функция, за която документите са били създадени, с изключение на обмена на документи между органите от обществения сектор с единствената цел изпълнение на техните обществени функции; или
  - б) публични предприятия, за търговски или нетърговски цели, различни от първоначалната цел за предоставяне на услуги от обществен интерес, за която документите са били създадени, с изключение за обмен на документи между публичните предприятия и органите от обществения сектор единствено с цел изпълнение на обществените функции на органите от обществения сектор;
- 12) „лични данни“ означава лични данни по смисъла на определението в член 4, точка 1 от Регламент (ЕС) 2016/679;
- 13) „машинночитим формат“ означава файлов формат, който е структуриран по начин, по който софтуерните приложения да могат лесно да идентифицират, разпознават и извличат специфични данни, включително отделни факти и тяхната вътрешна структура;
- 14) „отворен формат“ означава файлов формат, който не зависи от платформа и е предоставен на обществеността без никакви ограничения, които биха възпрепятствали повторното използване на документите;
- 15) „официален отворен стандарт“ означава стандарт, който е установен в писмена форма и описва спецификациите за изискванията как да се осигури софтуерна оперативна съвместимост;



- 16) „разумна възвръщаемост на инвестицията“ означава процент от общата сума на таксите, освен онези, които са необходими за възстановяване на допустими разходи, който не надвишава с повече от 5 процентни пункта фиксирания лихвен процент на ЕЦБ;
- 17) „трета страна“ означава физическо или юридическо лице, различно от орган от общественния сектор или от публично предприятие и което е притежател на данните.

### Член 3

#### Общ принцип

1. При спазване на параграф 2 от настоящия член, държавите членки гарантират, че документите, за които се прилага настоящата директива в съответствие с член 1, се предоставят за повторно използване за търговски или нетърговски цели в съответствие с глави III и IV.
2. По отношение на документи, за които правата върху интелектуалната собственост са притежание на библиотеки, включително университетски библиотеки, музеи и архиви и за документите, притежание на публични предприятия, държавите членки гарантират, че когато повторното използване на документите е разрешено, тези документи са на разположение за повторно използване за търговски и нетърговски цели в съответствие с глави III и IV.

## ГЛАВА II

### ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ПОВТОРНО ИЗПОЛЗВАНЕ

#### Член 4

#### Обработване на заявленията за повторно използване

1. Органите от общественния сектор, там където е уместно и подходящо, обработват чрез електронни средства заявленията за повторно използване и предоставят документа за повторно използване на заявителя или, ако е необходим лиценз, финализират предложението за лиценз на заявителя в рамките на разумен срок, който да съответства на графици, установени за обработката на заявления за достъп до документи.
2. В случаите, в които не са установени срокове, нито други правила, регламентиращи навременното предоставяне на документи, органите от общественния сектор обработват заявлението и доставят документите за повторно използване на заявителя или, ако е необходим лиценз, финализират предложението за лиценз на заявителя възможно най-бързо, и при всички случаи в рамките на 20 работни дни от получаването на заявлението. Този срок може да се удължи с още 20 работни дни при особено големи или сложни за изпълнение заявления. В такива случаи заявителят се уведомява възможно най-скоро и при всички случаи в рамките на три седмици след първоначалното заявление, че за обработването на заявлението е необходимо повече време и се указват основанията за това.
3. В случай на отрицателно решение органите от общественния сектор представят на заявителя основанията за отказа на основание на съответните разпоредби от режима за достъп в тази държава членка или на разпоредбите, с които се транспонира настоящата директива, и по-специално член 1, параграф 2, букви а)–з) или член 3. В случаите, в които отрицателното решение се основава на член 1, параграф 2, буква в), органите от общественния сектор включват посочване на физическо или юридическо лице, което притежава правата, в случай че това е известно, или, като алтернатива, на лицензодателя, от който органът от общественния сектор е получил съответния материал. Библиотеките, включително университетските библиотеки, музеите и архивите, обаче не са задължени да включват такава справка.
4. Всички решения относно повторното използване съдържат позоваване на средствата за правна защита, ако заявителят желае да обжалва решението. Средствата за правна защита включват възможността за преразглеждане от безпристрастен орган по преразглеждане с подходящ експертен опит, като например националния орган по конкуренцията, съответния орган по достъпа до документи, надзорния орган, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2016/679, или национален съдебен орган, чиито решения са задължителни за съответния орган от общественния сектор.
5. За целите на настоящия член държавите членки установяват практически механизми за улесняване на ефективното повторно използване на документи. Тези механизми могат да включват по-специално начини за предоставяне на адекватна информация относно правата, предвидени в настоящата директива, и предлагане на съответната помощ и насоки.
6. За следните образувания не се изисква да съответстват на настоящия член:
  - а) публични предприятия;
  - б) учебни заведения, организации, осъществяващи научни изследвания, и организации, финансиращи научни изследвания.

## ГЛАВА III

## УСЛОВИЯ ЗА ПОВТОРНО ИЗПОЛЗВАНЕ

## Член 5

**Налични формати**

1. Без да се засяга глава V, органите от общественния сектор и публичните предприятия предоставят своите документи във всички вече съществуващи формати и езици, а когато е възможно и целесъобразно по електронен начин – във формати, които са отворени, машинночетими, достъпни, откриваеми и повторно използвани, заедно със съответните метаданни. Както форматът, така и метаданните съответстват, когато е възможно, на официалните отворени стандарти.
2. Държавите членки насърчават органите от общественния сектор и публичните предприятия да изготвят и предоставят на разположение документи, попадащи в обхвата на настоящата директива, в съответствие с принципа „отворени по замисъл и по подразбиране“.
3. Параграф 1 не включва задължение за органите от общественния сектор да създават или адаптират документи или да предоставят извадки, с цел да спазят този параграф, когато това би било свързано с непропорционално големи усилия, излизащи извън рамките на едно обикновено действие.
4. От органите от общественния сектор не се изисква да продължават изготвянето и съхраняването на определен тип документ с оглед повторното използване на тези документи от частна организация или организация от общественния сектор.
5. Органите от общественния сектор предоставят динамичните данни за повторно използване с помощта на подходящи API непосредствено след придобиването им, а когато е приложимо – под формата на информационен масив за изтегляне.
6. Когато предоставянето на динамичните данни за повторно използване, непосредствено след тяхното придобиване, както е посочено в параграф 5, би надхвърлило финансовите и техническите възможности на органа от общественния сектор, налагайки по този начин непропорционално усилие, тези динамични данни се предоставят за повторно използване в срок или с временни технически ограничения, които не накърняват неоправдано използването на техния икономически и социален потенциал.
7. Параграфи 1–6 се прилагат за съществуващи документи, държани от публични предприятия, които са предоставени за повторно използване.
8. Наборите от данни с висока стойност, които са изброени в член 14, параграф 1, се предоставят за повторно използване в машинночетим формат чрез подходящи API, а когато е приложимо — под формата на информационен масив за изтегляне.

## Член 6

**Принципи на таксуването**

1. Повторното използване на документи е безплатно.

Може да се разреши обаче възстановяването на пределните разходи, направени за възпроизвеждането, предоставянето и разпространението на документите, както и за анонимизирането на личните данни и мерките, взети за защита на търговска поверителна информация.

(2) Като изключение, параграф 1 не се прилага по отношение на:

- а) органи от общественния сектор, от които се изисква да генерират приходи за покриване на значителна част от разходите им, които са свързани с изпълнението на обществените им функции;
  - б) библиотеки, включително университетски библиотеки, музеи и архиви;
  - в) публични предприятия.
3. Държавите членки публикуват онлайн списък на органите от общественния сектор, посочени в параграф 2, буква а).

4. В случаите, посочени в параграф 2, букви а) и в), общата сума на таксите се изчислява в съответствие с обективни, прозрачни и подлежащи на проверка критерии. Такива критерии се определят от държавите членки.

Общият приход от предоставянето и разрешаването на повторно използване на документи за съответния счетоводен период не надвишава разходите за тяхното събиране, изготвяне, възпроизвеждане, разпространение и за съхранението на данни, плюс разумна възвръщаемост на инвестицията, и — когато е приложимо — за анонимизирането на личните данни и мерките, взети за защита на търговска поверителна информация.

Таксите се изчисляват в съответствие с приложимите счетоводни принципи.

5. В случаите, в които таксуването се извършва от органите от общественния сектор, посочени в параграф 2, буква б), общият приход от предоставянето и разрешаването на повторно използване на документи за съответния счетоводен период не надвишава разходите по събирането, изготвянето, възпроизвеждането, разпространението, съхранението на данни, опазването и уреждането на ползването на права и — когато е приложимо — анонимизирането на личните данни и мерките, взети за защита на търговска поверителна информация, плюс разумна възвръщаемост на инвестицията.

Таксите се изчисляват в съответствие със счетоводните принципи, приложими за засегнатите органи от общественния сектор.

6. Повторното използване на следното се извършва безплатно за ползвателя:

- а) при условията на член 14, параграфи 3, 4 и 5, наборите от данни с висока стойност, които са изброени в параграф 1 от същия член;
- б) научноизследователските данни, посочени в член 1, параграф 1, буква в).

#### Член 7

### Прозрачност

1. В случай на стандартни такси за повторно използване на документи, всички приложими условия и действителният размер на тези такси, включително и базата за изчисляване на тези такси, се определят предварително и се публикуват, при възможност и по целесъобразност посредством електронни средства.

2. В случай на такси за повторно използване, различни от посочените в параграф 1, факторите, които се вземат предвид при изчисляването на тези такси, се посочват предварително. При поискване притежателят на въпросните документи посочва и начина, по който са били изчислени тези такси във връзка с конкретното заявление за повторно използване.

3. Органите от общественния сектор гарантират, че заявителите за повторно използване на документи са информирани относно наличните средства за правна защита, свързани с решенията или практиките, които ги засягат.

#### Член 8

### Стандартни лицензи

1. Повторното използване на документи не се обвързва с условия, освен ако тези условия не са обективни, пропорционални, недискриминационни и обосновани от цел от обществен интерес.

Когато повторното използване е обвързано с условия, тези условия не налагат ненужни ограничения върху възможностите за повторно използване и не се използват с цел ограничаване на конкуренцията.

2. В държавите членки, в които се използват лицензи, държавите членки гарантират, че стандартните лицензи за повторно използване на документи от общественния сектор, които могат да се адаптират, така че да отговарят на конкретни заявления за лицензи, са налични в цифров формат и могат да бъдат обработвани по електронен път. Държавите членки насърчават използването на такива стандартни лицензи.

#### Член 9

### Практически механизми

1. Държавите членки създават практически механизми, които да улеснят търсенето на документи, които са на разположение за повторно използване, като например списъци с основни документи и съответните метаданни, достъпни при възможност и по целесъобразност онлайн и в машинночетим формат, както и портални уебсайтове, които съдържат връзки към списъците с материали. При възможност държавите членки улесняват многоезичното търсене на документи, по-специално като дават възможност за обобщаване на метаданните на равнището на Съюза.

Държавите членки освен това насърчават органите от общественния сектор да предвиждат практически механизми за улесняване на съхраняването на документите, предоставени за повторно използване.

2. Държавите членки, в сътрудничество с Комисията, продължават да полагат усилия за опростяване на достъпа до набори от данни, по-специално чрез осигуряване на единно звено за достъп и чрез постепенно предоставяне на подходящи набори от данни, държани от органите от общественния сектор по отношение на документите, за които се прилага настоящата директива, както и до данни, държани от институциите на Съюза, във формати, които са достъпни, лесно откриваеми и повторно използваеми чрез електронни средства.

## Член 10

**Научноизследователски данни**

1. Държавите членки подкрепят достъпността на научноизследователски данни, като приемат национални политики и съответни действия, чиято цел е осигуряване на свободен достъп до всички получили публично финансиране научноизследователски данни (наричани по-долу „политики за свободен достъп“), които следват принципа „отворени по подразбиране“ и са съвместими с принципите FAIR. В този контекст опасенията във връзка с правата върху интелектуалната собственост, защитата на личните данни и поверителността, сигурността и законните търговски интереси, следва да бъдат взети предвид в съответствие с принципа „отворени по възможност, ограничени по необходимост“. Тези политики за свободен достъп са насочени към организациите, осъществяващи научни изследвания, и организациите, финансиращи научни изследвания.

2. Без да се засяга член 1, параграф 2, буква в), научноизследователските данни се предоставят за повторно използване за търговски или нетърговски цели в съответствие с глави III и IV, при условие че те са публично финансирани и са направени публично достояние от изследователите, организациите, осъществяващи научни изследвания, или организациите, финансиращи научни изследвания, чрез институционален или тематичен регистър. В този контекст се вземат предвид законните търговски интереси, дейностите по трансфер на знания и вече съществуващи права върху интелектуалната собственост.

## ГЛАВА IV

**НЕДИСКРИМИНАЦИЯ И СПРАВЕДЛИВА ТЪРГОВИЯ**

## Член 11

**Недискриминация**

1. Всички приложими условия за повторно използване на документи са недискриминационни по отношение на сравними категории на повторно използване, включително трансгранично повторно използване.

2. Ако документите се използват повторно от орган от общественния сектор като изходен материал за негови търговски дейности, които попадат извън обхвата на обществените му функции, за предоставянето на документи за такива дейности се прилагат същите такси и други условия, които се прилагат и по отношение на останалите ползватели.

## Член 12

**Изключителни договорености**

1. Повторното използване на документи е отворено за всички потенциални участници на пазара, дори и ако един или повече участници вече използват продукти с добавена стойност, въз основа на тези документи. В договорите или другите договорености между органите от общественния сектор или публичните предприятия, притежаващи документите, и трети лица не се включва предоставяне на изключителни права.

2. Същевременно когато изключителното право е необходимо за предоставянето на дадена услуга от обществен интерес, валидността на основанието за предоставяне на такова изключително право подлежи на редовно преразглеждане, като при всички случаи подлежи на такова преразглеждане на всеки три години. Изключителните договорености, установени на 16 юли 2019 г. или след тази дата, се правят обществено достояние онлайн най-малко два месеца преди те да влязат в сила. Окончателните условия на подобни договорености трябва да са прозрачни и достъпни за обществеността онлайн.

Настоящият параграф не се прилага за цифровизацията на културни ресурси.

3. Независимо от параграф 1, в случаите, в които дадено изключително право е свързано с цифровизация на културни ресурси, периодът на изключителното право по принцип не надвишава десет години. Когато този период надвишава десет години, продължителността му подлежи на преразглеждане през 11-ата година, и ако е приложимо, на всеки седем години след това.

Договореностите, предоставящи изключителни права, посочени в първа алинея, са прозрачни и се оповестяват публично.

Когато съществува изключително право, посочено в първа алинея, съответният орган от общественния сектор получава безплатно копие от цифровизираните културни ресурси като част от тези договорености. Това копие се предоставя за повторно използване в края на срока за ползване на изключителни права.

4. Правните или практическите договорености, при които без изрично да се предоставят изключителни права, се цели или може разумно да се очаква да доведат до ограничаване на наличността за повторно използване на документи от субекти, различни от третата страна, участваща в договореността, се правят обществено достояние онлайн най-малко два месеца преди тяхното влизане в сила. Последиците от такива правни или практически договорености върху наличието на данни за повторно използване подлежат на редовни прегледи и при всички случаи се преразглеждат на всеки три години. Окончателните условия на подобни договорености са прозрачни и достъпни за обществеността онлайн.

5. Сключените от органи от общественния сектор изключителни договорености, съществуващи към 17 юли 2013 г., които не отговарят на изискванията за прилагане на изключенията, посочени в параграфи 2 и 3, се прекратяват с изтичането на договора, но при всички случаи не по-късно от 18 юли 2043 г.

Сключените от публични предприятия изключителни договорености, съществуващи към 16 юли 2019 г., които не отговарят на изискванията за прилагане на изключенията, посочени в параграфи 2 и 3, се прекратяват с изтичането на договора, но при всички случаи не по-късно от 17 юли 2049 г.

## ГЛАВА V

### НАБОРИ ОТ ДАННИ С ВИСОКА СТОЙНОСТ

#### Член 13

#### Тематични категории набори от данни с висока стойност

1. С цел да се осигурят условия в подкрепа на повторното използване на набори от данни с висока стойност в приложение I е поместен списък на тематичните категории на тези набори от данни.
2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 15, с цел да изменя приложение I, като добавя нови тематични категории набори от данни с висока стойност, за да се отрази технологичното и пазарното развитие.

#### Член 14

#### Конкретни видове набори от данни с висока стойност и механизми за публикуване и повторно използване

1. Комисията приема актове за изпълнение, с които определя списък на конкретните видове набори от данни с висока стойност, принадлежащи към категориите, посочени в приложение I, и притежавани от органи от общественния сектор и публични предприятия, сред документите, за които се прилага настоящата директива.

Такива конкретни видове набори от данни с висока стойност:

- а) са достъпни за изтегляне безплатно, съгласно параграфи 3, 4 и 5;
- б) са в машинночитим формат;
- в) са предоставени чрез API; и
- г) ако е приложимо, се предоставят под формата на информационен масив за изтегляне.

В тези актове за изпълнение може да се посочват механизмите за публикуване и повторно използване на наборите от данни с висока стойност. Тези механизми са съвместими с лицензи с отворен стандарт.

Механизмите може да включват условията, приложими за повторното използване, форматите на данните и метаданните и техническите механизми за разпространение. Инвестициите, направени от държавите членки за подходи във връзка с отворените данни, като например инвестициите в разработването и въвеждането на определени стандарти, се вземат предвид и се преценяват спрямо потенциалните ползи от включването в списъка.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 16, параграф 2.

2. Набелязването на конкретните видове набори от данни с висока стойност съгласно параграф 1 се основава на оценка на потенциала им да:

- а) генерират значителни социално-икономически или екологични ползи и иновативни услуги;
- б) ползват голям брой ползватели, по-специално МСП;
- в) подпомагат генерирането на приходи;
- г) бъдат комбинирани с други набори от данни.

С цел набелязването на конкретните видове набори от данни с висока стойност Комисията провежда подходящи консултации, включително на експертно равнище, прави оценка на въздействието и осигурява взаимното допълване със съществуващите правни актове, като Директива 2010/40/ЕС, по отношение на повторното използване на документи. Оценката на въздействието включва анализ на разходите и ползите и анализ дали предоставянето на набори от данни с висока стойност безплатно от страна на органите от общественния сектор, от които се изисква да генерират приходи за покриване на значителна част от разходите им, свързани с изпълнението на обществените им функции, би довело до съществено въздействие върху бюджета на тези органи. По отношение на наборите от данни с висока стойност, притежавани от публични предприятия, в оценката на въздействието се отделя специално внимание на ролята на публичните предприятия в конкурентна икономическа среда.

(3) Като дерогация от параграф 1, втора алинея, буква а), в актовете за изпълнение, посочени в параграф 1, се предвижда, че безплатното предоставяне на набори от данни с висока стойност не се прилага за конкретни набори от данни с висока стойност, държани от публични предприятия, когато това би довело до нарушаване на конкуренцията на съответните пазари.

4. Изискването за безплатно предоставяне на набори от данни с висока стойност съгласно параграф 1, втора алинея, буква а) не се прилага за библиотеки, включително университетски библиотеки, музеи и архиви.

5. Когато безплатното предоставяне на набори от данни с висока стойност от страна на органите от общественния сектор, от които се изисква да генерират приходи за покриване на значителна част от разходите им, свързани с изпълнението на обществените им функции, би довело до съществено въздействие върху бюджета на въпросните органи, държавите членки могат да освободят тези органи от изискването да предоставят тези набори от данни с висока стойност безплатно за не повече от две години след влизането в сила на съответния акт за изпълнение, приет в съответствие с параграф 1.

## ГЛАВА VI

### ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

#### Член 15

#### Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 13, параграф 2, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 16 юли 2019 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 13, параграф 2, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 13, параграф 2, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от три месеца от нотифицирането на акта на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с три месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

#### Член 16

#### Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по отворените данни и повторното използване на информацията от общественния сектор. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

## Член 17

**Транспониране**

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива до 17 юли 2021 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.

Когато държавите членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Те включват и уточнение, че позоваването в съществуващите закони, подзаконови и административни разпоредби на директивата, отменена с настоящата директива, се счита за позоваване на настоящата директива. Условието и редът на позоваване, както и формулирането на уточнението се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

## Член 18

**Оценка на Комисията**

1. Не по-рано от 17 юли 2025 г. Комисията извършва оценка на настоящата директива и представя доклад за основните изводи от тази оценка на Европейския парламент и на Съвета, както и на Европейския икономически и социален комитет.

Държавите членки предоставят на Комисията необходимата информация за изготвянето на доклада.

2. Оценката има за предмет по-специално обхвата и социалното и икономическото въздействие на настоящата директива, включително:

- а) степента на увеличение на повторното използване на документи от общественния сектор, за които се прилага настоящата директива, особено от страна на МСП;
- б) въздействието на наборите от данни с висока стойност;
- в) последиците от принципите, приложени при таксуването, и повторното използване на официални текстове от законодателен и административен характер;
- г) повторното използване на документите, притежание на образувания, различни от органи от общественния сектор;
- д) наличието и използването на API;
- е) взаимодействието между правилата за защита на данните и възможностите за повторно използване;
- ж) по-нататъшните възможности за усъвършенстване на безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар и в подкрепа на икономическото развитие и развитието на пазара на труда.

## Член 19

**Отмяна**

Директива 2003/98/ЕО, изменена с директивата, посочена в приложение II, част А, се отменя, считано от 17 юли 2021 г., без да се засягат задълженията на държавите членки относно сроковете за транспониране в националното право и датите за прилагане на директивите, посочени в приложение II, част Б.

Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение III.

## Член 20

**Влизане в сила**

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

## Член 21

**Адресати**

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 20 юни 2019 година.

За Европейския парламент  
Председател  
A. TAJANI

За Съвета  
Председател  
G. CIAMBA

\_\_\_\_\_



## ПРИЛОЖЕНИЕ I

Списък на тематичните категории набори от данни с висока стойност, посочени в член 13, параграф 1:

1. Геопространствени данни
  2. Наблюдение на Земята и околната среда
  3. Метеорологични данни
  4. Статистика
  5. Дружества и собственост на дружествата
  6. Мобилност
-

## ПРИЛОЖЕНИЕ II

## Част А

Отменена директива с изменението към нея  
(посочена в член 19)

Директива 2003/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 345, 31.12.2003 г., стр. 90).	
Директива 2013/37/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 175, 27.6.2013 г., стр. 1).	

## Част Б

Срокове за транспониране в националното право и дати на прилагане  
(посочени в член 19)

Директива	Срок за транспониране	Дата на прилагане
2003/98/ЕО	1 юли 2005 г.	1 юли 2005 г.
2013/37/ЕС	18 юли 2015 г.	18 юли 2015 г.

## ПРИЛОЖЕНИЕ III

## ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТСТИЕТО

Директива 2003/98/ЕО	Настоящата директива
Член 1, параграф 1	Член 1, параграф 1, уводен текст
	Член 1, параграф 1, букви а), б) и в)
Член 1, параграф 2, уводен текст	Член 1, параграф 2, уводен текст
Член 1, параграф 2, буква а)	Член 1, параграф 2, буква а)
—	Член 1, параграф 2, буква б)
Член 1, параграф 2, буква б)	Член 1, параграф 2, буква в)
Член 1, параграф 2, буква в)	Член 1, параграф 2, буква г)
—	Член 1, параграф 2, буква д)
Член 1, параграф 2, буква ва)	Член 1, параграф 2, буква е)
Член 1, параграф 2, буква вб)	Член 1, параграф 2, буква ж)
Член 1, параграф 2, буква вв)	член 1, параграф 2, буква з)
Член 1, параграф 2, буква г)	Член 1, параграф 2, буква и)
Член 1, параграф 2, буква д)	Член 1, параграф 2, буква л)
Член 1, параграф 2, буква е)	Член 1, параграф 2, буква й)
—	Член 1, параграф 2, буква к)
Член 1, параграф 3	Член 1, параграф 3
Член 1, параграф 4	Член 1, параграф 4
Член 1, параграф 5	Член 1, параграф 5
—	Член 1, параграфи 6 и 7
Член 2, уводен текст	Член 2, уводен текст
Член 2, точка 1	Член 2, точка 1
Член 2, точка 2	Член 2, точка 2
—	Член 2, точки 3 и 5
Член 2, точка 3	Член 2, точка 6
—	Член 2, точки 7—10
Член 2, точка 4	Член 2, точка 11
Член 2, точка 5	Член 2, точка 12
Член 2, точка 6	Член 2, точка 13
Член 2, точка 7	Член 2, точка 14
Член 2, точка 8	Член 2, точка 15
Член 2, точка 9	Член 2, точка 4
—	Член 2, точки 16 и 17
Член 3	Член 3
Член 4, параграф 1	Член 4, параграф 1
Член 4, параграф 2	Член 4, параграф 2

Директива 2003/98/ЕО	Настоящата директива
Член 4, параграф 3	Член 4, параграф 3
Член 4, параграф 4	Член 4, параграф 4
—	Член 4, параграф 5
Член 4, параграф 5	Член 4, параграф 6, уводен текст
	Член 4, параграф 6, букви а) и б)
Член 5, параграф 1	Член 5, параграф 1
—	Член 5, параграф 2
Член 5, параграф 2	Член 5, параграф 3
Член 5, параграф 3	Член 5, параграф 4
—	Член 5, параграф 5—8
—	Член 6, параграф 1, първа алинея
Член 6, параграф 1	Член 6, параграф 1, втора алинея
Член 6, параграф 2, уводен текст	Член 6, параграф 2, уводен текст
Член 6, параграф 2, буква а)	Член 6, параграф 2, буква а)
Член 6, параграф 2, буква б)	—
Член 6, параграф 2, буква в)	Член 6, параграф 2, буква б)
—	Член 6, параграф 2, буква в)
—	Член 6, параграф 3
Член 6, параграф 3	Член 6, параграф 4
Член 6, параграф 4	Член 6, параграф 5
—	Член 6, параграф 6
Член 7, параграф 1	Член 7, параграф 1
Член 7, параграф 2	Член 7, параграф 2
Член 7, параграф 3	—
Член 7, параграф 4	Член 7, параграф 3
Член 8	Член 8
Член 9	Член 9, параграф 1
—	Член 9, параграф 2
—	Член 10, параграфи 1 и 2
Член 10	Член 11
Член 11, параграф 1	Член 12, параграф 1
Член 11, параграф 2	Член 12, параграф 2
Член 11, параграф 2а	Член 12, параграф 3
—	Член 12, параграф 4
Член 11, параграф 3	—
Член 11, параграф 4	Член 12, параграф 5
—	Член 13—16
Член 12	Член 17, параграф 1
—	Член 17, параграф 2
Член 13, параграф 1	Член 18, параграф 1
Член 13, параграф 2	—

Директива 2003/98/ЕО	Настоящата директива
Член 13, параграф 3	Член 18, параграф 2, уводен текст
—	Член 18, параграф 2, букви а)—ж)
—	Член 19
Член 14	Член 20
Член 15	Член 21
—	Приложения I, II и III





ISSN 1977-0618 (електронно издание)  
ISSN 1830-3617 (печатно издание)



**Служба за публикации на Европейския съюз**  
2985 Люксембург  
ЛЮКСЕМБУРГ

**BG**